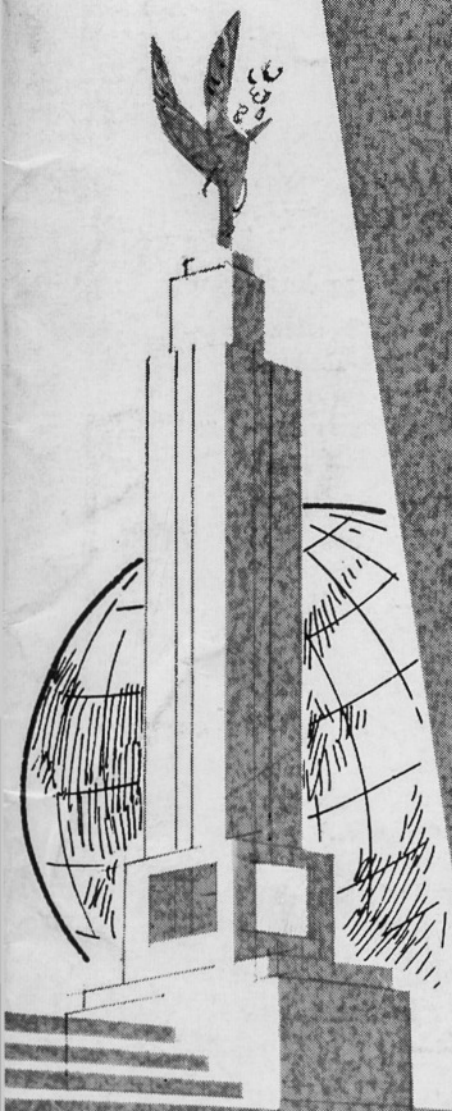

MEDICINA

RUGPIŪTIS 1971

PASAULIO ir AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ ORGANAS №1

VIII-tas
Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos
ir
Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos
SUVAŽIAVIMAS

1971 m. rugsėjo mėn. 4-5 dd.

The Pierre viešbutyje
Fifth Avenue at 61st Street
New York, N. Y. 10021
(212) 838-8000

PROGRAMA

Pirmoji suvažiavimo diena

Šeštadienis, 1971 m. rugsėjo mėn. 4 d.

The Pierre viešbutyje — The Roof-Style

10-12 p.p. Registracija Saphire Room ir lankymas parodos.

12:00 Suvažiavimo atidarymas
Vytautas Avižonis, M.D., N.Y.
Liet. Gyd. D-jos pirmininkas

12:05 Amerikos himnas
Lietuvos himnas

12:15 Atidarymo kalba
Vaclovas Paprockas, M.D. —
PLGS ir ALGS pirmininkas

12:25-12:45 Sveikinimai (raštu),
informacija

Pranešimai

12:45-1:30 Balys Matulionis, M.D.
(Wallum Lake, R.I.)

“Lietuvos gydytojo vaidmuo tautos kovoje už savąją kultūrą ir laisvę”.

1:35-2:05 Ramūnas Kondrotas (Harvardo u-tas, Cambridge, Mass.)
“Keli broožai iš Vilniaus Medicinos Draugijos vystymosi Lietuvoje 19-me amžiuje”.

2:30-5:00 Organizacinis darbo posėdis — I-moji dalis.

~~~

7:00-8:00 Koktailiai, Garden Foyer, viešbučio žinioje.

8:00 Banketas — Grand Ballroom.
Kaina: \$25.00 asmeniui.

Antroji suvažiavimo diena

Sekmadienis, 1971 m. rugsėjo mėn. 5 d.

The Pierre viešbutyje — The Roof-Theatre Style

Pranešimai

11:20-11:50 Edvard. Kaminskas, M.D.
(Harvardo u-tas, Cambridge, Mass.)

“Lastelių auginimo reguliavimas”

12:00-12:45 Vet. dr. Petras Radvila
(Bern, Šveicarija)

“Tetanuso profilaksė pas žmones ir gyvulius po sužeidimų”.

1-1:30 Rimgaudas Nemickas, M.D.
(Loyola u-tas, Maywood, Ill.)
“Myokardo revaskuliarizacija”

1:40-2:10 Irena Giedrikenė, M.D.
(So. Orange, N.J.)

“Dešimties metų Phenylketonurijos apžvalga New Jersey valstijoje”.

2:20-2:50 Vytautas Damijonaitis, M.D. (Poughkeepsie, N.Y.)
“Psichiatrijos evoliucija JAV po antrojo pasaulinio karo”.

Pertrauka

3:30-5:00 Organizacinis darbo posėdis — II-ji dalis.

Vakare — korporacijų ir kursų pobūviai.

Medicina

PASAULIO IR AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS

Rugpiūtis, 1971
Nr. 1 (41) XI mt.

Vyriausias ir Atsakomingas
Redaktorius — Editor-in-Chief

HENRIKAS ARMANAS, M. D.
1934 Wilkens Ave.
Baltimore, Maryland 21223
Phone (301) 947-7565

Redakcinė Kolegija:

V. Avižonis, M. D.
P. Legeckis, M. D.
E. Liatukienė, Prof., D. D. S.
V. Ramanauskas, M. D.
V. Tauras, M. D.
V. Šaulys, M. D.
M. Zukauskienė, M. D.

Redakcijos Bendradarbiai:

Z. Brinkis, M. D.
M. Budrienė, M. D.
J. Gudauskas, M. D.
B. Monstavičius, M. D.
V. Paprockas, M. D.
A. Pacevičius, M. D.
J. Valaitis, M. D.
K. Valteris, M. D.

Administratorius

Business and Circulation Mgr.
Jadvyga Vytuvienė, D. D. S.
85-29 96th St.
Woodhaven, N. Y. 11421
Phone (212) VI 6-2980

Prenumerata:

\$10.00 metams
Išeina 3 kartus į metus

Spausdina Tėvų Pranciškonų
spaustuvė Brooklyn, N. Y.

Nepanaudotų straipsnių Redakcija
nesaugo, juos grąžina tik iš
anksto susitarus. Rankraščiai
talpinami ir taisomi Redakcijos
nuožiūra kalbos, formos, stiliaus
atžvilgiu.

Straipsniai su autoriaus pavarde
ar slapyvardė nebūtinai išreiškia
leidėjo ir Redakcijos nuomonę

“Medicinos” viršelį suprojektavo
ir nupiešė arch. Jurgis Okunis

Meninis apipavidalinimas —
— Dr. H. Armanas

Garbės Redaktorius S. Biežis, M.D.

TURINYS

Redaktoriaus žodis: “Svečias iš Rytų” — <i>Dr. H. Armanas</i>	6
Forumas — <i>Dr. Henrikas Armanas</i>	4
PLGS ir ALGS Suvažiavimo prelegentai	6
Medicinos naujienos dabartinėje Lietuvoje — <i>Dr. V. Šaulys</i>	9
Smegenų smūgis — <i>Dr. H. Armanas</i>	12
Dantų gydytojas ir burnos vėžys — <i>prof. E. Liatukienė D.D.S.</i>	18
Kas naujo ir įdomaus pasižvalgius po AMA metinį gy- dytojų suvažiavimą Atlantic City “Hemorrhoidų ligacija, kaip kabineto procedūra” <i>Dr. Henrikas Armanas</i>	19
Evaluation of ligation of Hemorrhoids as an office pro- cedure — <i>Eugene Salvati M.D.</i>	20
Hyperlipidemia — modernus ligos apibūdinimas ir jos gydymas — <i>Dr. H. Armanas</i>	23
Medicina Didžiojoje Britanijoje — <i>Dr. K. Valteris</i>	26
Odontologijos skyrius — <i>veda prof. E. Liatukienė D.D.S.</i>	28
Deminerāization of enamel in cooked food saliva mixtures — <i>prof. E. Liatukienė D.D.S.</i>	28
Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų S-gos veikla	30
Afrika — Juodasis Žemynas — <i>Dr. Henrikas Armanas</i>	38
Kronika — <i>Dr. P. Legeckis</i>	53
Atžalynas — <i>Dr. V. Tauras</i>	63
In Memoriam	68

“MEDICINA” AMERICAN LITHUANIAN MEDICAL ASSOCIATION JOURNAL

Published in New York, by ALM Association 85-13 105 St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) VI 9-0476

Redaktoriaus Žodis

Svečias iš Rytų

Paprastai, Rytų vėjai kaip ir patys Rytai per amžius nebuvo palankūs lietuviui atpūsdami pasatais vergovę ir nelaimę, bet laisvojo pasaulio Rytų vėjai, iš kur saulė teka ir atneša rytojų, yra draugiški, švelnūs ir nešantieji poilsį ir atsigavimą.

Aš pats aukštaitis — „iš rytų šalelės“ iš namų, jau būdamas gimnazistu-aušroku leidau „Aušroky Žodis“ laikraštį Kaune ir baigęs mediciną vedžiau Kaune „Paštininkų Žodis“ Sveikatos skyrių. Tais pačiais metais parašiau Kaune dvi noveles.

Atvykęs Amerikon apsigyvenau ir vėl šio krašto Rytuose, kur vėl įsijungiau į žurnalistikos darbą pasidaręs nuolatiniu „Darbininko“ ir LG Biuletenio bendradarbiu. Gyvendamas šio krašto rytų pakrastyje džiaugiuosi Atlanto vandenynu ir nuo jo nešamais iš Rytų vėjais, kurie čion atneša ir Lietuvos orą, nors primenantį liūdesį ir mūsų pavergto krašto išgyvenamą tragediją, bet vistiek savą, mielą ir maloną.

Kaip svečias iš Rytų, nuskridęs į Chicagą ir ten susitikęs su Biuletenio steigėja ir buv. Redaktore, su mieliais bendradarbiais, gražiai priimtas ir pamokytas naujose pareigose — nešinas LG Biuleteniu ir gražių išpūdžių grįžau atgal į Rytus pilnas naujų minčių ir sumanymų. Globoje Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos bandysiu auginti mano naują kūdikį „Mediciną“ — Atlanto prieglobstyje ir New Yorko ir sostinės Washingtono paūksmėje.

Žmonių sveikata tikrumoje yra pamatas ant kurio remiasi žmogaus laimė, jėga ir stiprybė, nuo kurios priklauso pats žmogus, valstybė ir visa žmonija.

Gydytojo stiprybė glūdi jo kūrybinėje ir siekiančioje naujų tobulėsių horizontų dvasioje.

Šių dienų nauja era reikalauja, kad medikas būtų netik gydytojas, bet ir auklėtojas. Geras gydytojas privalo derinti toleranciją ir užuojautą žmogui su savo asmenybės stiprybe ir autoritetu.

Šių dienų lietuvis gydytojas privalo gydyti netik kūno, bet ir sielos ir mūsų lietuvių bendruomenės socialines ligas. Jo disciplinarinius jausmus jis privalo vartoti su racionalizacija. Šie veiksniai yra idealaus šių dienų gydytojo dorybės požymis ir jo asmenybės pažiba ir pagarba.

Gydytojas dėl savo plačios erudicijos, išsimokslinimo, gyvenimo patyrimo ir pažinimo per nenutrūkstamus ryšius ir kontakte per visą savo

aktyvų gyvenimą su legijonais visokio luomo, amžiaus, rasės gyvų žmonių yra geriausias žmogaus analistas, patarėjas, mokytojas ir auklėtojas netik sveikatos bet ir socialinės negerovės reikaluose. Nežiūrint kokioje specialybėje lietuvis gydytojas praktikuoja — jis turi pirmoje vietoje ir visada būti šeimos gydytojas ir savo bendruomenės dvasinis ir socialinis vadovas.

Aš neapsiriksiu pasakęs, kad lietuvių bendruomenė laukia iš lietuvių gydytojo užimant šią vietą kaip šiame krašte taip ir visame Laisvame Pasaulyje.

Žmonija keičiasi kaip ir šių dienų jaunimas psichotropinių vaistų, naujų liberalinio renesanso minčių ir idejų bei individualizmo idealų ir laisvės paveikta. Todėl ir "Medicinoje" matysime dalinį nukrypimą nuo senos konservatyvinės linijos ir praversime langus ir duris į platųjį pasaulį, kad mus pažintų, suprastų ir matytų netik lietuvis Collega Gydytojas, bet ir Dédé Samas ir jo vaikai, kurie leido mums čia įsikurti ir būti tuo, kuo mes čia dabar esame, džiaugiamės ir didžiuojamės. Ačiū Jam, kad ir Lietuvių Gydytojų Biuletenis ir "Medicina" pasirodė lietuvių pagangėje. Mano troškimas yra, kad ši nauja ir jauna "Medicina" primintų Nepriklausomos Lietuvos seną ir garbingą mūsų leistą organą "Mediciną" ir sujungtų visus lietuvius gydytojus tiek senuosius, tiek jaunosius — gimusius už pavergtos Lietuvos ribų — laisvame pasaulyje arčiau ir glaudžiau į vieną bendrą šeimą, kur vienas kito supratimas, tolerancija, brolio ir sesers meilė ir savitarpinė pagalba būtų mūsų nerašytoji Konstitucija ir varge bei nelaimėje vyriausias egzistencijos ir progreso faktorius.

Dr. Henrikas Armanas
Vyriausias ir atsakingas
"Medicinos" Redaktorius

Dr. Henrikas Armanas

Redaktoriaus padėka:

Išėjus šiam pirmam "Medicinos" numeriui, noriu išreikšti mano gilią ir nuoširdžią padėką mano mielai žmonai Teisės dvigubai Daktarei Elenai Armanienei už didelę moralinę ir fizinę pagelbą kuriant, rašant, tvarkant ir išleidžiant "Mediciną".

Ji viena perrašinėjo su lietuvišku raidynu mašinėle kuone visus raštus, laiškus, žinias ir straipsnius ilgais vakarais ir naktimis, kartais iki 3 val. ryto versdama raštus ir straipsnius iš anglų į lietuvių kalbą, taisydama ir perrašinėdama mano raštus ir ruošdama juos spaudai. Ji prisidėjo prie daugumos laiškų ir raštų išekspedijavimo į New Yorką ir tvarkė mano privačią korespondenciją su kolegomis gydytojais ir amerikiečių įstaigomis. Jos šviesioje asmenybėje aš visada rasdavau mano minčių patarėją ir mano klaidų taisytoją.

Nesuklysiu pasakęs, kad visa lietuvių gydytojų šeima yra dėkinga Dr. Elenai Armanienei už jos pasišventimą ir darbą išleidžiant "Mediciną". Jos padrašinamas ir visais būdais padedamas sugebėjau sukurti ir išleisti "Mediciną", už ką reiškiu viešai mano pagarbą ir dėkingumą.

Dr. Henrikas Armanas

Vyriausias ir atsakomingas Redaktorius

Food and Drug Administration stengiasi pravesti įstatymą visai neatsiklausiusi ir nepasitariusi su JAV praktikuojančiais gydytojais, uždrausti gaminti ir platinti vaistus, kurie turi daugiau, negu vieną ingredientą fiksuotos dozės formoje mikstūrų, tablečių, kapsulių ar miltelių. Jei toks įstatymas praeitų, tai 40% visų dabartinių vaistų būtų paliesta ir išimta iš apyvartos.

Jei toks įstatymas praeitų, tai prirašant vaistus praktikuojančiam gydytojui atimtų 2-3 kartus daugiau laiko rašant vieton vieno ar dviejų receptų — jis turėtų rašyti 4 ar 6 receptus. Ligonis vieton vieno ar dviejų buteliu-

kų — turėtų 6 ar 8 buteliukus, kur lengvai gali sumaišyti vaistus, pavargtų imdamas 8-12 ar 15 vietoj vienos ar dviejų tablečių 3 kartus į dieną. Ryšy su tuo ir kaina pakiltų ir iš to viso uždirbtų tik vaistininkas.

Jausdamas, kad daroma nepalanki ir nepraktiška situacija ne tik ligoniui, bet ir praktikuojančiam gydytojui, parašiau protesto laišką su mano išdėstytais motyvais Marylando kongresmanui Edward Garmatz prašydamas jį įsikišti į tą reikalą, reikalaujant sušaukti ar atsiklausti nuomonės praktikuojančių gydytojų tam įstatymui drauge aptarti ir modifikuoti pagal gydytojų nurodymus. Gavau palankų (čia pridėtą) kongresmano atsakymą ir girdėjau, kad šio įstatymo projektas sulaikytas neribotam laikui.

CONGRESS OF THE UNITED STATES

House of Representatives

April 21, 1971

Dr. Henry Armanas
1934 Wilkens Avenue
Baltimore, Maryland 21223

Dear Doctor Armanas:

Reference is made to your recent communication requesting that I urge the Food and Drug Administration to hold action on regulations affecting the combination of drugs until practicing physicians can express their opinions.

This proposal was brought to my attention some time ago and I immediately contacted Commissioner Edwards asking if the proposed policy statement could be deferred indefinitely or until further data could be furnished by various medical groups.

I have today received the enclosed reply from the Food and Drug Administration concerning the FDA proposal on combination drugs.

With kindest regards, I am

Sincerely,

Edward A. Garmatz, M.C.

DEPARTMENT OF HEALTH,
EDUCATION, AND
WELFARE

April 9, 1971

Honorable Edward A. Garmatz
House of Representatives
Washington, D.C. 20515

Dear Mr. Garmatz:

Thank you for your recent inquiry concerning our February 18 proposal on combination drugs.

Interested persons were given thirty days after the publication of this notice to file written comments bearing on this proposal. We have now issued a notice extending the time for comments an additional thirty days.

A substantial number of comments already received from industry, members of the medical profession and others request a chance to present their views in an open meeting. We are now considering holding an open forum to provide all interested parties such an opportunity. Ample notice will be given if such a meeting is to be held.

As stated in the *Federal Register* notice, the problem of fixed combinations has been discussed with a number of experts and is the subject of extensive discussion in the medical literature. It is the consensus of these informed experts that a fixed dose combination drug must have an advantage to the patient over and above that obtained when one of the individual ingredients is used in the usual safe and effective dose. We are enclosing an informational packet including a reprint from the *Federal Register* of February 18, 1971, on this policy statement.

If I can be of any further assistance, please let me know.

Sincerely yours,

Charles C. Edwards, M.D.
Commissioner of Food and Drugs

Iš visos Amerikos, Canados ir Anglijos gauta 14 laiškų su sveikinimais ir linkėjimais naujam redaktoriui ir žurnalui "Medicina". Daug daugiau gauta sveikinimų telefonu su gražiais linkėjimais. Bijota, kad Lietuvių Gydytojų šeima laisvajame pasaulyje jau nebeturės daugiau savo žurnalo. Daugumoje sveikinimų iš-

reikšta pasitikėjimas, pritarimas ir pasitenkinimas naujuoju redaktoriumi.

Visiems kolegoms šia proga širdingai dėkoju už padėsinimą ir pasitikėjimą mano asmenybėje šiame tikrai sunkiame ir atsakingame darbe.

Jūsų

Henrikas Armanas

•

Buv. LG Biuletenio vyr. redaktorė Dr. Milda Budrienė sausio mėn. 31 d. gavo šį laišką:
Sausio 30, 1971

Liečia: Lietuvių Gydytojų sąrašą
Gerbiamieji:

Nors jau žala padaryta, bet netikiu jog tai yra su bloga valia. Jei galite, atsiprašykite asmeniškai, nes

Dr. Jonas Maurukas nėra niekas, bet PhD
Nuo kada Rožė Šomkaitė pasidarė MD?

Nejau ir sąrašo be politikos negalite parengti, nebent vaikai arba auxiliary ruošė be jokios priežiūros.

Žiūrint į tai man net gėda būti MD.

Skaitytojas

Pastudijavęs reikalą radau, kad Maurukas J. gydytojų sąrašė neturi gale savo pavardės "M.D." kaip kad visi gydytojai turi, todėl negalima primesti buvusiai redaktorei, kad ji vadino ar titulavo Mauruką daktaru.

Kas liečia Rožę Šomkaitę, tai įvyko klaida. P-lė Šomkaitė išsirašydavo "Biuletinį" ir redakcijai susidarė įspūdis, kad ji yra gydytoja. Aš atsiprašau už buvusią redaktorę ir klaidą atitaisysiu, išbraukdamas ją iš lietuvių gydytojų sąrašo.

Į patį laišką, rašytą "MD" iš Clevelando, noriu pasakyti, kad neetiška, netolerantiška ir nežmoniška vadinti kiekvieną žmogų, kas tik nėra gydytojas "niekas". Visi mes esame žmonės lygūs prieš vienas kitą, tik dirbantieji kitoki darbą. Man visai negėda būti MD gyvenant, bendraujant ir draugaujant su bet kuriais kitos profesijos ar amato ar socialinės padėties žmonėmis.

Jeigu gerbiamasis gėdinies būti "MD" ir pasirašyti savo vardą ir pavardę ir taip niekini ir žemini kitus lietuvius, pats nesudarai garbės ir nesi vertas nešioti "MD" titulą ir priklausyti lietuvių gydytojų bendruomenei.

Dr. Henrikas Armanas

PLGS ir ALGS aštuntame suvažiavime 1971 m. rugsėjo 4-5 d. New Yorke viešbutyje "Pierre" šie prelegentai skaitys mokslines paskaitas:

1. DR. BALYS MATULIONIS

"Lietuvos gydytojo vaidmuo tautos kovoje už savąją kultūrą ir laisvę."

Prelegentas gimė 1895.V.21 Antakalnių kaime, Utenos apskr. iš tėvų baudžiauninkų. Pirmąjį mokslą įsigijo nuo motinos "Vargo mokykloje" ir kaimo pradžios mokykloje. Pats pasirengęs išlaikė egzaminus į Vilniaus gimnazijos 6 kl., kurią baigė 1915 m.

B. Matulionis įstojo į Petrapilio Karo Medicinos akademiją 1915 m. Tuoj pat įsijungė į Petrapilio Lietuvių Studentų draugiją ir į slaptą "Fraternitas Lithuanica" broliją. Šiose draugijose Matulionis pasireiškė kaip aktyvus visuomenininkas, ko dėliai jis net buvo paskutinyasis pirmininkas Petrapilio Liet. Stud. draugijos.

Dr. B. Matulionis Karo Medicinos akademiją baigė su aukso medaliu 1919 m. gruodžio mėn. Iš raudonųjų armijos gavęs mobilizacijos šaukimą, nutarė jį ignoruoti ir, pasiskolinęs iš savo draugo atostogų liudijimą, nutarė slapta grįžti Lietuvon. Tačiau ties Daugpiliu buvo dar latvių-sovietų frontas, kurį su didžiausiu pavojumi reikėjo praeiti. Šią kliūtį nugalėjus, Latvijoje tapo uždarytas į kalėjimą, kuriame apsikrėtė dėmėtąja šiltine. Pasveikęs, Dr. Natkevičiaus pastangomis, iš kalėjimo tapo paleistas ir, 1920 m. vasario mėn. 11 d. pasiekė Kauną. Kitą dieną prisistatė Karo Sanitarijos valdybon ir įstojo Lietuvos kariuomenėn, kurioj dirbo iki 1940 m. spalio mėn. Pradžioj buvo paskirtas į rikiuotės dalis, gi vėliau — perkeltas Karo ligoninėn, kur ėjo įvairias pareigas, baigdamas

konsultantu, pulkininko laipsniu. Karo ligoninėj ir VD universiteto klinikose įkūrė moderniškus fizioterapijos skyrius. Nėgana to, jis sutvarkė Birštono kurortą ir davė organizacinius pagrindus Likėnų kurortui. Prieš tai balneologijos bei fizioterapijos reikalais lankydavo gydomuosius kurortus Vokietijoje, Italijoje, Austrijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Estijoje ir Latvijoje.

1934-1936 m. buvo komandiruotas pasitbulinti vidaus ligų medicinoje į Vieną. Savo įgytas žinias pritaikė savo mediciniškam darbe.

Šalia tiesioginių pareigų dr. Matulionis dirbo visuomeniniai, skaitydamas paskaitas susirinkimuose ir ypač per Liet. radiją, kuriame jis net ištisus šešerius metus išbuvo nuolatinis sveikatos reikalų paskaitininku.

Buvo nuolatinis bendradarbis "Medicinos" žurnalo, rašė į "Lietuvos Žinias", "N. Romuva", "Kardą", "Mūsų Žinyną" ir kitur.

Sovietų okupacijos metu buvo suimtas ir kalintas, bet dėl stokos tiesioginės kaltės įrodymų, buvo iš kalėjimo paleistas. Dr. A. Garmaus dėka, vėliau buvo paskirtas į Kauno Tuberk. sanatorijos direktoriaus vietą.

1941 m. vokiečių okupacijos metu, gydytojų draugų prašomas, apsiėmė vadovauti Vyr. Sveikatos valdybai, tikėdamas galėsiąs padėti lietuviams. Deja, apsiriko, nes darbo sąlygos buvo nežmoniškai sunkios, esant visiškai vokiečių priklausomybėj. Nežiūrint į tai, dedant dideles pastangas padėti lietuviams, šis tas ir buvo pasiekta. Pavyzdžiui, buvo pareikalauta 500 lietuvaikių gail. seserų fronto reikalams, tik dėka Dr. Matulionio besąlyginio priešinimosi tai nebuvo įvykdyta. Reicho komisaras įsakė Kauno Gestapui išžudyti Vilniaus ir Kal-

varijos psichiatrinių ligoninių ligonius, tačiau dėl Vyr. Sv. valdybos energingos intervencijos, tai nebuvo įvykdyta. Vokiečiai gaudė jaunus vyrus kariuomenėn ir lietuvius gydytojus įsakė siųsti frontan. Duodamas įsakymus Dr. Matulionis sąmoningai užvilkindavo ir net sabotavo, ko dėliai užsitraukė ant savęs vokiečių rūstybę. Reicho komisaras pasiūlė dr. Matulionį sulikviduoti. Vyr. prokuroras užvedė kaltinamąją bylą, tačiau dėl rytų fronto nepasisekimų, ta byla nebuvo užbaigta ir bausmė nerealizuota.

1944 m. rudenį teko palikti savo gimtąjį kraštą ir atsidurti Vokietijoje, kur Bad Reburge teko vadovauti Britų Raud. Kryžiaus sanatorijai.

1949 m. atvyko į JAV. 1954 m. Rhode Islande išlaikė medicinos valstybinius egzaminus Lake sanatorijoje. Be savo tiesioginio darbo jis aktyviai dalyvauja visuomeninėj veikloj, skaitydamas ne tik mediciniško pobūdžio paskaitas, bet ir visuomeninius pranešimus. Buvo keltą kartų išrinktas į LB Tarybą. Rašė ir teberašo į liet. laikraščius; Amerikoje yra parašęs platesnio masto monografijas apie "Fraternitas Lithuanica" Korp! 50 metų nueitą kelią (400 psl.) ir apie gyd. gen. Vladą Nagių-Nagevičių.

Jis su žmona Genovaite išaugino ir išmoksline dvi dukteris — Iną ir Nijolę, du sūnus — Algį ir Mindaugą bei dvi našlaites — Reginą ir Aldoną Čeikytes.

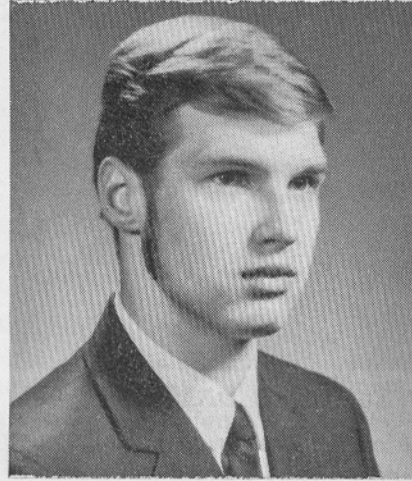
2. RAMŪNAS KONDRATAS

"Keli bruožai iš Vilniaus Medicinos draugijos vystymosi Lietuvoje 19-me amžiuje."

Prelegentas gimė Vokietijoje 1948 m. liepos mėn. 27 d. Su tėvais atvyko į JAV 1952 m. ir gyveno Brooklyne, N.Y. Vėliau su tėvais gyveno Paterson, N.J. ir nuo 1960 m. iki 1970 m. Quaker Hill, Conn. Dabartiniu metu gyvena su žmona 46 Dix Street, Dorchester, Mass. Baigė Waterfordo (Conn.) aukštesniąją mokyklą 1966 m.; lankė Harvardo kolegiją, kur studijavo mokslo istoriją ir kurią baigė bakalauro laipsniu (A.B.) *magna cum laude* 1970 m. 1971 m. Harvardo universitete įsigijo magistro laipsnį (A.M.) toje pačioje srityje. Dabartiniu metu ruošiasi daktaro laipsniui iš mokslo istorijos tame pačiame universitete. Sekantiems metams jam paskirta stambi Josiah Macy Jr. Foundation stipendija studijuoti 18-to šimtmečio medicinos teorijas.

Tarp universitete rašytų darbų, sekantieji

liečia Lietuvos mokslo istoriją: "Vilniaus universiteto profesorius Juozapas Frankas ir Brauno teorijos" (diplominis darbas); "Biologijos

mokslo raida Lietuvoje 18-19 šimtetyje" (National Science Foundation lėšomis remtas vasaros darbas); "Trumpa apžvalga medicinos vystymosi Lietuvoje" ir kt.

3. DR. IRENA GIEDRIKIENĖ

"Dešimties metų Phenylketonurijos apžvalga New Jersey valstijoje."

Prelegentė gimė Lietuvoje ir baigė Vytauto Didžiojo universitetą 1942 metais. Vokietijoje dirbo, iki bombardavimo Dresdene, vaikų ligoninėje. Į Jungt. Amerikos Valstybes atvyko 1949 metais; internshipą atliko Šv. Elzbietos ligoninėje — Elizabeth, New Jersey. Rezidavo vaikų specialybėje Brooklyne Greenpoint ligo-

ninėje. Valstybinius egzaminus išlaikė Ohio ir New Yorko valstybėse ir gavusi leidimą praktikuoti mediciną apsigyveno New Jersey, kur ir dabar gyvena ir praktikuoja.

4. DR. VYTAUTAS DAMIJONAITIS

“Psichiatrijos evoliucija Jungt. Amerikos Valstybėse po II Pasaulinio karo.”

Dr. Vytautas Damijonaitis įsigijo medicinos gydytojo diplomą Vytauto Didž. universitete 1936 m. Savo medicininį darbą pradėjo VD universiteto Anatomijos institute ir po to perėjo į Stomatologijos ir Dentiatrijos katedrą asistentu. 1940 m. apgynė disertaciją VD universitete ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Sekančiais metais jam buvo suteiktas Stomatologijos ir Dentiatrijos katedros adjunkto laipsnis.

Karo metu, pasitraukęs iš Lietuvos, dirbo stomatologijos darbą Leobene, Austrijoje, o karui pasibaigus — Augsburgėje, Vokietijoje.

Į JAV atvyko 1949 m. Kadangi Lietuvoje įsigytos specialybės srityje čia negalėjo dirbti dėl skirtingų reikalavimų, tai teko rinktis kitą medicinos šaką. Pasirinko tuberkuliozę ir pradėjo dirbti privačioje tuberkuliozės ligoninėje Connecticute, o vėliau perėjo į valdžios tuberkuliozės ligoninę New Yorko valstijoje. 1953 m. išlaikė toje valstybėje egzaminus ir gavo gydytojo praktikos teises. 1958 m. atvyko į Poughkeepsie psichiatrinę valdžios ligoninę — Hudson River State Hospital, kur buvo paskirtas tuberkuliozinio skyriaus vedėju. Tą skyrių uždarius, nenorėdamas vėl keisti vietovės, perėjo dirbti į psichiatrijos sritį toje pačioje ligoninėje. 1969 m. išlaikė psichiatrijos specialybės egzaminus (American Board of Psychiatry and Neurology) ir 1970 m. buvo paskirtas šios ligoninės vicedirektorium; tas pareigas eina ir dabar. Be to, jau eilė metų kaip jis yra Wallkill, N.Y. kalėjimo psichiatrinės tarnybos vedėjas.

5. VET. DR. PETRAS RADVILA

“Tetanuso profilaksė pas žmones ir gyvulius po sužeidimų.”

Prelegentas gimė 1903 m. rugpiūčio mėn. 2 d. Baigęs Prienų Žiburio gimnaziją, 1927 m. įstojo į Kauno medicinos fakulteto veterinarijos skyrių. 1928 m. jį uždarius, tęsė veterinarijos mokslus Berno universitete, kurį baigė 1932 m. Atlikęs kariuomenės tarnybą aspirantu, 1933 m. buvo paskirtas į Valst. Vet. Bakt. instituto serologijos skyrių. 1934 m. pasiūstas 6 mėnesiams į Austriją ir Vengriją specializuotis serumų ir skiepų gamyboje. Čia dirbdamas, padarė savo disertaciją, kurią 1936 m. apgynė Vienos universitete.

Grįžus iš komandiruotės 1935 m. buvo paskirtas serologijos skyriaus vedėju. Šalia serumų ir skiepų gamybos veterinarijos tikslams pradėjo gaminti tifuso ir paratifuso vakcinas žmonių tikslams. 1937-38 m. pagamino skiepus ir serumus prieš difteritą ir tetanusą.

1944 m. išvykęs iš Lietuvos dirbo įvairiuose Vokietijos institutuose. Persikėlus į Šveicariją, 1949 m. įstojo į “Schweiz. Serum- und Impfinstitut” — skiepų ir imunizacijos skyrių vedėju. Čia bedirbdamas, darė įvairius mokslinius tyrimus, ypač apie tetanusą. Paskelbė šiuos darbus: 1) Hämagglutination, Autolyse und Immunisierungsvermögen von Schweinenrotlaufbazillen; 2) Passive und aktive Tetanusimmunität und ihr Verlauf; 3) Behandlung des Starrkrampfes beim Pferd mit hohen Serumdosen; 4) Prophylaxis against Tetanus in laboratory animals; Aktive Tetanusprophylaxe beim Pferd und Immunitätsdauer; 6) Zur Tetanusprophylaxe bei Mensch und Tier nach einer Verletzung (dar neatspausdintas).

Kas naujo medicinos srityje Lietuvoje

Veda Redaktorius DR. ŠAULYS

492 ŪMINIO PANKREATITO ATVĖJŲ GYDYMO REZULTATAI

A. Saunoris (*Vilniaus m. klininė ligoninė*)

1955-1966 m. laikotarpyje Vilniaus m. chirurginiuose skyriuose gydyta 492 ligoniai, sirgę ūminiu pankreatitu. Tik 61 ligonis gydytas chirurgiškai: kada, nežiūrint konservatyvaus gydymo, ligonis blogėdavo, esant įtarimui kito pilvo ertmės organo ūminiam susirgimui, atsiradus peritonitui arba dėl neteisingos diagnozės. 3 grupės operacijų: skubios, ankstyvos ir vėlyvos. Skubios — atliktos pirmą ligoninės dieną, įtarus ūminį susirgimą. Operuoti 36 ligoniai, letališkumas 36%. Ankstyvų operacijų atvejais (2.-6. dieną) mirtingumas 14%. Vėlyvų operacijų rezultatai su dideliu mirtingumu (iš 11 ligonių mirė 10). Bendras chirurgiškai gydytų mirtingumas virš 42%. Kiti ligoniai (431) gydyti konservatyviai su 2,3% mirting. Efektyvus gydymas trasilolu (gaila, kad nepamintas cheminis to medikamento pavadinimas).

Sveikatos Apsauga, 1970, 4, 29-31.

INTUBACIJOS VAMZDELIŲ STERILIZAVIMAS

V. Žygelis ir kt., *Vilnius*

Anestezijos procese trachejos intubacijos metu didelė galimybė perduoti infekciją nuo vieno ligonio kitam. Ypač pavojinga operuojant kūdikius, nusilpusius ir seno amžiaus ligonius. Autoriai darė bakterijų pasėlius nuo šiltu vandeniu ir muilu perplautų vamzdelių. Jų teigimu, toks sterilizavimo metodas buvęs pakankamas 86% ir patenkinamas suaugusiems bendrachirurginėms operacijoms.

Sveikatos Apsauga, 1970, 5, 32-34.

Ta problema JAV-se kontroversinė. Kelio-lika pastarųjų metų vyravo cheminė arba dujinė sterilizacija. Dabar vis dažniau naudojami "disposable" vamzdeliai — naujas, fabriko įpakuotas, gamma spinduliais sterilizuotas plastinis endotracheinis vamzdelis, kuris išmetamas po vieno panaudojimo. (V.Š.)

KRŪTIES VĖŽYS LIETUVOJE

V. Norkienė — *Vilnius*

1957-1966 laikotarpy pirmą kartą išaiškinti 3.277 krūties vėžio atvejai (33 — vyrų ir kiti — moterų). Sergamumas didėja, per 10 metų padidėjo 19%. Iki 30 m. amžiaus pavieniai susirgimai, iki 50 m. — 36%, virš 50 m. amžiaus — 63%. Didžiausias sergamumas Kaune — 30/100.000, Klaipėdoje — 16. Pagal zonas — Panevėžio z. — 27, mažiausias Klaipėdos ir Vilniaus zonose (17 ir 19). Piktybiniais navikais mirtingumas užima 2. vietą; krūties vėžiu mirtingumas užima 3. vietą. Pagal mirtingumo dažnumą Lietuva užima 3. vietą Pabaltijy (Latvija — 1., Estija — 2.). Visų mirusių nuo krūties vėžio vyrai sudarė 1,3%. Miestų gyventojų mirtingumas didesnis, negu kaimo. Sergamumo bei mirtingumo nevienodas paplitimas priklausoma nuo gyventojų migracijos. Vilniaus ir Klaipėdos zonose gyvena daugiau nelietuvių, negu kitose zonose.

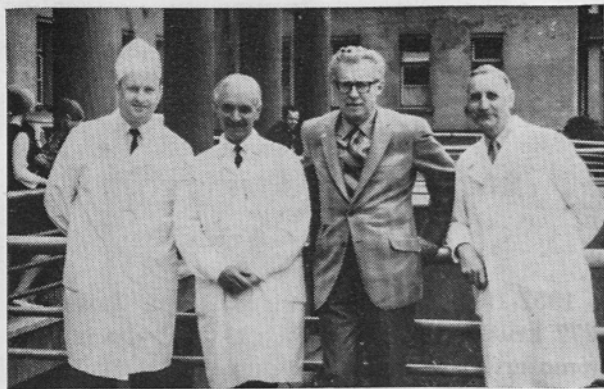
Sveikatos Apsauga, 1970, 5, 40-43.

PATOGENINIAI STAFILOKOKAI VIRŠUTINIUOSE KVĖPAVIMO TAKUOSE

N. Leonienė ir V. Vaičiuvienė
(*Kauno Med. Institutas*)

Stafilokokiniais susirgimais sergamumas ir komplikacijos dažnėja chirurginiuose, akušeriniuose ir naujagimių kambariuose. Lemiamos reikšmės turi staf. nešiotojai. Autoriai bandė nustatyti nešiotojų ryšį su medicinos įstaigomis ištirdami 1512 asmenų; iš jų (342) dalis neturėjo ryšio su med. įstaigom, kiti (647) med. studentai — turėję dalinį ryšį su med. įstaigom ir kiti — medicinos personalas. Pasirodė, kad didėjant ryšiui su med. įstaigom, didėja patog. stafilokokų nešiojimo dažnumas viršut. kvėpavimo takuose. Didėjant ryšiams su med. įstaigom, didėja ir patogeninių stafilokokų atsparumas antibiotikams.

Sveikatos Apsauga, 1970, 8, 17-21.

Dr. V. Slavinskas lankėsi Lietuvoje, kur nuvyko ap-
lankyti savo brolių Kaune. Nuotraukoje — Dr. V. Sla-
vinskas ties Kauno Klinikų ligonine su gydytojais (iš
kairės į dešinę): Dr. J. Brėdikis, Dr. P. Jašinskas, Dr.
V. Slavinskas, Dr. J. Jocius.

LĒTINIŲ NESPECIFINIŲ PLAUCIŲ SUSIRGIMŲ IR PLAUTINĖS ŠIRDIES GYDYMAS LIETUVOJE

E. Nekrašas ir J. Bakšys (Vilnius)

Lėtiniai nespecifiniai plaučių susirgimai, kaip lėtinis bronchitas, lėtinė pneumonija, bronchinė astma, plaučių policistozė ir pan. Sunki tiksli diagnozė. Nuo tų ligų vidutiniškai Lietuvoje gydomi 12 iš 1000 gyventojų. Sergančių yra daug daugiau, kai kur tiriant rasta net 24 proc. sergančių (Palangoj ištyrus 562 gyventojus). Autoriai mano, kad ligoniai per trumpai gydomi su chron. plaučių ligom. Sunkina padėtį didėjantis miestų oro užteršimas. Per mažai specialistų plaučių ligom — turėtų juos gydyti pulmonologai. Tinkamai gydant nespec. plaučių susirgimus, sumažėtų cor pulmonale progresavimas. Daugiau turėtų būti naudojama deguonies terapija ir mechaninės plaučių ventiliacijai priemonės.

Sveikatos Apsauga, 1970, 8, 34-38.

P.S. Dr. J. Bakšys dar šiais metais lankėsi JAV, domėjosi JAV ligoninių širdies ir plaučių ligų departamentais. (V.Š.)

POLIKLINIKOS CHIRURGŲ DARBO APIMTIES IR KRŪVIO TYRIMO DUOMENYS

J. Sabonis, G. Meilutė ir kt.

Autoriai chronometravo gydytojo dienos darbą Vilniaus poliklinikose. Būdinga, kad chi-

urgo 49% laiko atitenka gydomajam darbui, gi virš 33% (kai kur net 51%) — įvairių dokumentų pildymui, organizaciniams nesklandumams taisyti ir asmeniškiam reikalui — po 6%. Vidutiniškai chirurgas per valandą priima 9 iki 12 ligonių (pagal normatyvus skiriama 7,5 min. vienam ligoniui!). Vasaros (atostogų) metu chirurgų darbo krūvis žymiai padidėja.

Sveikatos Apsauga, 1970, 10, 44-48.

TUBERKULOZĖ VILNIAUS AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ STUDENTŲ TARPE (1962-1969 m.)

Med. kand. L. Ragalevičius, Vilnius

Palaiapsniui mažėjantys užleistos tb atvejai. 1962 m. tarp 28% studentų, sirgusių infiltracine pneumonine plaučių tb, griūvimo fazėje, buvę net 10%, 1963 tarp 30-9%, 1966 tarpe 22,5-6,5%, 1968 m. tarp 33-5,2%, o 1969 tarp 31-1,4% studentų. Kitoj vietoj statistika rodo ypatingai aukštą, apie 50%, sergančių židinine tb; atvira plaučių tb tarp 7 iki 12,5%. Kasmet didėja rentgenu peršviestų studentų skaičius, pav. 1962 m. — 1034, 1967 m. net 4250. Didžiausias sergamumas, apie 70%, tenka pirmųjų kursų pabaigai ir antrųjų kursų pradžiai — reiškinys susijęs su pasikeitusiomis studentų gyvenimo sąlygom. Į aukštąsias mokyklas kasmet stoja vis mažiau aktyvia plaučių tb sergančiųjų.

Sveikatos Apsauga, 1970, 12, 20-23.

ŠLAUNIES IR PAKINKLIO ARTERIJŲ REKONSTRUKCIJŲ REZULTATAI

D. Triponienė, V. Kleiza ir kt. — Vilnius

Vilniaus universiteto med. fakulteto bendr. chirurgijos klinikose iki šiol atlikta 400 rekonstrukcinių arterijų operacijų, iš jų 158 šlaunies ir pakinklių art. operacijos 146 ligoniams, amžius 22-76 m.; 45% ligonių grėsė amputacija dėl gangrenos, 34% su diabetu. Rekonstrukcija daryta trim būdais: 1. atvira trombektomija su autovenos lopu ar pusiau uždara, 2. panaudojant v. saphena šuntą, 3. šuntas sintetiniu protezu (12). Gauti geri rezultatai 61% atveju. Gangrenos atvejuose virš 66% buvo išgelbėtos galūnės.

Sveikatos Apsauga, 1970, 6, 9-13.

NAUJAS VAINIKINIO NEPAKANKAMUMO CHIRURGINIS GYDYMAS

*Prof. J. Brėdikis ir kt. — Kauno Med.
Instituto hosp. chirurg. katedra*

Autoriai labai suglaustai aprašo vainikinių (koronarinių) arterijų nepakankamumo chirurginio gydymo indikacijas, skirtingus operacinius metodus, techniką ir rezultatus. Kiek išsamiau aprašo Vainbergo operacijas ir vainikinių arterijų praeinamumo atstatymą venos transplantų-aortokoronarinė anastomoze panaudojant v. saphena. Operacijų indikacijoms paremti būtina koronaografija.

Respl. Kauno klininėj ligoninėj padaryta 60 miokardo revaskulizacijos operacijų. Anksčiau darydavę Fieschi operacijas — omentokardiopeksijas. Kita grupė iš 10 ligonių, kuriems atliktos Vainbergo operacijos — implantacija a. thoracica int. į širdies raumenį. Autoriai patiekia smulkias ligonių istorijas ir pooperacinius stebėjimus 2-jų tipišku ligonių.

Sveikatos Apsauga, 1971, 1, 3-7.

REUMATU SERGANČIŲ VAIKŲ ELEKTROENCEFALOGRAMOS YPATYBĖS

*S. Ostrauskienė — Kauno Med. Inst.
Vaikų ligų katedra*

Autorė ištyrusi EEG funkcinę būklę 124 aktyviai reumatu sergančių vaikų ir radusi, kad "alfa ritmas buvęs nereguliarus. . ." — ryškūs nenormalūs pakitimai. Gydymo eigoje, rimstant reumatiniam procesui, EEG normalizėja. Galima rasti ryšį tarp reumato aktyvumo ir alfa ritmo amplitudės. Palyginus prieš- ir po gydymo EEG, galima spręsti apie gydymo efektyvumą ir ligonio prognozę.

Sveikatos Apsauga, 1971, 1, 11-14.

Kauno Medicinos Institutą 1970 m. baigė 339 jaunieji gydytojai, 66 gydytojai stomatologai (odontologai), 9 biofizikai ir 45 provizoriai. (Kauno universiteto Medicinos ir Stomatologijos-farmacijos fakultetai pavadinta Medicinos Institutu 1951 m.). Institutas paruošė 5318 jaunų specialistų. Dabar turi 343 dėstytojus ir 3014 studentų. Rektorių — prof. Z. Januskevičius.

Sveikatos Apsauga, 1971, 1.

1970 m. gegužės mėn. sukako 50 metų nuo pirmojo "Medicinos" numerio pasirodymo. Leido 1919 m. įsikūrus Kauno Medicinos draugija. Pirmu redaktorium buvo gyd. Juozas Žemgulyš, 1941 m. Panevėžyje bolševikų nužudytas. 1922 birželio mėn. redakvimą perėmė dr. J. Staugaitis ir su žurnalu dirbo iki 1944 m. Žurnalas išeidavo reguliariai kas mėnesį. V.Š.

1971 m. sueina 100 metų nuo Prūsijos lietuvių Šaudinio (Schaudinn, kitur rašo Saudonis) gimimo (1871-1906). 1898 m. dalyvavo arktikos ekspedicijose, kaip bakteriologas tyrinėjo parazitus, triponozomas, amebas. 1905 m. surado blyškniąją spirochetą (*Spirchoeta pallida*). V.Š.

Šiek tiek dabartinės Lietuvos mediciniškos statistikos:

Lietuvoje dabar kaimuose gyvena 69% visų gyventojų, iš jų 39% dar vienkiesiuose, kiti gyvena miestuose didesniuose negu 25.000 gyventojų. Kaime daugiau jaunų (0-20) ir vyresnio (virš 50) amžiaus žmonių.

Lietuva padalinta į 5 zonas. Kiekviena zona turi po respublikinę ligoninę. Smulkios apylinkių ligoninės naikinamos, paverčiamos ambulatorijomis, kurių 1960 m. buvo 86, o 1969 jau 137. Rajoninės ligoninės didinamos. 1960 m. vidurkis 92 lovos, 1969 — 156 l. 1968 m. 10.000 gyventojų tenka 77 lovos ir 13 ligoninių gydytojų. Kaimo gyventojai 3 kartus rečiau kreipiasi pas gydytoją, negu miestiečiai. 10.000 kaimo gyventojų turi 11,5, o miestų 22,4 gydytojus. Lietuvos gyventojų amžiaus vidurkis pasiekęs 72 metus.

Sveikatos Apsauga, 1970, 4.

Raudonojo Kryžiaus draugija 1969/70 m. padidėjusi 82.000 narių. Įmonėse, kolūkiuose ir kt. įsteigta 1520 sanitarinių postų, apmokyta 1750 visuomeninių sanitarinių inspektorių, daug ligonių slaugytojų. Dabar virš 1 milijono narių. Draugija ypatingą dėmesį kreipianti į kraujo donarus. 1969 m. iš kiekvieno 1000 gyventojų surinkta Tauragės rajone 24, Ukmergės — 19, Šilutės — 17 donarų.

Sveikatos Apsauga.

Vilniuje 1970 m. vasario 18 d. pirmą kartą buvo persodintas inkstas. Ligonis gyveno 53 dienas. Mirė nuo atmetimo reakcijos ir septimėsijos.

SMEGENŲ SMŪGIS

Naujausia ligos sąvoka, jos diagnozė ir gydymas

DR. HENRIKAS ARMANAS

Stroke — terminas, yra vartojamas bendroje kalboje, bet ne diagnostikoje. Tai yra cerebrovascularinės ligos forma, kurios metu viena ar daugiau kraujagyslių yra pažeista.

Daug kitų ligų, k.t. smegenų navikai, infekcija ar smegenų ischemia pasižymi tokiais pačiais simptomais, kas sudaro dažnų sunkumų nustatyti tikrąjį ligos diagnozei.

Kulminacinis ligos punktas ir klasinis smūgio paveikslas yra hemiplegia.

Ši liga pirmoje eilėje yra tampriai surišta su patologiniu procesu, k.t.:

- 1) nenormalumas kraujagyslių sienelėse,
- 2) jų užsikimšimas thrombu ar embolu,
- 3) pakeistas kraujagyslių sienų permeabiliškumas,
- 4) stoka ir nepakankamas smegenų vascularinės sistemos aprūpinimas krauju.

Naujausias priėjimas prie kraujo smūgio ligos yra šis:

- 1) įrodymas apribotos-fokusinės smegenų ligos ir
  - 2) klinikinio sindromo charakteristika.
- (1) — prie pirmosios priklauso:

Hemiplegia ar Hemiparesis:

- Monoplegia, -paresis
- Quadriplegia, -paresis

Matymo sutrikimas:

- Hemianopsija, aklumas (monocular ar binocular)

Smegenų cortexo'o funkcijos sutrikimas:

- Dysphasia, aphasia, apraxia, aquosia

Smegenų bazės funkcijos sutrikimas:

- Galvos nervų paresai
- Svaigulys
- Ataxia
- Nistagmus
- Sensoriniai sutrikimai

Cerebellum funkcijos sutrikimas:

- Ataxia, sutrikimas koordinacijos

Sensoriumo sutrikimas:

- Hemihyperesthesia
- Paresthesia

- (2) — prie antrosios — įvyksta šie požymiai:
Pradžia — staigi

Vystymas (evoliucija) greita ir vystosi minutėmis-valandomis, su progresuojančiu deficitu už kelių dienų. Tačiau šios ligos smulkus nagrinėjimas parodė, kad laike kelių dienų ištikrųjų įvyksta visa eilė mažų priepolių — "stroku" su jų pagerėjimu tarp atskirų smūgių, bet kiekvienas naujas smūgis yra stipresnis ir blogesnis, negu prieš jį buvęs.

Ligos eiga. Pažengiantis ligos pablogėjimas nėra esminis pačiam smūgiui, bet atvirkščiai predominuoja pagerėjimas.

SMŪGIO KLASIFIKACIJA:

A. *Hemorrhaginis dėl:* 1) Plyšimas arteriosclerotinės ar telangiectinės kraujagyslės, 2) Smegenų arterijos aneurysmas, 3) Arteriovenosinės patologinės formacijos. Iš šios grupės dominuoja pirmoji (1) grupė.

B. *Ischeminis dėl:* 1) Sclerosis cerebraliųjų arterijų, 2) Stenosis ar visiškas užsidarymas extracranialinių arterijų, 3) Smegenų navikų, 4) Thrombozės, 5) Embolizmo, 6) smegenų absceso (Septicemijos, syphilio), 7) Pereinamosios (laikinosios) ischemijos, kaip pav. Hypertensines encephalo patologijos.

Iš šios grupės dominuoja pirmoji (1) grupė. Embolizmas dar klasifikuojamas į (etiologiją)

- a) cerebralinį infarktą,
- b) embolizmas, širdies kilmės
- c) muralinis thrombosas
- d) myocardinis infarktas
- e) coronarinis atherosclerosis

Diagnostika:

1. Neurologinė egzaminacija
2. Lumbarinė punkcija
3. Smegenų —“scan” (mažai padedanti diagnozei prie ischeminių ligų CNS)
4. Cervical-cerebral angiografija (tai geriausias būdas nustatyti ligos fokusui)
5. EEG — išjungti galimo-tumoro-naviko diagnozei
6. Galvos X-Ray
7. Radioizotopinis smegenų tyrimas—išjungti subduraliniai hemotomai — navikams
8. Thermografija, Rheo ir Echoencephalografija, Ophtalmodynamometrija ir flouresceino laiko nustatymas — yra dar vystymosi stadijoje ir nevertinama kasdieninėje praktikoje.
9. Krūtinės X-Ray, šlapumo analizas, CBC, kraujo cukrus (2 val. po valgio), serologija ir BUN.

Lumbarinė punkcija — nustatyti:

- 1) ar įvyko intracranialinis kraujavimas, kad nepradėjus antikoagulacinį gydymą;
- 2) ar meningealinis jaudinimas įvyko dėl kraujavimo ar uždegimo;
- 3) nustatyti ar išjungti neurosyphilį.

Punkcija nedaroma jei punkcijos vieta yra ideo-gusi, arba pupilės išplėtos ir fiksuotos šviesai arba yra progresuojanti bradycardia su hipertensija ir kvėpavimo nenormalumas (Ataxinis).

Subarachnoidalinis kraujavimas duoda — 100% kraujuo-tą skystį

Intracerebralinis kraujavimas duoda 80%.

Išjungti “Traumatinį” — nuo injekcijos kraujavimą reikia pildyti scerebro-spinaliniu skysčiu 3 vamzdelius: jei kraujavimas yra nuo smūgio, tai visi 3 vamzdeliai lygiai kraujuoti; jeigu kraujavimas nuo adatos dūrimo — tai kraujavimas silpnesnis antrame vamzdelyje, o trečias — beveik skaidrus. Kitas būdas daromas su centrafūgija ir žiūrint xanthochromijos.

Spaudimas:

Kraujavime virš 200 mm

Baltymas — masyvus infarktas duoda pakeltą baltymą.

Thrombosis — norm. spaudimas

Infarktas ” ”

Embolism ” ”

(Edema kelia spaudimą)

Infarkto spaudimas normalus ar šiek tiek pakeltas

Hemorrhaginis smūgis

(atsitinka 8-15% visų smūgių)

Ne Hemorrhaginis smūgis:

Thrombosis 70-80% visų smūgių

Embolinis 5-22% visų smūgių

Vasospastinis — gana dažnai praeina nepastebėtas.

LIGOS ISTORIJA**Trauma —**

didžiausioji priežastis subarachnoidalinio kraujavimo. Ne.

Hypertensija

dažniausiai pasireiškia intracerebralinio kraujavimu. Taip.

Tačiau, tik pakeltas kraujo spaudimas nėra būtinais pozityvus įrodymas hemorrehaginio smūgio.

Kraujavimo ligos kaip:

Sickle Cell anemia

Rheumatinės širdies ligos su mitraline stenoze

Hemophilia

Bakterinis endocarditas

Aplastinė anemia

Auricularinė fibrilacija

Leukemia	Nesenai įvykęs myocardinis infarktas
A-C Terapija	Embolizmas — galūnių, mesenterinis, inkstų.

Simptomai:

pykinimas (vėmimas), staigus lokalizuotas galvos skausmas, kurį dažniausiai paseka sąmonės nustojimas — Coma (spontaninis subarachnoidinis kraujavimas)	Staigūs neurologiniai simptomai — sunki kalba, bendras galūnių silpnumas
Amžius 50 ir virš	Jauni — dėl reumatinės širdies ligos ir žemiau 50 metų amžiaus
Convulsijos — 14% visų šių smūgių (pradžioje ligos)	7%
Coma — jei tęsiasi virš 24 valandų	Beveik nėra, jei pasirodo tai praeina po kelių valandų
Cheyne Stokes (sunkus darbinis kvėpavimas) labai dažnai	Labai retai
Conjuguotas akių nukrypimas labai dažnai	Labai retai
Leukocytosė virš 12-20.000	Nėra
Physinis-Neurologinis egzaminavimas, ženklai:	
Meningitinio jaudinimo ženklai	
Sprando rigidiškumas	
Pozityvus — Kerning	Retai
Brudzinski	
Babinski	
Akių dugnas	
Hypertensinė Retinopatija	Ne
Corpus vitreum kraujotumas	Ne
Ženklai arteriosclerozės	Ne
Stiprus spaudimas supraorbitalinėje srityje (virš antakių) daro veido iškrypimą (keičia išvaizdą) tik veido pusėje, kuri nėra smūgio paveikta.	Taip

I. NEKRAUJUOJANTIS SMŪGIS**Terapija:***Chroninis stovis*

Cerebralinė kraujo stoka (ischemia) — <i>Acutinis stovis</i>	1. Anticoagulacija ("Coumadin" — tablečių formoje)
1. Heparin — apsaugoti nuo thrombų formacijos ar didėjimo. Jo vandeninė forma kas 8 val. kaip subcutaninė injekcija	2. Vasodilatoriai ("Cyclospasmol")
2. Padėtis — laikyti kvėpavimo takus atvirus ir apsaugoti nuo gulėjimo Hypotensijos.	3. Physinė terapija ir dieta (numušti svorį, sumažinti riebalus)
3. CO ₂ įkvėpavimas su pertraukomis.	<i>Embolizmas 3-8% visų CVA</i>
4. Dextran 40 — apsaugai nuo nenormalios raudonųjų kraujo kūnelių aglutinacijos.	80% pasėkos mitral stenosis
5. Deguonis.	Atrial fibrilacija
	Mi
	Prie Mitral Stenosis — anticoagulacija sumažina embolų formaciją;

Prie Atrial fibrilacijos — gydoma arrhythmia ir pradama anticoagulacija;

Prie Mi — 44% išsivysto intracardialis muralinis thrombosis, iš kurių 50% duoda cerebralinius embolus pirmųjų 6 savaičių laikotarpyje po infarcto. Gydymas — anticoagulacija.

Anticoagulacija pradama — 48 val. po embolizmo pradžios.

Nepamirštama: oro ir riebalinė embolija,
Patent Foramen Ovale,
Bakterinis endocarditas,
Atrijų fibrilacija

Hypertensinė encephalopathia — Retai

Diastolinis spaudimas tarp 150 ir 200 — neramumas, sumišimas, convulsijos.

Terapija: sumažinti spaudimą vartojant — Ansolysen (10 ml. cumpula su 10 mgm (cc) — Dozė 2-3 mgm. Pridedant 20 mg prie 200 cc (250 cc Dex 5%/W)

Thrombosis: 1) Surasti ir nustatyti priežastį

a) Systeminis, konstitucinis:

Hypertensija, Diabetas, Hyperlipidemia
ASCVD — arrhythmijos, Mi, myocardiopatija,

Anemia (maža O₂), Sickle Cell liga

Arteriitis (Lues)

TB

Macroglobulinemia

Leukemia, polycythemia vera

b) *Anatominis vaizdas*:

Atherosclerosis, aneurysmos

c) *Physiologinis vaizdas*:

Valsalva manevras (sumažina smegenyse kraujotaką, periferinių indų išsiplėtimas).

Ligos istorija: (a) Išgėrimas alkoholio prieš gulant, ir pabundama su smūgiu (stroke);

(b) Smūgis laike imant karštą vonią ar pirtį;

(c) Smūgis laike išsituštinimo išvietėje.

⌘ 1) Ligonis, smūgio ištiktas, turi valgyti kiek galima anksčiau, nes kitaip išsivysto skrandžio žaizda;

2) Odos priežiūra nuo pragulų;

3) Atveju paraližuotos kojos reikia daboti, kad neiškristų iš lovos, nes įvyks klubo — Femur Coli lūžimas;

4) Foley catheteris ir liuosuoti vidurius, nes išpūsta pūslė ir užkietėjimas kelia kraujo spaudimą.

5) Uždrausti rūkyti dėl vasospasmų. Duodama Ethanol (periferalinis indų išsiplėtimas);

6) Gulėti ant šono apsaugai nuo plaučių uždegimo;

7) Leisti atsisėsti ir vaikščioti, kada kraujo spaudimas, temperatūra, pulsas ir kvėpavimas susinormuoja ir nesimaino, kai ligonis atsisėda iš gulamosios padėties ir kuomet jaudinant Carotonį sinusą — kraujo spaudimas krenta ir seka bradycardia; kada Valsalve manevras mažina kraujo spaudimą ir po to kelia kraujo spaudimą su bradycardia.

⌘ — Anticoagulacinė terapija: pereinamoji ischeminė ataka — Taip. pilnas išsivystęs smūgis — Ne.

⌘ — Dextran (Rheomacrodex) 500 ml. į vandenį, po to 500 ml. pamažu į veną — kas 12 val. 72 valandoms;

Thrombolitiniai vaistai — Ne.

Anticholesteroliniai vaistai — Ne (vartojami tik apsaugoti nuo smūgio, bet ne smūgio gydymui).

CO₂ ir O₂ — inhaliacija

Steroidai — Veikia teigiamai, nes mažina smegenų edemas, ypatingai temporaliniame lobe.

Vasodilatoriai — Ne.

Šarmo rūkščių sutrikimas nevidina didelės reikšmės smūgyje, tik didelis skysčių nustoymas gali sukelti metabolinį rūkštingumą. Reikia sekti ligonio hyperventiliaciją ir respiratorinį alkalozą jeigu respiratorinis centras yra smūgio paliestas kada serumo — CO₂ nukrenta ir proporcingai pakyla chloridų koncentracija ir įvyksta metabolinė acidozė.

Paprastai CO₂ žemos koncentracijos serume nereikia taisyti su šarmais jeigu CO₂ yra ne žemiau 15 m M/L.

II. CEREBRALINIS KRAUJAVIMAS —KRAUJUOJANTIS SMŪGIS

1. Subarachnoid

⌘ *Coma* — šaldyti, kad palaikyti normalią kūno temperatūrą.

Steroidai — sumažinti cerebralinę edemą. Nedaryti angiografijos.

Sąmonėje — kaip prie Comos — plus angiografija ir dažnai chirurginis gydymas kai tik gyvybiniai ženklai stabilizuojasi, bet neoperuojama kuomet ligonis yra virš 65

metų amžiaus, Mi, chroniški diabetikai, nesuvaldoma hipertensija, pilnas smūgis. Tai liga su bloga prognoze, nes 50% miršta tuojaus ir 20% miršta laike pirmų 6 mėnesių.

1. Intracerebral

- Ⓡ Antihypertensinė terapija, nes 80% šių ligonių turi aukštą kraujo spaudimą.
 Pont — akys centralinėje padėtyje. Lėliukės siauros, bet reaguoja į šviesą.
 Thalamus — Akys žiūri į nosį ir žemyn
 Lėliukės siauros ir nereaguoja į šviesą
 Hemiparesis ar hemiplegia
 Putamen — chirurgija
 Nucleus: abi akys žiūri į priešingą hemipareso pusę
 Capsula
 Ganglion

Cerebellum — abi akys pasuktos į vieną kryptį ir reaguoja į šviesą
 Nėra hemipareso
 Galvos skausmas
 Svaigulys
 Ataxia
 Vėmimas

Chirurginis gydymas tikslu:

pašalinti vertebralinės ar carotis arterijų užsikimšimą;
 Carotis communis embolectomija;
 Ligacija ar excisija aneurizmos ar A-V anomalijos;
 Pašalinti intracerebraliniam krešuliui;
 Excisija intracranialinės Tumoro masės;
 Kontrindikcija chirurgijai yra kontrindikcija angiografijai.

Išvadoje — Chirurginis gydymas:

Taip.

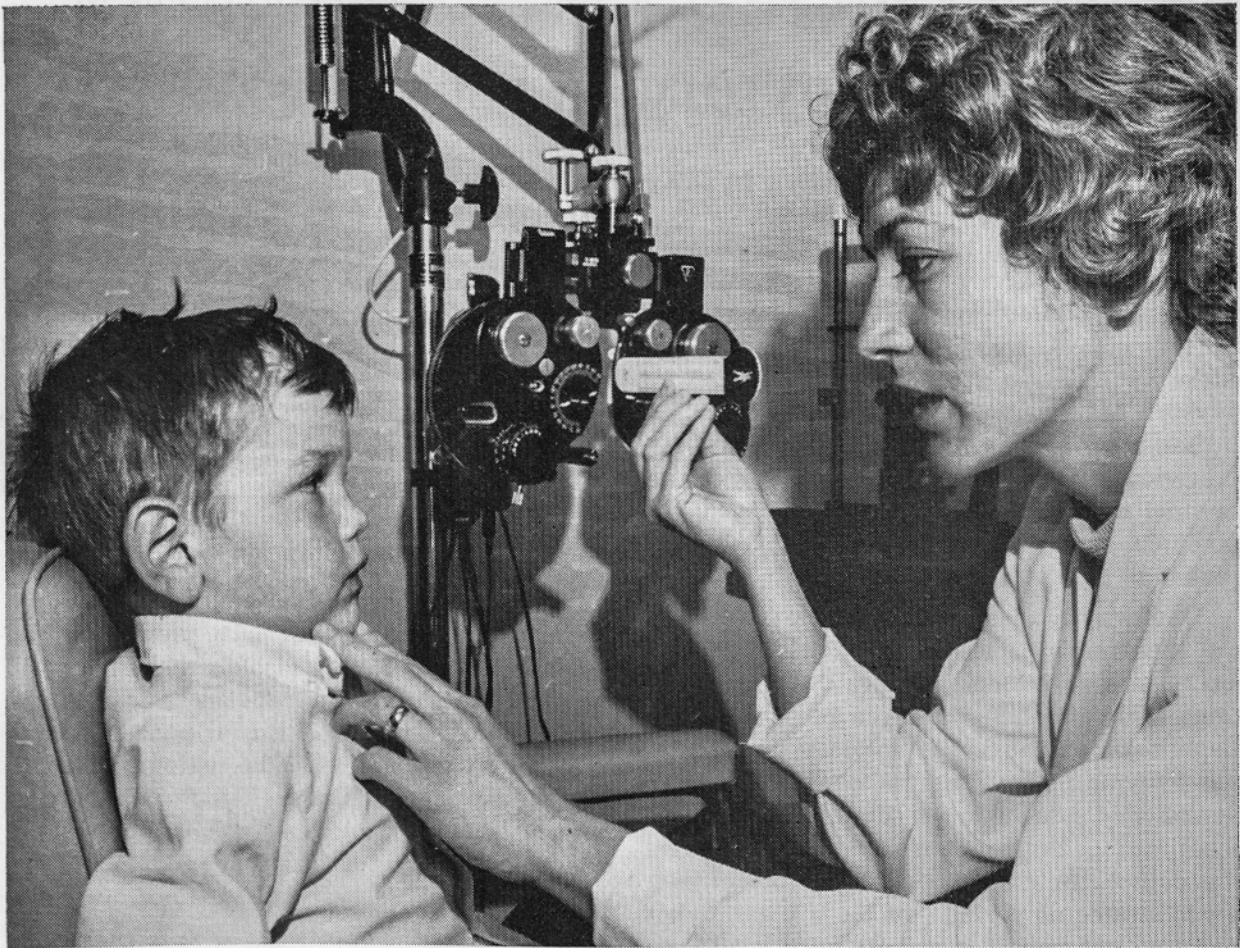
Pereinamoji bekraujinė ataka
 (Transient ischemic attack)
 Subarachnoidinis kraujavimas
 (Aneurysma). Sąmonėje
 Intracerebralinis kraujavimas.
 Cerebellum
 Putamen

Ne.

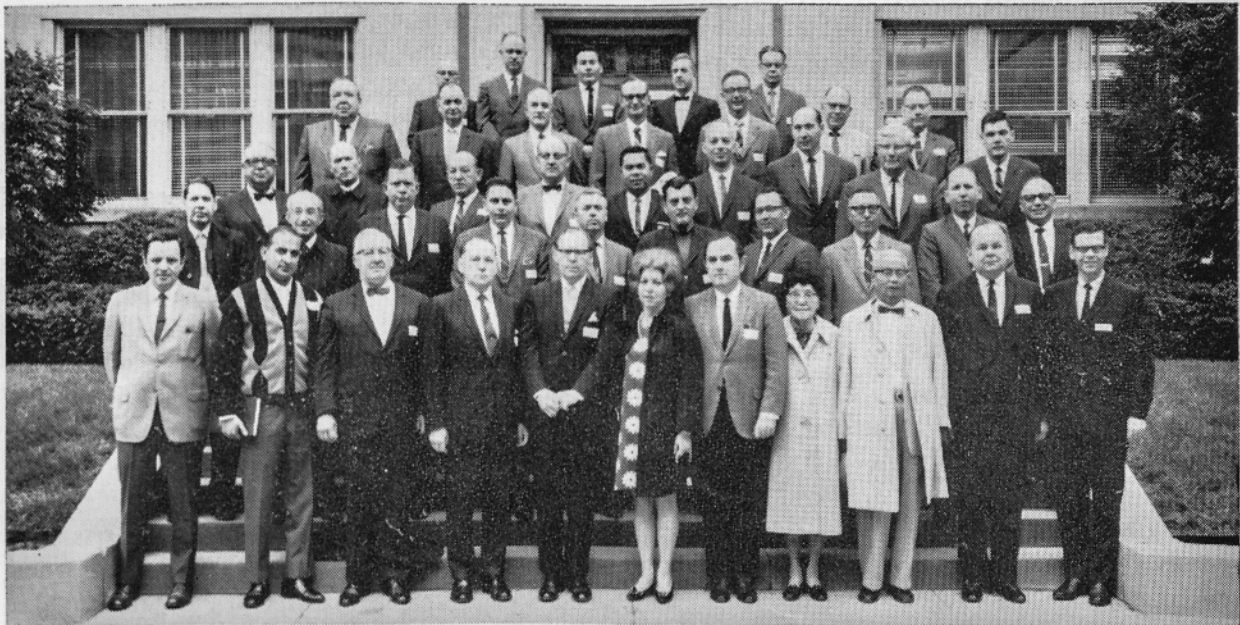
Pilnas smūgis.
 Subarachnoid kraujavimas.
 (Aneurysma) Comoje.
 Intracerebralinis kraujavimas
 Pontinis
 Thalaminis
 Seni diabetikai
 Seni ligoniai
 MI
 Nesuvaldomas aukštas kraujo spaudimas.

Smegenų smūgis buvo ir vis tebėra pirmoji giltinė (po širdies smūgio šiame krašte), kuri nušienauja milijonus žmonių kasmet. Liga labai efektinga ir dramatiška, kuri yra labai nedėkinga gydytojo prestižui ir jo pastangoms, nes nepasiekama tokių rezultatų, kad ligonis grįžtų prie stovio (protinio ir fizinio) kokiame jis buvo prieš smūgį. Paprastai tokie ligoniai

lieka daugiau ar mažiau invalidais visam savo gyvenimui ir kas daugiausiai — 70% visų ligonių jeigu ne tuojaus tai po 6 mėnesių miršta. Mažai vilties, kad medicinos mokslas galėtų surasti metodus ir būdus jos išugdymui, nes tai esanti seniausia žmonijos liga ir lyg pačios gamtos ar Dievybės duota žmonijos išretinimui.

Dr. Barbara Monstavičius tiria ir studijuoja glaucomą pas vaikučius

Lilly B-vės pakviesti, Marylando gydytojai apžiūrėjo laboratorijas ir vaistų gamybą Indianapolyje. Pirmoje eilėje 3 iš kairės čia gimęs Dr. Urlokas, Dr. St. Ankudas (4-tas iš kairės), Dr. Henrikas Armonas (viduryje) ir čia gimęs antras iš dešinės Dr. Levickas.

DANTŲ GYDYTOJAS IR BURNOS VĖŽYS

ELENA LIATUKAS, D.M.D, D.D.S., MS

Vėžys, kuris išsivysto burnoje yra daugiau piktybinis, sunkiau pasiduoda gydomas ir daug greičiau nužudo žmogų, negu vėžys išsivystęs kitose kūno dalyse. Nors burnos vėžys gali išsivystyti bet kuriame žmogaus amžiuje, tačiau didžiausias žmonių procentas juo susergera būnant vidutiniame žmogaus amžiuje. Statistiniai duomenys rodo, kad 75% visų burnos vėžiu sergančių žmonių yra virš 50 metų amžiaus, kurių gyvenimo ilgio vidurkis yra tarp 60 ir 65 metų.

Dantų gydytojas visada privalo pagalvoti, kad kiekvienas pacientas jo kabinete gali turėti burnos vėžį, todėl jis privalo turėti pakankamą išsilavinimą ir patyrimą burnos tumorų diagnozėje, nes anksyva diagnozė ir atitinkamas gydymo planavimas yra svarbūs faktoriai. Nemažesnio svarbumo yra dantų gydytojo sugebėjimas pažinti ir teisingai nustatyti visą eilę patologinių burnos audinių pasikeitimų, nes jo strateginė pozicija duoda jam galimybės pirmam pastebėti ir svarstyti burnos audinių pasikeitimus.

Paprastai burnos žaizdos ir kiti audinių abnormalumai dantų gydytojo gali būti daug lengviau pastebėti ir ištirti, negu gydytojo kitose kūno dalyse ypač vidaus organuose. Daugelis nekaltai atrodančių pasikeitimų, kaip klįbantys dantys, maži jų iškilimai ar pakilėjimai, nuolatinis burnos smegenų kraujavimas ir kiti mucosos ir liežuvio negalavimai gali būti piktybinės kilmės. Kad būti tikram, kiekvienas nepaprastas burnos audinio pasikeitimas turi būti laikomas įtartinas pakol nuodugnus tyrimas įrodys priešingai. Todėl nežiūrint ar pacientas turi visus dantis ar jų visai neturi, nuodugnus patikrinimas visos burnos yra būtinas.

Potencialinis vėžio išgydymas burnoje, lūpose ar liežuvyje yra daugiau sėkmingas, negu kitose kūno dalyse. Šitos vietos gali būti dantų gydytojo lengviau stebimos kiekvienos dienos praktikoje.

Yra nustatyta, kad 80% visų mirimų nuo burnos vėžio galėtų būti išvengta jeigu ankstyva diagnozė būtų buvusi laiku nustatyta.

Normaliai burnos audiniai yra linkę pasikeitimams, iš kurių didelis procentas linkęs pasikeisti į piktybinius auglius. Tokių pasikeitimų pirminė fazė vadinasi priešpiktybiniai pasikeitimai, kaip pav.

1. Senatvinė keratozė
2. Bowen's liga
3. Quyrat's erythroplasia
4. Tikroji leukoplakija.

Senatvinė keratozė. Tai yra vietinė audinių degeneracija, kurios gali būti vieniša ar jų sambūrys. Ji gali būti visokio dydžio ir gali būti aštriai ir ryškiai aprubežiuota ir apibrėžta. Gali būti vienodai pakilusi ir panaši į karpą ar gali būti visai plokščia be matomų ribų. Ji atsiranda nuo chemikalų, vėjuoto klimato ir nuo nuolatinio erzavimo — mechaninio, aštrių prieskonių, nicotino dūmų ar alkoholio, kas yra priežastimi išsivystymo squamozinių celių carcinomos.

Bowen's liga. Tai rudai raudonos nereguliarės žaizdelės 1-5 cm. didumo, matomos ant burnos mukozinės membranos, kurios lengvai lupasi ir atrodo šašuotos. Jos gali išbūti burnoje metais visai nepakeisdamos savo dydžio, tačiau 20% jų galų gale išsivysto į squamozinių celių carcinomą.

Erythroplasia of Querat. Tai purpuro raudonumo plokščios arba truputį pakilę žaizdelės 2-5 cm. didumo aštriai apribotais kraštais ir blizgančios. Paprastai burnoje išsivysto tik viena tokios rūšies žaizda ir gali išbūti burnoje ilgus metus nesikeičiant didumu ar metamorfijoje. Tačiau įrodyta, kad 20-40% jų visų pavirsta į epidermoidinę carcinomą. Be burnos ši erythroplasia išsivysto ir lyties organuose bet kokiame žmogaus amžiuje.

Leukoplakija. Tai baltas plekis, kuris turi didelį palinkimą pavirsti į squamozinį burnos vėžį. Vyraujanti priežastis yra didelis tabako vartojimas specialiai rūkant pypkę, kur mechaninis jaudiklis iššaukia lūpos vėžį, o smala rūkant iššaukia po leukoplakijos squamozinį bur-

nos vėžį. Leukoplakiją labai lengva sumaišyti su

- 1) Lichen planus,
- 2) Epitelinė hyperplasia,
- 3) Moniliasis,
- 4) Hyperkeratosis simplex ir

5) Aspirino nudeginimas, kurie niekad nekeičia savo audinių struktūros ir tuo niekad nepavirsta į vėžį.

Nežiūrint į tai, kad viršuje mano aprašyti burnos mucosos pasikeitimai ir žaizdos nebūtinai išsivysto į vėžį, jie turėtų būti atidžiai se-

kami ir įtariamai būti piktybiniais ir studijuojami kartas nuo karto po mikroskopu dėl histologinių pasikeitimų. Jeigu biopsija nerodo vėžio žymių — priežastis turi būti atrasta ir pašalinta ar išgydyta.

Dantų gydytojas kaip diagnostas turi pareigą ir atsakomybę kaip galima anksčiausiai atpažinti paciento burnos ligą, nes ligonis pasitiki juo kaip savo sveikatos patarėju ir gydytoju. Kiekvienas dantų gydytojas turėtų priimti tą atsakomybę kaip dalį savo profesinio patarnavimo dantų gydymo mene.

KAS NAUJO IR ĮDOMAUS PASIŽVALGIUS PO AMA METINĮ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMĄ ATLANTIC CITY

Dr. Henrikas Armanas

Viena iš populiariausių ir gausiausiai gydytojų lankoma mokslinė presentacija buvo apie hemorrhoidinių mazgų pašalinimą gydytojo kabinete *ne* chirurginiu metodu.

Šitas metodas susideda iš vidujinių mazgų ligacijos elastine juoste (band). Šitoks juostelės spaudimas dėl hemorrhoido varicosinių venų užsmaugimo (strangulation) sulauko cirkuliaciją iššaukdamas audinių nekrozę ir destruktiją. Po 48-72 valandų tokia juostelė pašalinama, kur pasilieka atvira žaizdelė, kuri užgyja paprastai per primam.

Nepatogumas šio nechirurginio gydymo yra tame, kad tik maža grupė mazgų gali būti užspaudžiama vienu kartu ir ligonis privalo atvykti pas gydytoją ne anksčiau kaip po 3 savaičių pakartotinam gydymui (stranguliacijai) kitai mazgų grupei, taip kad ligonis turi kartais būti pakartotinai tvarkomas 3-4 kartus ir galūtinai hemorrhoidinių visų mazgų pašalinimas gali trukti tarp 3-4 mėnesių.

Šitoksai metodas nevertotinas prie analinių fissurų, fistulų, stricktūrų ir nutukusiems žmonėms su trumpu analiniu kanalu ir dideliais išpuolusiais išoriniais hemorrhoidais.

Teigiamoji pusė šio metodo yra ta, kad:

- 1) gali būti vartojama seniems ligotiems žmonėms su širdies ligomis ir nekontroliuotu diabetu, kuomet bet kuri chirurgija yra kontradiktuojama;
- 2) Ligoniams su pakartotinais hemorrhoidais, kurie jau turėjo hemorrhoidectomiją;
- 3) Procedūra yra trumpa ir papasta ir nesukelia skausmų ir nepatogumų, kurie seka chirurginį metodą ir kurio ligoniai bijo ir vengia tokios operacijos;
- 4) Gali būti atlikta ir ne chirurgo — gydytojo kabinete.

Kas norėtų arčiau susipažinti su šiuo hemorrhoidų pašalinimo metodu pridėdu originalinį straipsnį ištiesai.

Evaluation of Ligation of Hemorrhoids as an Office Procedure

EUGENE P. SALVATI, M.D.
Plainfield, New Jersey

Ligation of internal hemorrhoids by the application of a rubber band was first described by Blaisdell in 1954. The principle of his method has been maintained, but the type of instrument and the elastic band were modified by Barron in 1962. Office management of a disease that has been considered to be primarily a surgical condition since the time of Hippocrates has naturally been greeted by a considerable degree of skepticism. The reluctance of many patients to undergo rectal surgery is responsible for attempts to develop other forms of therapy.

Technic

Strangulation and other methods employed to destroy tissue and thereby to achieve desirable therapeutic results are not new in medicine. They have been utilized in many forms and for many purposes. As applied to internal hemorrhoids, the technic involved is rather simple. It takes advantage of the fact that the rectal mucosa is relatively insensitive to pain. A medium-sized Hirschman anoscope is inserted into the anal canal and it can be maintained in the proper position by an assistant (Fig. 1). The internal hemorrhoid is grasped at its apex by alligator forceps and pulled through a double-sleeve cylinder to which is attached a long stem with a handle and pistol trigger. The inner cylinder has previously been loaded with two elastic bands by a special applicator (Fig. 2). After the hemorrhoid has been drawn within the inner cylinder by pulling on the trigger, the outer cylinder is forced over the inner and the elastic bands fall around the hemorrhoid (Fig. 3). Care must be taken to assure that the bands are applied above the pectinate line. If this sensitive margin is included in the grasp of the constricting bands, intolerable pain will result. The pressure exerted by these bands strangulates the varicose veins of the hemorrhoid until they slough away and the bands are expelled. This requires 48 to 72 hours and leaves a raw area which heals gradually. Only a single group of hem-

orrhoids is treated at one time, but the treatments can be repeated at intervals of not less than 3 weeks until all groups are destroyed. Large internal hemorrhoids may require more than one application of the elastic bands.

This report is based on an evaluation of the records of 490 consecutive patients treated by the ligation method. My experience with the Blaisdell instrument began in August 1962 and the Barron modification was first used in June 1963.

Statistical Review

Age and Sex: Fifty-six percent of the patients were men. Their ages varied as follows: first to third decade, 21%; fourth and fifth decades, 49%; sixth, seventh and eighth decades, 30%. The youngest patient was 3 years old and the oldest was 89.

Symptoms: Bleeding and protrusion were encountered in 36%; bleeding only in 24%; protrusion only in 20%; burning and discomfort in 7%; fecal soilage in 7%, and acute prolapse in 6%.

Previous Treatment: Hemorrhoidectomy had been performed on 9.8% of the patients and injection treatment had been administered to 26%.

Number of Ligations Performed: Sixteen hundred twenty-five ligations were performed on 490 patients, the number varying from one to nine ligations per patient with an average of 3.3 ligations. A combination of the Blaisdell and Barron technics was utilized on 6%. More than one ligation was performed at the same time in 1.5% and, of these, 8% experienced severe pain. One and two-tenths % of the patients were pregnant.

Complications

Bleeding: Profuse hemorrhage requiring treatment occurred in nine patients (1.8%). In seven, the source of bleeding was an ulcer at the site of the ligation, and in two, bleeding came from adjacent irritated hemorrhoids. Usually bleeding occurred from the seventh to the sixteenth day. Three patients bled on the seventh day, one each on the ninth and tenth, two on the fourteenth day, and two on the sixteenth day.

Five patients with hemorrhage were treated in the office and four had to be hospitalized. Of the latter, three were in shock.

Type of Treatment: Local anesthesia was utilized for five patients who were treated by electrocoagulation. In two, general anesthesia was used and the bleeding sites were ligated. In one case, a second ligation was required. In another, silver nitrate had to be applied. Blood transfusions and other supportive measures had to be administered to the three patients with shock. One and six-tenth % of the patients reported that they had bled, but that the bleeding had ceased spontaneously.

Thrombosis, Skin Tags: External thrombosis developed in 3% and edema in 0.3%. In 1.6%, the elastic bands had to be removed because of pain. Hypertrophied papillae occurred after ligation in 0.15% and external tags required removal in 2%.

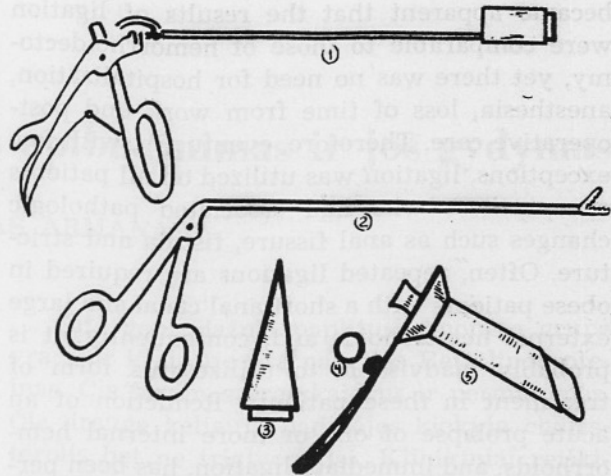
Pain: Pain developed in 7% of the 1,625 band applications and in 24% of the patients treated. The degree of pain ranged from moderate to severe in almost equal distribution, but varied considerably from ligation to ligation.

Failures: Hemorrhoidectomy was required subsequently in 2% of the cases treated and the reasons were as follows: Two patients refused further ligations because of severe pain; in two, anal fissures developed after ligation; in three patients in whom ligations had been performed successfully for acute prolapse, hemorrhoidectomy was performed later, and in three, surgery was performed because of failure of the ligations to produce the desired effect.

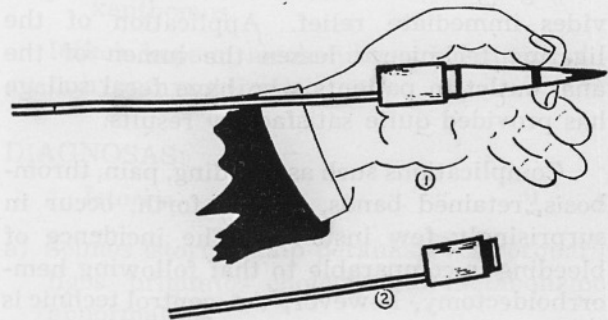
Fecal Soilage: Seven % of the patients complained of fecal soilage due to a relaxed anal orifice and, of this group, 60% finally had satisfactory to excellent results.

Follow up

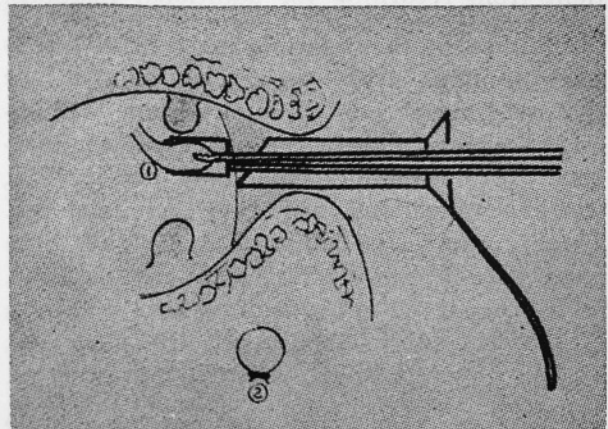
Sixty-eight % of the patients have been followed less than a year, 21% from 1 to 2 years, and 4% from 2 to 3 years. However, many patients who were discharged with excellent results were not seen for several years, and these have been included in the category of less than a year. Seven % failed to return after they had undergone only one ligation.

Instruments used for ligation. 1) Barron ligator. 2) Alligator forceps. 3) Loader. 4) Ring. 5) Hirschman anoscope.

Loading of ligator. 1) Ring being loaded on ligator. 2) Ligator loaded.

Ligation of hemorrhoid. 1) Internal hemorrhoid being grasped by alligator forceps and pulled up into cone of ligator. 2) Hemorrhoid ligated.

Comment

Early in this study, ligating technic was employed only for patients who were poor medical risks and elderly patients. As time progressed and more experience was gained, it

became apparent that the results of ligation were comparable to those of hemorrhoidectomy, yet there was no need for hospitalization, anesthesia, loss of time from work and post-operative care. Therefore, eventually, with few exceptions, ligation was utilized on all patients except those who had associated pathologic changes such as anal fissure, fistula and stricture. Often, repeated ligations are required in obese patients with a short anal canal and large external hemorrhoids and, consequently, it is probably inadvisable to utilize this form of treatment in these patients. Reduction of an acute prolapse of one or more internal hemorrhoids, and immediate ligation, has been performed on 32 patients and no sequelae have resulted.

Ligation is a valuable method which provides immediate relief. Application of the ligating technic to lessen the lumen of the anal outlet in patients who have fecal soilage has provided quite satisfactory results.

Complications such as bleeding, pain, thrombosis, retained bands, and so forth, occur in surprisingly few instances. The incidence of bleeding is comparable to that following hemorrhoidectomy, however, the control technic is easy and usually can be accomplished as an office procedure. Pain rarely prevents a patient from returning for additional ligations.

Failure of the ligations to control symptoms occurred in 2% of my patients. I fear that, as time elapses, this percentage will increase. Almost 10% of the patients had undergone previous hemorrhoidectomy and, in 26%, previous injections had been administered. This, of course, is evidence of a rather high recurrence rate, regardless of the method used. Stricture and delayed healing are always a threat when surgical operations are performed, but they were not encountered in this series.

Occasionally it is necessary to remove large external tags, but rarely have they bothered my patients once bleeding and protrusion are controlled. Apparently destruction of internal hemorrhoids causes a considerable degree of shrinkage of external hemorrhoids by drawing them back into the anal canal.

Summary and Conclusions

A series of 490 consecutive patients with internal hemorrhoids is presented, in whom the chief treatment has been by the Barron ligating technic.

Complaints ususally consisted of bleeding, protrusion, soilage, burning and acute prolapse.

A total of 1,625 ligations was performed and the average per patient was 3.3.

Bleeding after treatment occurred in 1.8%, pain in 7%, thrombosis in 3% and retained bands in 1.6%.

External tags were removed in 2% and hemorrhoidectomy after failure of ligation treatment was performed in 2%.

Sixty-eight % of the cases have been followed less than a year; 21%, from 1 to 2 years; and 4%, from 2 to 3 years.

Ligating technic is applicable to all patients excepts those with other pathologic changes such as anal fissure, fistula, and stricture, and in the obese patient with a short anal canal and large external hemorrhoids.

Dr. Henrikas Armanas dalyvavo AMA metiniame suvažiavime Atlantic City, kur išklausė prezidento R. Nixono kalbos ir ta proga padarė šią nuotrauką.

It is particularly useful in the poor-risk, elderly patient, or in those with recurrent hemorrhoidal disease after surgical treatment.

Sufficient time has not elapsed for an adequate follow up, but experience thus far appears to indicate that results are comparable to those of hemorrhoidectomy without an increase in the incidence of complications. It is a method that is readily acceptable to most patients with hemorrhoidal symptoms.

HYPERLIPIDEMIA

Modernus ligos apibūdinimas ir jos gydymas

DR. HENRIKAS ARMANAS

Hyperlipidemia mes vadiname tokį organizmo stovį, kur kiekis vienos ar keletos rūšių riebalinių medžiagų kraujo serume yra padidėjęs. Sėkmingas gydymas reikalauja:

- pažinimą priežasties šito stovio,
- precizinės klasifikacijos,
- metabolinės funkcijos sutrikimo, kuri eina drauge su hyperlipidemia ir
- vaskularinių komplikacijų.

Lipidai netirpsta vandenyje ir kraujo plazmoje plaukioja lipoproteinų komplekso formoje, kuri susideda iš cholesterolio ir cholesterolio esterų, triglycerinų ir phospholipidų sudarydami jau vandenyje tirpstantį lipoproteinų kompleksą. Cholesterolio ir triglycerinų kiekis plazmoje gana tiksliai atstovauja ir kitų lipidų kiekį plazmoje. Pas žmogų randame penkias svarbiausias grupes lipoproteinų, iš kurių 5-ji grupė yra labai retai užtinkama.

1) Chylomicrons, kurie turi 90% triglyceridų ir kurių ypatingas šaltinis yra carbohydratais ir riebalais turtingas maistas. Šita rūšis lipoproteinų nesukelia atherosklerozės.

2) Pre-Beta lipoproteinas turi 50% triglyceridų, kurių šaltinis yra kepenų synthesės. Pakeltas kraujuje kiekis šios rūšies lipoproteinų sukelia atherosklerozę.

3) Beta lipoproteinas susideda iš 50% cholesterolio ir sukelia atherosklerozę.

4) Alpha lipoproteinas turi tik 20% cholesterolio, kita didesnioji jo sudėties dalis yra phospholipidai ir baltymai, kurie nesukelia atherosklerozės.

Dažniausiai gyvenime ir praktikoje randama grupė — yra Pre Beta lipoproteino padidėjimas kraujuje, kur randama drauge padidėjimas ir triglyceridų ir toks serumas atrodo pieniškas ir dažnai yra antrinis prie Diabeto, nutukimo, alkoholizmo, pankreatitų, nephrotinių sindromų ir vartojant contraceptinius vaistus.

Klinikiniai neturi jokių išorinės manifestacijos.

Kita gana dažnai paplitusi žmonėse grupė yra, kur kraujuje yra pakeltas Beta lipoproteinas. Čia serumas yra skaidrus ir permatomas. Čia drauge keliauja padidėjęs kiekyje cholesterolis bet ne triglyceridai. Klinikiniai reiškia gana ryškūs kaip:

- Arcus senilis,
- Vokų, sausgyslių rankų, alkūnių, kelių xanthomos.

Ieškok kepenų mechaniškų užsikimšimo ligų ir hypothyroidizmo.

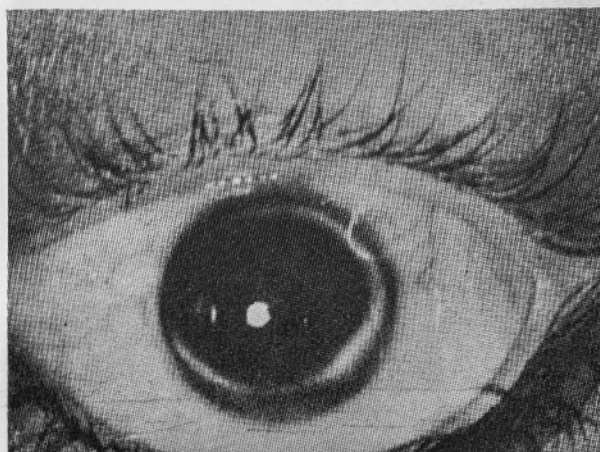
DIAGNOSAS:

1. Istorija

- Šeimos istorija, kaip perankstyvos coronarų ligos, prigimtos cholesterolio metabolizmo abnormalijos
- Angina pectoris
- Periferalinių kraujagyslių ligos
- Podagra
- Diabetes mellitus
- Cholelythiasis ar pankraetitis.

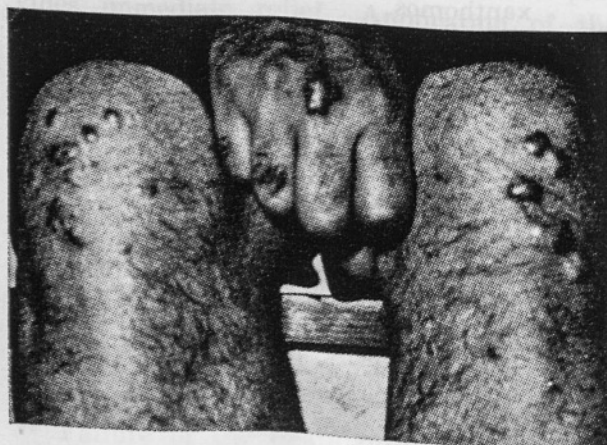
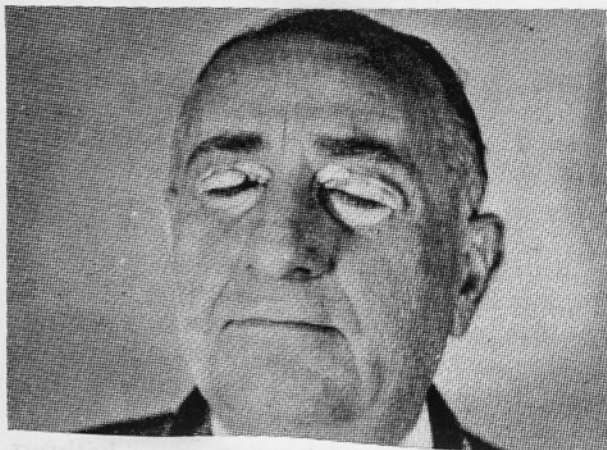
2. Physiniai radiniai — manifestacijos

- Akis — Arcus senilis

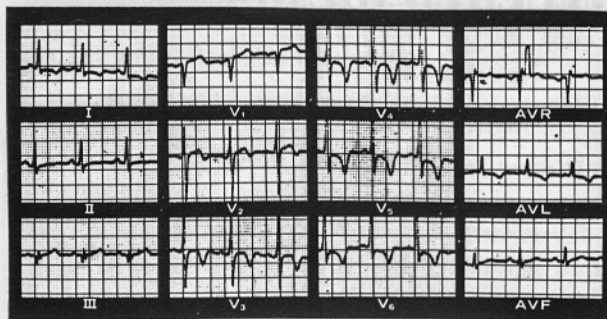

Arcus Senilis

B) Odos manifestacija — Xanthom os

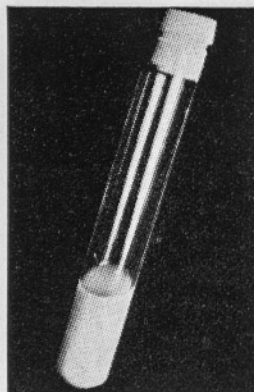

3. Electrocardiogramos abnormalumai rodantieji širdies coronarijų ligą

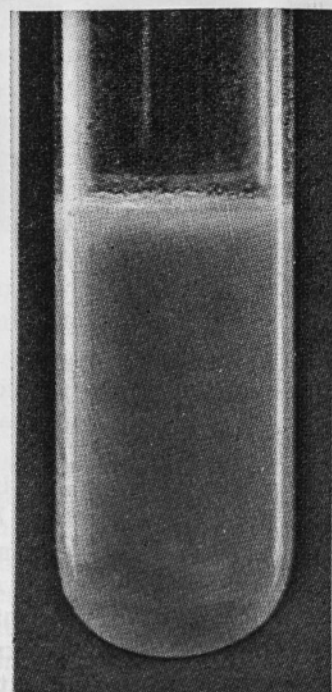

4. Kraujo analizas ir radiniai:

- A) Lipeminis serumas.
- B) Padidėjimas kraujyje specifinių lipidų.
- C) Įrodymas cukrinės ligos arba padagros ar esant drauge (dažniausiai).
- D) Elertrophoresis.

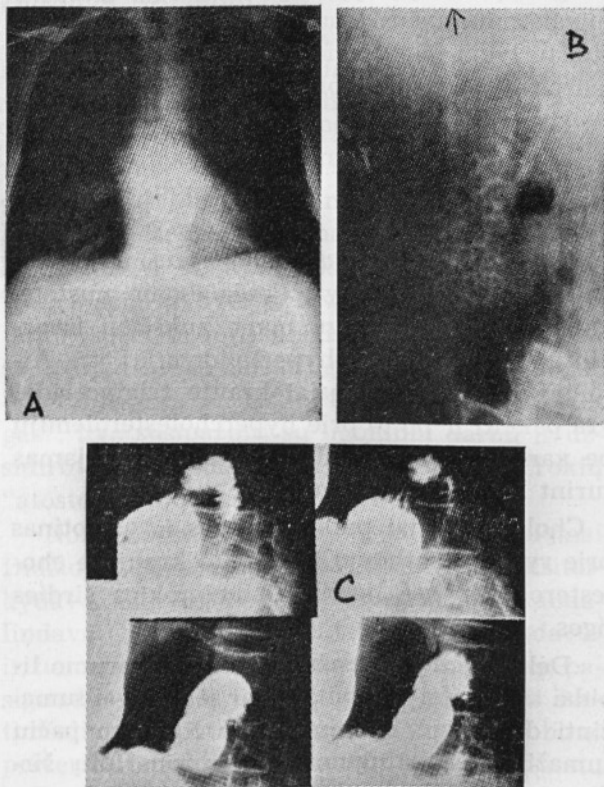
Badaujančios plasmos
Hypertriglyceridemia

serum cholesterol: 346 mg. %
serum triglycerides: 402 mg. %

5) Rentgenologiniai radiniai:

- A) Širdies padidėjimas — Cardiomegaly
- B) Tulžies pūslės akmenys — Cholelithiasis
- C) Kraujagyslių sukalkėjimas

GYDYMAS:

1. Klasifikuok hyperlipidemijos rūšį
2. Gydyk ligą iššaukiančių hyperlipidemiją
3. Paskirk dietą, mažink svorį.

Hyperlipidemia dabar klasifikuojama į pirminę arba familiarinę ir sekundarinę hyperlipidemia.

Pirminė yra priežastimi gausaus riebaus organinių riebalų ir ypatingai saldaus maisto (carbohidratų) vartojimo.

Antrinė hyperlipidemia pareina nuo:

- a) Diabeto
- b) Hypothyroidismo
- c) Nephrosis
- d) Biliarinių takų užsikimšimų
- e) Chroninio pankreatito
- f) Alkoholio
- g) Von Gierke's ligos
- h) Neštumo
- i) Badavimo.

I. Pirmiausiai sumažink riebalus, ypatingai chylomicronų-lipoproteinų grupėje, kur kraujyje triglyceridai yra labai padidėję ir paradoksiškai cholesterolis — ne (serumas atrodo: paviršius kaip grietinė, gi visa kita dalis lengvai pabaltinta).

II. Sumažink carbohidratams (mažiau 250 gramų į dieną) prie visų kitų 3 lipoproteinų grupių, kurių serumas tik lengvai sudrumstas.

Šitai grupei priklauso dažniausiai paplitusios hyperlipidemijos formos ir kas pasirodo, kad perdidelis cukraus vartojimas yra net daugiau negu riebalų vartojimas susiję su hyperlipidemia.

III. Pakeisk polyneprišotintus riebalus — gyvulinius riebalus prisotintais (augaliniais) riebalais.

IV. Sumažink valgomo cholesterolio kiekį.

4. Vaistai:

Gydymas paprastai turi prasidėti neprirašant jokių vaistų, tik "pasodinus" ligonį "ant dietos". Viršutinės kraštutinės normos cholesterolio yra 230 mg. % pas žmones jaunesnius kaip 20 metų amžiaus ir 330 mg. % — 50 ir virš amžiaus metų. Triglyceridų 140 mg. % iki 20 metų amžiaus ir 190 mg. % — 50 ir senesniems. Jeigu dieta nesumažina cholesterolio žemiau 280 mg. % (50 metų ir virš!) ir triglyceridų žemiau 150 mg. % kiekio kraujyje — tada tik patartina pradėti vartoti lipidus žeminančius kraujyje vaistus.

- a) Clofibrate (Atromid-S) [sumažinti triglyceridams]
- b) Nicotine rūkštis
- c) Cholestyramine (Questran)
- d) D-Thyroxine (cholexin) sumažinti cholesterolui
- e) Estrogens (Premarin)
- g) DBI — (Phenformin)

Vaistai b, c ir d mažina ypatingai cholesterolio kiekį kraujyje, gi Atromid-S beveik specifinis carbohidratams. Jis padeda sumažinti kraujo cholesterolį tik grupėms be odos manifestacijų. Jis mažina thrombocitų susigrupavimą ir susiklijavimą, kas naikina thrombų formaciją. Duodama 500 mgr. 4 kartus į dieną ir po 6 mėnesių sumažinant iki 100 mgr. du kartus į dieną.

D-Thyroxine-cholexin yra skydinei liaukai stiprus vaistas cholesterolio kiekiui kraujyje sumažinti. Vartok jį atsargiai, nes jis nu-

muša greitai cholesterolio lygį žemiau normos be jokių pašalinių požymių. Nevartotinas prie coronarinių ligų. Dozė — 4-6 miligramų į dieną pradėdant mažomis dozėmis kaip 1-2 mgr. per dieną, pakeliant nedaugiau kaip 1 mgr. per mėnesį pakol pasiekama 4-6 mgr. į dieną dozė. Jo naudojimas yra kontraindikuojamas ligoniams su organine širdies liga kaip angina ar buvęs Mi (myocardinis infarktas). Cholexin ypatingai rekomenduojamas xanthomatozinei hyperlipidemijos grupei.

Questran yra tik tyrimo stadijoje ligininėse mažinti cholesterolio kiekiui kraujyje ir nepatartina vartoti privačioje praktikoje.

Nicotininė rūgštis ir jos derivatai kaip Nicinatefluminum veikia į triglyceridų ir cholesterolio mažinimą. Jos vartojimas yra labai ribotas dėl drastinės veiklos ir liginiai atsisako jį vartoti dėl pašalinių efektų — svaigulio, galvos skausmų, karščio jausmo, širdies plakimo ir krūtinės spaudimo.

Estrogenų vartojimas pagrįstas principu, kad moterys tame pačiame amžiuje kaip vyrai turi daug mažiau atherosclerotinių ligų negu vyrai. Conjuguotas kumelių estrogenas kaip Premarin dozėse nuo 2.5 iki 5 mgr. į dieną. Estrogeniniai harmonai vartojami dažniausiai po kelių įvykusių Mi ar sunkios ir blogai kontroliuojamos anginos specialiai vyrams. Tačiau pašalinis veikimas, kaip thromboembolizmas, priešingos lyties žymių padidėjimas, druskos ir

vandens organizme sulaikymas ir pas moteris po-menopausinis uterinis kraujavimas daro šio hormono vartojimą labai ribotu ir tik prie tam tikrų — išimtinų atsitikimų.

DBI (Phenformin) atranda vis daugiau ir daugiau pasekėjų hyperlipidemijai gydyti ypatingai nutukusius suaugusius diabetikus su aukštu lygiu triglyceridų kraujyje ir vidutiniškai pakeltu cholesteroliu.

DBI turi savybę pakelti fibrinolitinę veiklą kraujyje. Vartojama nuo 1 iki 3 tablečių dienoje pagal liginio kraujo lipidų ir pačios ligos stovį.

Išvadoje nustatoma, kad geriausias vaistas hyperlipidemijai gydyti (kada esame nustatę, kad liginis neturi ligų mano aukščiau išvardintų, kurios sukelia hyperlipidemiją) yra Atromid-S kur svarbiausiai kraujo triglyceridai yra pakelti ir po to prie hypercholesterolemijų be xanthomų žymių. Jis gali būti vartojamas turint kartu širdies ligą.

Cholexin lygiai puikus vaistas ir vartotinas prie ryškių xanthomų ir pakelto kraujyje cholesterolio ir kai liginis neturi jokios širdies ligos.

Dėka medicinos pažangai kraujo serumo lipidai - riebalai gali būti dabar sėkmingai sumažinti daugelyje liginų su šia liga tuo pačiu sumažinant mirtinumą nuo coronarinių širdies arterijų ligų.

MEDICINA DIDŽIOJOJ BRITANIJOJ

Dr. Kazimieras Valteris

Bedarbių skaičius Didžiojoje Britanijoje artėja prie milijono. Tarp bedarbių rasi įvairiausių specialistų ir aukštąjį mokslą baigusius bei turinčių ilgametį patyrimą savo profesijose. Tik medicinos profesija turi imunitetą nuo bedarbės!

Neginčijama tiesa, kad medicinos mokslas visą laiką progresuoja, tobulėja, o gydytojų skaičius auga diena iš dienos. Epideminės ligos civilizuotuose kraštuose pažabotos, o Sveikatos Tarnyboj netik nėra bedarbių, bet net jaučiamas didelis trūkumas gydytojų, galestingų seserų, radiografų, laborantų. Argi tai ne paradoksas?

Didžiojoje Britanijoje kai kurių specialybių

gydytojų skaičius yra patenkinamas, bet aiškiai trūksta pediatrų, venerologų, reumatologų, radiologų ir bendrosios praktikos gydytojų. Jau kuris laikas planuojama padidinti konsultantų skaičių liginėse. Jei šis planas bus priimtas, tai pasijus didelis specialistų trūkumas.

Britų universitetai kasmet "pagamina" apie 2000 gydytojų. Studijų tikslu iš užjūrių kasmet atvyksta į Didžiąją Britaniją apie 3000 gydytojų. Jei nebūtų gydytojų "eksporto", tai po kelių metų čia būtų eskulapų perteklius, o tuo pačiu ir . . . bedarbė! Dėka sėkmingo (bet labai nuostolinga kraštui!) "eksporto" — gydytojų trūkumas užtikrintas dar daugeliui metų.

Gydytojų emigracija ("Brain drain") į už-

jūrius yra gana žymi. Blogiausia, kad emigruoja žymūs specialistai ir energingi, ambicingi gydytojai. Dauguma užjūrio gydytojų, pasispecializavę keletą metų Britų ligoninėse, ar tik susipažinę su ligoninių darbu — grįžta į savo kraštus; tik maža dalis pastoviai apsigyvena Didžiojoje Britanijoje.

Kai kalbama apie užjūrio gydytojus (Overseas doctors) tai dažniausiai turima galvoj spalvuotuosius — ypač iš Indijos ir Pakistano.

1970 metų pabaigoj užjūrio gydytojai ligoninėse sudarė 33.29% : 12.5% konsultantų (šioj grupėj spalvuotų labai mažai!), 20% Senior Registrars (ir čia labai mažai spalvuotų), 75% Registrars ir virš 75% Senior House Officers. Užsieniečiai gydytojai atvyksta į Didžiąją Britaniją specializuotis atskirose medicinos šakose, susipažinti su darbu ligoninėse, institutuose, laboratorijose, ar tik praleisti “darbo atostogas”, t.y., susipažinti su ligoninių darbu ir užsidirbti pinigų kelionei ir pragyvenimui. Tokių “atostogautojų” būna kasmet apie 200.

Nors Commonwealth'o gydytojų diplomai Didžiojoje Britanijoje pripažįstami, bet pasitaisydavo, kad vienas kitas užjūrietas apsiskandalindavo (lietuviškai sakant — apsikaulindavo) ir tuo sukeldavo visuomenėj pasipiktinimą; pasigirdavo šūkiškai reikalaujantys uždrausti svetimšaliams dirbti ligoninėse. Vyriausybė buvo priversta griebtis priemonių, kurios užkirstų kelią galimiems nesusipratimams. Ir taip buvo įvesta “Pririšimo Schema” (Attachment Scheme), pradėjusi veikti nuo 1969 m. lapkri-

čio mėnesio. Pagal šią schemą užjūrio gydytojai (žinoma, ne visi!) yra priskiriami (“pririšami”) prie atitinkamų konsultantų (Consultant assessor), kurie mėnesio bėgyje nusprendžia gydytojo tinkamumą ar netinkamumą vienkiam ar kitokiam postui ligoninėj. Tuo pat metu konsultantas įvertina ir gydytojo anglų kalbos mokėjimą. “Pririšimo” periode gydytojas gauna šiokią tokią atlyginimą (813 svarų į metus) ir būstinę ligoninėj ar arti ligoninės.

Tarp 1962 ir 1967 metų apie 4500 britų gydytojų emigravo į įvairius kraštus ir apie 2900 grįžo atgal. Deficitas: 1600 gydytojų. Pastaruojų laiku metinis deficitas yra apie 400 gydytojų arba 20% metinės gydytojų “produkcijos”.

Daugiausia britų gydytojų emigruoja į Kanadą, o sekantis populiarus kraštas — Australasia. JAV-bės yra trečioj vietoj (Gal dėl to, kad ten reikia laikyti egzaminus?). 1967 m. JAV-bėse buvo 2110 britų gydytojų.

Britų vyriausybė, aišku, nervuojasi dėl “Brain drain” ir labai norėtų sustabdyti tą kraštui nuostolingą “drenažą”. 1967 m. speciali komisija buvo nuvykusi į JAV patirti kas ten taip masina gydytojus. Komisija nustatė, kad JAV-bėse geresnės darbo sąlygos, geresni atlyginimai, didesnė profesinė laisvė, geresnis klimatas ir geresnė gydytojų socialinė padėtis. Be to, dalis ten vyksta dėl giminystės ryšių. Ir vis dėlto apie 50% grįžta atgal. Kodėl? Matyt, tėvynės ilgesys yra galingesnis veiksnys negu visi aukščiau minėti svarūs ir patrauklūs motyvai.

Trečiasis Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos Suvažiavimas 1961 birželio 24 d. New York, N. Y. Park-Sheraton viešbutyje.

Odontologijos Skyrius

ELENA KUBELSKYTĖ-LIATUKIENĖ

D.M.D. (Doctoris Medicinae Dentium), Erlangen, Vokietija

D.D.S. (Doctor of Dental Surgery), Howard University College of Dentistry, Washington, D.C.

M.S. (Master of Science in Restorative Dentistry) — University of Michigan, School of Dentistry.

Postgraduate Training in Occlusion, University of Michigan, School of Dentistry.

Pilnas Profesoriaus laipsnis nuo 1969 metų.

Priklauso:

Omicron, Kappa Upsilon (Honor Society in Dentistry); Sigma Xi (Full member) Science and Research Society.

Eilę straipsnių turi atspausdinus žurnaluose, kaip: "Dental Research", "Journal of Periodontology", "Journal of Prosthetic Dentistry", "Journal of American Dental Association" ir kituose.

Skaičiusi eilę paskaitų, pranešimų, mokslinių parodų bei kliniškų — duotų tarptautiniuose tyrimų suvažiavimuose, A.D.A. suvažiavimuose ir vietiniuose dantų gydytojų draugijos konvencijose.

Už mokslinę parodą (Scientific Exhibit) A.D.A. konvencijoje, kompeticijoje su visais universitetais yra laimėjusi Certificate of Honor.

Du straipsniai yra patalpinti Metinėje Odontologijos knygoje — Yearbook of Dentistry, 1969 ir 1970.

Berlyno žurnalas "Die Quintessenz" — išvertė vieną straipsnį į vokiečių kalbą ir patalpino į tą žurnalą su visomis fotografijomis.

Tas pats straipsnis patalpintas į "Quintessence International". Tai yra viena technika, jos išgalvota vartojant du skirtingus metalus ant to paties danties.

Taip pat dalyvavo televizijos programoje Universiteto Forumo diskusijose.

Veda Redaktorė Prof. D.D.S. E. LIATUKIENĖ

DEMINERALIZING EFFECTS CAUSED BY COOKED FOOD - SALIVA MIXTURES ON FLOURIDE TREATED and NON-FLOURIDE TREATED ENAMEL

ELENA LIATUKAS, D.M.D., D.D.S., M.S.

Previous studies have shown that different cooked-foods have various effects on enamel when it is exposed to food-saliva mixtures for 24 hours. The purpose of the present study was to compare the demineralizing effects caused by cooked foods on flouride treated and non-flouride treated enamel.

About 150 freshly extracted human teeth were used. Some of the extracted teeth were from young individuals on whom the history of their origin and flouridation were taken. Some of the teeth used, were from European individuals in the age bracket of 50 and up.

All teeth were sliced in half. They were covered with ducocement with the exception of a 2x2 mm. window. The window of one half was treated with flouride and the window of the other half was left untreated. Both halves were immersed in food-saliva mixtures and the container placed in a water bath shaker at 37° C for 24 hours. After the experiment, the teeth were recovered, prepared and sectioned at 100 mm. and studied microscopically to compare the extent of decalcification on flouride treated and non-flouride treated enamel.

The cooked foods used of this experiment were the ones which caused the most decalcification in order to detect more easily the effects of the flourides. The foods used were sauerkraut, red-beet soup, salad dressing and so forth. Three different flourides were used which we are designating as type a, b, and c.

a — 2% sodium flouride

b — Stannous flouride

c — Phosphated acidulated topical F. gel 1.23%

Findings

To date it has been found that not all flourides have the same effects.

Enamel treated with flouride *a* did not show any difference between flouride treated and non-flouride treated enamel. The demineralization was identical on both halves throughout the series of experiments.

Enamel treated with flouride *b* showed differences between flouride treated and non-flouride treated enamel in most cases. Some showed a more noticeable difference than the others.

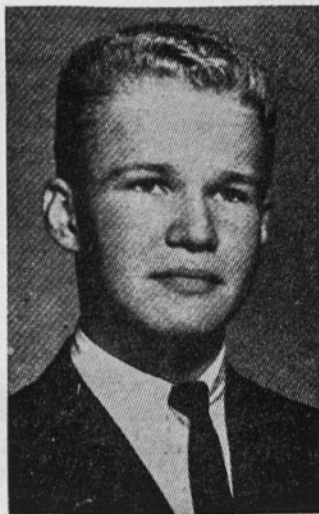
Enamel decalcification was greater in some instances on teeth treated with flouride *c* than on non-flouride treated enamel.

Teeth used from European people, 50 years of age and up, did not show noticeable difference between flouride treated and non-flouride treated teeth in most cases. Many teeth did not show any decalcification when exposed to cooked food-saliva mixtures for a period of 3 days. The content of flourides in those areas is not known.

Conclusions

1. Effectiveness of different flourides varies.
2. More different flourides on the market should be used to determine their effectiveness.
3. The experiments will be continued using more teeth with a definite history of origin of the individuals and their previous experience with flourides.

(Treatment and drinking water).

SANTRAUKA

Ankstyvesni tyrimai parodė, kad įvairūs virti valgiai turi įvairias įtakas dantų emaliui kai jis yra įdėtas 24 valandoms į maisto ir seilių mišinį.

Šio tyrimo tikslas yra palyginti demineralizaciją flouridais gydyto ir negydyto įdėto į maisto ir seilių 24 valandoms mišinį emalio.

Apie 100 tik ką ištrauktų dantų buvo perskelta pusiau ir padengta su duco-cementu, paliekant 2 mm² dydžio atvirą plotą, kuris buvo padengtas sausa tin-foil. Nuėmus tin-foil, viena danties pusė buvo gydyta flouridais, o kita palikta visai negydyta. Po to abi danties pusės buvo įdėtos į maisto-seilių mišinį indelyje, kuris vėl buvo patalpintas 24 valandoms prie 37° C temperatūros į siūbuojančią vandens mašiną.

Po šio tyrimo dantys buvo piaustomi 100 micronų storumo sluoksniais, studijuojami po mikroskopu ir palyginami su flouridais gydytais ir visai negydytais dantimis (emaliu).

Rasta, kad ne visi flouridai duoda tuos pačius rezultatus. Vieni flouridai yra visai nereikšmingi, tuo tarpu kai kiti rodo mažesnę tirpimo nuosimtį po gydymo su flouridais.

Šitas darbas ir tyrimo studijos buvo gerbiamos Dr. Liatukienės presentuotas 1971 kovo 19, Chicagoje International Association for Dental Research. — Red.

NAUJAS ODONTOLOGIJOS DAKTARAS VIKTORAS PREMENECKAS

Viktoras Premeneckas, Juozo ir Ritos Premeneckų vyriausias sūnus, sėkmingai baigė Detroito universiteto medicinos fakulteto odontologijos skyrių ir š.m. gegužės 1 d. gavo dantų chirurgo daktaro laipsnį.

Viktoras baigė Cathedral Latin gimnaziją Clevelande 1963 metais. Tų metų rudenį įstojo į Daytono universitetą ir jį baigė 1967 metais, gaudamas Bachelor of Science laipsnį. Tais pačiais metais buvo priimtas į Detroito universiteto medicinos fakulteto odontologijos skyrių ir buvo studentų sąjungos Delta Sigma Delta narys.

Dr. Viktoras Premeneckas yra vedęs ir atidarys dantų gydymo kabinetą Michigano valstijoje. Gyvendamas Clevelande jis priklauso Žaibo sporto klubui.

Linkime sėkmės jaunam daktarui!

PASAULIO ir AMERIKOS LIETUVIŲ, GYDYTOJŲ, SĄGOS VEIKLA

Pirmininkas
VACLOVAS PAPROCKAS
85-13 105th St.
Richmond Hill, N.Y. 11418
(212) VI 9-0476

Mielos Kolegės ir Kolegos,

Norime Jums pranešti, kad Pasaulio Lietuvių Gydytojų ir Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavimas įvyks 1971 m. rugsėjo 4 ir 5 dienomis New Yorke.

Paruošiamieji darbai jau baigti. Suvažiavimui pavyko gauti vieną puošniausių New Yorko viešbučių — The Pierre, 5th Avenue ir 61st Street New York, N.Y. Sudarytos komisijos svečiams priimti, ponioms užimti, jaunimui globoti ir jį po New Yorką vedžioti. Rengėjai skiria savo laiką, energiją ir poilsį, kad suvažiavimas būtų sėkmingas.

Visa kita priklauso nuo Jūsų, mieli kolegos. Juo daugiau atsilankysite, juo bus smagiau. Komitetas prašo palikti tą savaitgalį laisvą ir kaip galima skaitlingiau suvažiavime dalyvauti.

Laukiame visų atsilankant New Yorke.

Suvažiavimui rengti komitetas:

Dr. Marija Žukauskienė

Dr. Aldona Skripkutė

D.D.S. Regina Saldaitienė

Dr. Anastazija Goeldnerienė

Propaguodamas S-gos suvažiavimą Dr. V. Paprockas pasiuntė šio turinio laišką JAMA žurnalui:

April 27, 1971

JAMA Reference Directories
JAMA, 535 North Dearborn St.
Chicago, Ill. 60610

Gentlemen,

The American Lithuanian Medical Association is planning a Convention for September 4th and 5th, 1971.

Kindly insert the attached write-up of the notification regarding this Convention in your journal.

Many thanks,

Sincerely

Vaclovas Paprockas, M.D.

President

JAMA žurnale buvo paminėtas gražiai mūsų suvažiavimas. *Red.*

Dr. V. Paprockas — naujai išrinktas PLG ir ALG sąjungos pirmininkas derina nuotaikas su Dr. Irena Giedrikiene.

Iš senų jaunų gerų dienų New Yorke — Vasario 16 minėjime 1967 — "4 didieji" (iš k. į d.) Dr. B. Matulionis, Dr. V. Ingelevičius, Dr. V. Kanauka ir Dr. V. Paprockas.

Sąjungos pirmininkas, dr. V. Paprockas, 1970 m. lapkričio 30 d. laišku prašė p. Martin Abend'ą atsiųsti jam padarytą paaiškinimą (per televizijos WNEW kan. 5), liečiantį SIMO KUDIRKOS tragišką įvykį. Dr. V. Paprockas rado, kad p. Abend'o įvykio interpretacija yra patriotinė, humaniška, ir norėtų ją atspausdinti lietuvių laikraščiuose visame laisvajame pasaulyje. Pono M. Abend'o transkriptas neužilgo buvo gautas ir čia jo turinys yra paduodamas ištisai.

LITHUANIAN AMERICAN MEDICAL
ASSOCIATION

Nov. 30, 1970

Mr. Martin Abend
WNEW Channel 5
205 E. 67th St.
New York, N.Y. 10021

Dear Sir,

On behalf of all American-Lithuanian Physicians and myself very sincere thanks for your patriotic and humane interpretation on Nov. 29, 1970 at 10 P.M. Channel 5 about excruciating treatment of the Lithuanian seaman by Russian tyrants on American territory.

Someone traded his blood and life for yellow flounders.

Kindly send me transcript of the above mentioned comment. I wish to have this transcript printed in most Lithuanian Newspapers in the free world.

Very truly yours

Vaclovas Paprockas, M.D.
President

WNEW - TV METROMEDIA TELEVISION
December 2, 1970

Dr. Vaclovas Paprockas
President, Lithuanian American
Medical Association
85-13 105th Street
Richmond Hill, N.Y. 11418

Dear Dr. Paprockas:

Thank you for your letter dated November 30. The commentary you request is as follows:

"The American people should be aware that a Lithuanian sailor sought asylum aboard a United States vessel in United States waters and was delivered over to the representatives of that vast prison called the Soviet Union by United States officers aboard that United States vessel in United States waters. Moreover, he was beaten and trussed by Russians, who were invited aboard that vessel, all of which unfolded before American officers. This incident, which in my opinion is horrifying, is also an index to the subtle alteration in official American policy from the succinct statement of the Captive Nations Resolution and the Geneva Convention to the unbelievable dereliction so shockingly palpable in this latest national disgrace. In the 1950's we avowed our official intention and desire to do everything short of war to liberate the captive nations in the Soviet prison. Now at least one official has indicated the new philosophy of expediency and negotiation in this move to conciliate the captors by trading men for fish."

The above, for the sake of news accommodation, had to be somewhat condensed, but the commentary you heard was essentially similar. Since I do not read but deliver extempore, it is not, of course, identical.

The purpose of my commentary, as you may have surmised by subsequent events, was not only to inform but to correct. Events since Sunday, I hope, have gratified this desire. On Monday night I appeared yet again on the same theme and spoke to yet other factors and points of consideration in this shameful and incredible episode. I think you will agree with me that Admiral Ellis' near criminal casualness is not representative of the sentiment of the American people and most emphatically not of American historical principles.

Yours faithfully,

Martin Abend

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ S-GA
AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ S-GA

*Sąjungos pirmininko ir Centro valdybos
atsišaukimas į lietuvių gydytojus*

Miela Kolege ir Mielas Kolega,

Tėvai Pranciškonai užplanavo New Yorke pastatyti imponantišką Kultūros Židinį, kuriam būtų telkiami lietuvių kultūros aruodai ir kartu sudarytos sąlygos mums ir mūsų atžalynui bendrauti, lavintis ir tobulėti lietuviškoje aplinkumoje.

Norima įsteigti lietuvių palaikyti ir pavergtos Lietuvos interesams ginti tvirtovė, iš kurios spinduliuotų tautinė dvasia išsisklaidžiusiems po platųjį pasaulį lietuviams. Tai būtų galingas lietuviškosios atominės energijos generatorius.

Užsikraudami ant savo pečių šią sunkią našą, Tėvai Pranciškonai savanoriškai pasiryžo suaktyvinti jų daromą lietuviams paslaugą. Jų pasišventimas aukoti nemigos naktis ir su tuo projektu susijusius rūpesčius lietuviškiems reikalams turėtų sukelti kiekvieno susipratusio lietuvių pasigėrėjimą.

Šiaurės Amerikos kontinente Tėvai Pranciškonai atlieka milžinišką lietuvių išlaikyti ir kovai už Lietuvos laisvę darbą. Išjunkime juos — tuos žemaitiškai užsispyrusius pranciškonus — iš lietuviškos veiklos, ir mūsų išeivių gyvenime susidarytų didžiulė, nepataisoma praraja.

Todėl, Mielos Kolegės ir Kolegos, PLGS ir ALGS centro valdyba kreipiasi į jus visus: ne tik tuos, kurie aukoja lietuviškiems reikalams, bet ir į tuos, kurie niekur niekad nėra aukoję, su kukliu prašymu: *prisidėkite savo pinigne auka prie lietuviško židinio statybos New Yorke*. Aukodami šiam kilniam tikslui, mes, lietuvių gydytojai, parodysime išeivijai, kad esame gyva ir gabi tautos šaka, kuriai tebėra svarbu ir lietuvių išlaikyti ir kovoti už Lietuvos laisvę.

Dr. Vaclovas Paprockas
Pirmininkas

Dr. Vytautas Avižonis
Vice-pirmininkas

Dr. Bronius Radzivanas
Sekretorius

NEW YORK

Dr. V. Paprockas, S-gos pirmininkas, ryšium su Branzinskių byla, kreipėsi į Turkijos Prezidentą šio turinio telegrama:

Mr. Cevdet Sunay,
President Rep. of Turkey
Ankara, Turkey

Your Excellency,

In the name of the Lithuanian-American Medical Association I ask that the refugees to freedom, Father and Son Brazinskas, not be given over to the Soviet occupiers of Lithuania.

Dr. Vaclovas Paprockas, President
American Lithuanian Medical Association

* * *

Kai praeitą rudenį Turkijoje siautė choleros epidemija — S-gos pirmininkas Dr. V. Paprockas pasiuntė Park, Davies & Co. prezidentui Dr. O. Smith sekančio turinio laišką:

Dear Sir,

Many American Physicians of Lithuanian descent have expressed an interest in sending medical assistance in the form of medication to Turkey, now in the midst of a severe cholera epidemic.

According to our information, there is a severe shortage of oxytetracycline (chloromycetin) in Turkey.

As president of the Lithuanian American Medical Association I ask for your assistance, hoping that you will help us in our undertaking and make available to us a donation what you feel is an appropriate quantity of the drug. The medication would be forwarded immediately to Turkish government representatives here for shipments to distribution centers in Turkey.

Hoping for your affirmative reply, I remain

Very truly yours,

Vaclovas Paprockas, M.D.
President

Park & Davis Co. prašymą išpildė ir didelis kiekis chloromycetin dėka Dr. V. Paprocko asmeniškų pastangų buvo nusiųsta į Turkiją.

Pirmojo New Yorke įvykusio Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos 1961 metų suvažiavimo dalyviai.

SEPTINTOJO P.L.G.S. ir A.L.G.S. ATSTOVŲ SUAŽIAVIMO ORGANIZAC. POSĖDŽIO PROTOKOLAS

Vieta: Sutton Place Hotel, Toronto, Ont. Canada. Laikas: 1969 rugpjūčio 31 d.

Posėdį atidarė Dr. H. Brazaitis pakviesdamas prezidiuman valdybos narius: Dr. D. Degesį ir Dr. E. Lenkauską. Sekretoriatan pakviesti dr. A. Užupienė-Lukienė ir dr. V. Majauskas.

Darbotvarkė:

1. Posėdžio atidarymas ir sekretoriato sudarymas.
2. Mandatų, nominacijų ir rezoliucijų komisijų patvirtinimas.
3. Mandatų komisijos pranešimas.
4. Pereito suvažiavimo protokolo skaitymas ir tvirtinimas.
5. PLGS ir ALGS valdybos pranešimai: a) pirmininko, sekretoriaus-iždininko, vice-pirmininkų.
6. Draugijų atstovų pranešimai: a) Kanados, b) Illinois, c) Michigano, d) N. Anglijos, e) New Yorko, f) Ohio, g) Californijos, h) Australijos.

7. Lietuvių Gydytojų Biuletenio redaktorės ir administratorės pranešimas.
8. Revizijos komisijos pranešimas.
9. Lietuvos medicinos istorijos klausimas.
10. Naujosios PLGS ir ALGS valdybos, revizijos komisijos ir garbės teismo rinkimai.
11. Sekančio PLGS suvažiavimo vietos nustatymas.
12. Garbės narių kėlimas.
13. Rezoliucijų komisijų pranešimas.
14. Klausimai, sumanymai, einamieji reikalai.
15. Posėdžio uždarymas.

Darbotvarkė priimta su Dr. Budrienės pasiūlyta pataisa: sukeisti 13 su 14 punktu.

2. Komisijos patvirtintos sekančių sudėčių:
Mandatų: 1. Dr. A. Dailydė, Canada; 2. Dr. J. Balčiūnas, Ohio; 3. Dr. V. Damijonaitis, New Yorkas; 4. Dr. M. Miškinienė, Michigan; 5. Dr. A. Taurienė, Illinois. *Nominacijų:* 1. Dr. V. Avižonis, New Yorkas; 2. Dr. A. Kisielius, Ohio; 3. Dr. B. Matulionis, N. Anglija; 4. Dr. L. Petrauskas, Australija; 5. Dr. A. Šalkus, Kanada; 6. Dr. V. Tauras, Illinois; 7. Dr. A. Zotovas, Michigan. *Rezoliucijų komisija:* 1. Dr. K. Ambrozaitis, Illinois; 2. Dr. M. Budrienė (L.G. Biuletenio redaktorė); 3. Dr. B. Kvietytis, Michigan;

4. Dr. S. Pacevičius, Kanada; 5. Dr. B. Radzivanas, New Yorkas; 6. Dr. V. Ramanauskas, Ohio.

3. Dr. J. Balčiūnas, mandatų komisijos pirmininkas, pranešė, kad suvažiavime užsiregistravo 94 gydytojai ir atstovai: Kanados — 6, Illinois — 16, Michigano — 3, N. Anglijos — 1, Ohio — 7, New Yorko — 5, Australijos — 1. Viso atstovų 39.

4. Praeito suvažiavimo protokolas patvirtintas toks, kaip buvo skelbtas gydytojų biuletenyje.

5. PLGS ir ALGS pirmininkas dr. Brazaitis perskaitė savo veiklos pranešimą, kuris pridamas prie šio protokolo. Sekretorius-iždininkas Dr. Degesys pranešė sekretoriato darbus ir kasos stovį. Kasoje šiuo metu randasi \$889.56. Vicepirmininkų pranešimo nebuvo. Diskusijos dėl pranešimo nukeltos į posėdžio galą — po visų pranešimų.

6. Draugijų atstovų pranešimus pradėjo Kanados atstovas dr. Vingilis. Toliau pranešimus darė: Illinois — Dr. Dargis, Michigano — Dr. Šepetys, N. Anglijos — Dr. Matulionis, New Yorko — Dr. Avižonis, Ohio — Dr. Baltrukėnas, Californijos atstovo nebuvo, Australijos — Dr. Petrauskas. Visi atstovai pasiguodė, kad sunku įtraukti į veiklą visus gydytojus, ypač jau čia baigusius.

7. Redaktorė Dr. Budrienė kvietė narius daugiau remti biuletenį straipsniais bei korespondencijomis. Kalbėdama administratorės vardu Dr. Budrienė pažymėjo biuletenio leidimo finansinius sunkumus. Iš prenumeratų negali išsiversti. Iš valdybos buvo gauta \$600.00 paskola. Kilus diskusijoms dėl \$600.00 valdybos paskolos, daugumos narių pasisakyta: esant biuletenio leidėjams PLGS, ji privalo biuletenio paskolą nubraukti ir palikti kaip paramą. Pageidauta, kad administracija uoliau rinktų prenumeratos mokesčių.

8. Kontrolės komisijos pranešimą padarė Dr. Baltrukėnas, pažymėdamas, kad visi dokumentai rasti tvarkoje ir šiuo metu izde esą \$889.56.

9. *Lietuvos Medicinos Istorijos* knygos išleidimo klausimu ilgokai padiskutavus nutarta patvirtinti valdybos tuo reikalu padarytus žygius bei išpareigojimus, kaip juos raštu pateikė pirmininkas dr. H. Brazaitis. Raštas prijungiamas prie šio protokolo, ir naujoji valdyba įpareigojama juo vadovautis ir jį vykdyti.

10. Nominacijų komisijai pasiūlius, naujoji

valdyba vienbalsiai išrinkta sekančio sąstato: (Branduolys New Yorke) pirmininkas Dr. V. Paprockas, sekretorius-iždininkas dr. Radzivanas; vicepirmininkai: Dr. V. Avižonis, Dr. E. Ringus (Illinois), Dr. J. Yčas (Kanada); direktoriai: Dr. V. Damijonaitis (New Yorkas, Dr. J. Valaitis (Illinois), Dr. B. Matulionis (N. Anglija), Dr. L. Petrauskas (Australija), Dr. O. Gustaitienė (Kanada), Dr. V. Ramanauskas (Ohio), Dr. P. Šepetys (Michigan). Revizijos komisija išrinkta: Dr. S. Petrauskas, Dr. I. Giedrikenė, Dr. B. Jankauskas (visi iš New Yorko). Garbės teismas: Dr. J. Meškauskas, Dr. J. Baliūnas (abu iš Illinois), Dr. M. Miškinienė (Michigan).

11. Sekantis suvažiavimas nutartas šaukti Darbo Dienos savaitgalyje 1971 metais New Yorke.

12. Į garbės narius pakelti: Dr. E. Draugelis (Brazilija), Dr. V. Ingelevičius (New Yorkas) ir Dr. S. Biežis (Illinois). Be to, Dr. S. Biežis išrinktas Lietuvių Gydytojų Biuletenio garbės redaktoriumi.

13. Klausimuose ir sumanymuose Dr. Ramanauskas siūlė rasti būdų glaudžiau suorganizuoti lietuvius gydytojus. Dr. Užupienė-Lukienė siūlė pakeisti vardą Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga, o ne Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga. Vardo pakeitimo klausimas paliktas spresti naujai valdybai. Dr. Ringus prašė gydytojus remti Mokslininkų suvažiavimą Chicagoje. Dr. Radzivanas siūlė remti Kultūros Židinio statybą New Yorke. Dr. Jasevičiūtė prašė remti Fort William, Ont. lietuvių paminklo statybą. Dr. Tauras siūlė daugiau dėti žinių į Biuletenį apie atžalyną stengiantis juos įtraukti į veiklą. Dr. A. Dailydė ragino prisilaikyti punktualumo ir neužtęsti paskaitų.

14. Rezoliucijų komisijos vardu dr. Ambrozaitis siūlė pasveikinti Alto suvažiavimą Detroite, Vliką, Toronto burmistraž, Kanados Medicinos Ass. ir padėkoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkui p. Barzdukui už asmenišką dalyvavimą suvažiavime. Sveikinusiems padėkoti įgaliotas Dr. Brazaitis — Kanados Draugijos pirmininkas ir naujos valdybos pirmininkas. Suvažiavimas viską priėmė vienbalsiai.

Suvažiavimas užgyrė šio suvažiavimo mokslines paskaitas ir nutarė, kad panaši programa būtų ir kituose suvažiavimuose. Pasiūlytas ir priimtas naujas sąjungos mokesčiai nuo 1970 sausio 1 dienos — \$5.00 (vietoj buvusio \$3.00).

15. Uždarydamas atstovų suvažiavimą Dr. Brazaitis dėkojo atstovams, dalyviams, komisijoms ir Kanados Lietuvių Gydytojų Draugijai už suvažiavimo suruošimą. Dėkojo visiems kolegoms už dviejų metų bendradarbiavimą ir pristatė naujos valdybos pirmininką Dr. V. Paprocką.

Sekretoriai: [pas.]

Dr. A. Užupienė-Lukienė

Dr. V. Majauskas

NEW YORK

Š.m. balandžio mėn. 24 d. S-gos pirmininkas Dr. V. Paprockas pasiuntė sveikinimo laišką Dr. S. Prialgauskui sekančio turinio:

1971 m. balandžio mėn. 24 d.,
New York, N. Y.

Med. dr. Jurgiui Stanislovui
Gedaugui-Prialgauskui
100 Hillcrest St.
East Moline, Ill.

Brangus Daktare, Mielas Kolega,

Š.m. balandžio mėn. 28 d. įvyks Tamstos aštuoniasdešimties metų gimimo sukaktis.

Šia proga prašau priimti mano nuoširdžius sveikinimus kartu su linkėjimais visokeriopos laimės.

Tamstos nepaliaujama lietuviška veikla ir atkakli kova už lietuviybės išlaikymą gali būti kelrodžiu mūsų jaunesniajai kartai kovoje už Lietuvos laisvę.

Ilgiausių metų.

Vaclovas Paprockas, M.D.

N. Y. Lietuvių Gydytojų Draugijos visuotinio susirinkimo, įvykusio gegužės 1 d., New Jersey, PROTOKOLAS

Dr. V. Avižonis pirmininkavo. Dr. P. Legeckis sekretoriavo. Dalyvavo 14 medicinos ir 4 dantų gydytojai. Svarstyta:

1. PLGS ir ALGS narių VIII suvažiavimas New Yorke rugsėjo 4-5 d.d. Dr. I. Giedrikenė praneša, kad ji prižada suvažiavimo metu vadovauti pagalbinei Jaunimo komisijai, jau numaćiusi gerą skaičių jaunuolių. Jai padėkota, ir jina tuoj apleidžia posėdį.

2. Dr. M. Žukauskienė Rengimo komisijos vardu referavo Pierre viešbučio patalpų nuomavimo 2 dienoms — posėdžiams ir baliui, o taip pat vakarienės 200 dalyviams apmokėjimo sąlygas. Ji lankėsi Pierre direkcijoje pati

viena kelias kartus ir pagaliau drauge su Dr. Soldaitiene ir Dr. Aldona Skripkute paskutinį kartą balandžio mėnesį. Direkcija įteikė joms preliminarinę sutartį su nurodytomis mokėjimo sumomis atskirais terminais. Jos davė Direkcijai 500 dolerių rankpinigių ir Dr. M. Žukauskienė pati viena, pritariant palydovėms, sutartyje pasirašė. (Čia pat paaiškėjo, kad Rengimo komisijos du nariai — vyrai visai atsiskė veikti ir derybose nedalyvavo.) Susipažinus su sutarties turiniu ir patyrus, kad 4 tūkstančiai dolerių privalo būti įmokėti 10 dienų iš anksto prieš suvažiavimą, tuoj pasigirdo garsūs kritikos žodžiai ir kartūs priekaištai dėl nesugebėjimo derėtis; nes iš anksto surinkti pinigai iš dalyvių yra neįmanoma, ir mokėti galėtume tik po suvažiavimo. Dr. M.Ž., supratęs, kad pikti priekaištai yra adresuojami jai vienai, labai susijaudino [... iš posėdžio] išvyko. Debatai šiuo reikalu atėmė daug laiko, kol galų gale pavadė Dr. Jonui Jankauskui drauge su advokatu patvarkyti šį reikalą, užtikrinant Pierre mokėjimą mūsų terminu.

3. Numatyti vadovai įvairioms suvažiavimo komisijoms: Finansų — Dr. A. Goeldnerienė, Dr. A. Narvydas; Techninė — p. Giedraitis; Parodos — Dr. F. Ignaitienė, Dr. R. Saldaitienė; Spaudos — p. E. Čekienė, p. P. Jurkus; Jaunimo (pagalbinė) — Dr. I. Giedrikenė; Registracijos — p. E. Legeckienė. Vadovai žemiau sekančioms komisijoms bus parinkti Vasaros gegužinėje: Baliaus komisija, Ponių komisija, Buto komisija. Priimta domėn Inžinierių draugijos narių pageidavimas dalyvauti baliuje.

4. Sąryšyje su kalbamu čia suvažiavimo rengimu žemiau išvardintiems eiliniams nariams nutarta pavesti šias pareigas, būtent: Dr. A. Goeldnerienė padės išdininkui, Dr. A. Narvydui; Dr. Jonas Jankauskas padės ir pavaduos sekretorių, Dr. Legeckį; Dr. L. Giedraitienė pildys papildomos valdybos narės pareigas. Suvažiavimo rengimo komisijos Revizijos nariais yra išrinkti: Dr. S. Petrauskas ir Dr. L. Plechavičius.

Dr. P. Legeckis trumpai painformavo narius apie perkėlimą Liet. Gyd. Biuletenio leidimą iš Čikagos į N.Y. Keli nariai protestavo, nes leidėjai neatsiklausė visų N. Y. Draugijos narių pritarimo. Buvo paaiškinta, kad Biuletenis yra *Sąjungos organas* ir jo leidimas S-gos pavestas R. Atlanto Pakraščio gydytojams.

6. Draugijos valdybos kadencija nutarta pratęsti su m. papildymais.

1071 m. rugpiūčio mėn. 1 d. per "Laisvės Žiburio" radio New Yorke perduotas pasikalbėjimas su Dr. Vaclovu Paprocku — PLGS ir ALGS pirmininku.

Iš spaudos žinome, kad šiais metais rugsėjo mėn. 4-5 dienomis New Yorke the Pierre patalpose ruošiamas Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas ir banketas. Gal būt, būsite maļonus p. Pirmininke supažindinti mūsų radio klausytojus su šiuo metu Tamstos vadovaujama skaitlinga ir visais atžvilgiais svaria organizacija.

1913 metai laikomi Amerikos Lietuvių Gydytojų draugijos įsteigimo metais. Vadinas, nuo organizacijos užuomazgos iki šios dienos praėjo 58 metai. Per tą laiką buvo organizacijos pakilimo ir smukimo laikotarpiai. Tačiau nuo 1957 metų padėtis stabilizavosi ir veikla įėjo į pastovias vėžes.

Šiandieną mes turime skyrius įvairiuose pasaulio laisvuose kraštuose, leidžiame lietuvių kalba savo žurnalą, dalyvaujame visuomeninėje veikloje. Mūsų organizacijai priklauso arti 600 narių. Mano apskaičiavimu, laisvajame pasaulyje gyvena virš 1000 lietuvių gydytojų.

Kokie yra esančios už tėvynės ribų lietuvių gydytojų sąjungos tikslai ir uždaviniai.

Be pagrindinių profesinių tikslų mus, lietuvius gydytojus, riša dar specifiniai uždaviniai: savo tarpe palaikyti lietuvišką dvasią ir ją puoselėti kasdieniame gyvenime; budėti lietuvių tautos sargyboje ir kovoti už Lietuvos laisvę.

Konkrečiai kalbant: ką dabartinė Centro valdyba, kurios, jei neklįstu, kadencija baigiasi šiais metais, nuveikė kovoje už Lietuvos laisvę, ir kituose baruose.

Atsiminus, kad susirašinėjimui vesti neturime samdomo personalo, ir organizacinis darbas atliekamas laisvu nuo profesinio darbo laiku, per šiuos dvejus metus padaryta gana daug. Viską būtų sunku išvardinti. Paminėsiu tik kai kuriuos svarbesnius darbus nesilaikant chronologinės tvarkos.

1. 1970 metais Vasario 16 proga organizacijos vardu buvo parašyti ir išsiuntinėti laišškai visiems JAV kongresmanams, senatoriams, gubernatoriams, o taip pat prezidentui bei valstybės sekretoriui, primenant jiems, kad Lietu-

va tebėra pavergta, ir prašant jų paremti mus kovoje dėl laisvės. Nekalbant apie tai, kad buvo gauta daug palankių atsakymų, noriu paminėti tik tiek, kad tais metais trijų valstijų (Delavare, Kansas ir Indiana) gubernatorių proklamacijos buvo paskelbtos tik mūsų akcijos dėka.

2. Šiais metais, taip pat Vasario 16 proga, buvo nusiųsti laišškai JAV Prezidentui ir Valstybės Sekretoriui, prašant jų kelti Lietuvos pavergimo klausimą Jungtinėse Tautose, į kuriuos gauti atsakymai.

3. Pirmiesiems astronautams, pasiekusiems su Apollo 11 mėnulį, nusiuntėm statinaitę su lietuviška žeme, primenant jiems, kad Lietuva tebėra pavergta. Tikimės, kai bus įsteigtas astronautams skirtas muziejus, mūsų siųstas suvenyras bus irgi padėtas atitinkamoje vietoje ir kartų kartoms bylos Lietuvos vardą.

4. 400.000 tiražu išleidome (man asmeniškai finansuojant) spalvotus lipdomus ant vokų ženkliukus, primenančius plačiajam pasauliui, kad nuo antrojo pasaulinio karo Lietuva neša Sovietų jungą.

Jūsų kadencijos metu įvyko keli neeiliniai su lietuviais incidentai. Ar organizacijos vadovybė buvo prisidėjusi aktyviai prie jų reikalo gynimo.

Ir dar kaip. Brazinskių reikalu Turkijos prezidentui buvo nusiųsta telegrama ir be to, mano dėka buvo išgauta iš Park-Davis kompanijos 27.500 kapsulių Chloromycetino (rinkos kaina būtų virš \$9.000) ir ad hoc Čikagoje susidaręs lietuvių moterų komitetas tuos medikamentus nusiuntė Turkijos Raudonajam Pusmėnuliui kaip pagalbą kovoje su grėšiančiu choleros epidemijos pavojumi.

Simo Kudirkos reikalu mes vieni iš pirmųjų viešai reagavom nusiųsdami Metromedia televizijos komentatoriui Dr. Martin Abend padėką už jo lapkričio 29 dieną per 5-tą kanalą griežtą pasisakymą prieš pakrančių sargybos su Simu Kudirka elgėsi. Iš jo esame gavę laišką ir kalbos tekstą.

Pabaigai trumpai. Pasakykite, kokie lietuvių-iševio-gydytojo santykiai su pavergtos Lietuvos kolegomis.

Individualiai — nuoširdūs, geri. Kaip organizacija — ryšių nepalaikome, nes pavergtoje Lietuvoje gydytojų organizacijos, kaip tokios, nėra.

CANADA

Gegužės 26 dieną 1971 pas Dr. Lukienę įvyko metinis Lietuvių Gydytojų susirinkimas, gausiai dalyvaujant visiems nariams. Valdyba išrinkta: pirmininkė Dr. A. Lukienė, vicepirmininkai Dr. S. Pacevičius ir Dr. A. Salkus, išdininkas Dr. D. Kazlauskas, sekretorius Dr. A. Balsys.

Buvo nutarta remti P. L. Medicinos istorijos leidimą, bet siūloma leisti lietuvių kalba.

Canados Lietuvių Gydytojų Dr-ja pakėlė savo įnašą į Canados Lietuvių Fondą iki \$1500. Nutarta gausiai dalyvauti New Yoske PLGS suvažiavime.

Balandžio 15, 1971 New Yorke pas Dr. V. Paprocką buvo sušauktas posėdis, kur dalyvavo Dr. Radzivanas, Dr. P. Legeckis, Dr. V. Paprockas, Dr. H. Armanas, Dr. Vytuvienė ir Dr. M. Žukauskienė. Buvo aptarti buv. L.G. Biuletenio leidimo — tęsimo planai, išrinkta redakcinė kolegija ir nustatytos gairės ateičiai. Posėdyje dalyvavo architektas Jurgis Okunis iš New Yorke aparatūrai žurnalo meninės-estetinės pusės. Nuotraukoje Dr. H. Armanas (kairėje) ir Dr. V. Paprockas (dešinėje) prie jo naujo kabineto, Richmond Hill, N.Y.

S-gos vicepirmininkas Dr. V. Avižonis (dešinėje) diskutuoja su New Yorke Dr-jos sekretorium Dr. P. Legecku suvažiavimo problemas.

New Yorke apylinkės lietuvių gydytojų susirinkimas įvyko gegužės 1 d. 1971 Leonia, New Jersey Dr. Dr. Žemaičių rezidencijoje. Nuotraukoje iš kairės į dešinę: Dr. V. Avižonis, Dr. L. Giedraitienė, dantų gydytoja Maurukienė, ponis M. Jankauskienė, ponas P. Maurukas, ponis V. Avižonienė, ponis E. Legeckienė, Dr. A. Narvydas, Dr. M. Žemaitienė ir Dr. P. Legeckis.

AFRICA

Afrika — juodasis žemynas

Kelionės išpūdžiai po pietų-rytų Afriką

DR. HENRIKAS ARMANAS

A. AFRIKOS ANATOMIJA.

Afrika tai atbundantis milžinas, tai kontrasto pasaulis kur keliaudamas dienomis po Valahari ir Saharos smėlio dykumas ($\frac{2}{3}$ Afrikos žemyno) nematysi gyvybės ženklo ir tik vandenį ir gyvybę pamatysi vilynguose mirazuose ir staiga gali vėl bristi per nepereinamas vešlumo džiungles dieną dieną nematydamas saulės ir dangaus, kur miškai nukloti apsvaiginančio aromato gėlėmis ir gražiausiais žiedais, kur šimtai įvairių gyvulių ir paukščių gentys randa savo gyvenimą ir mirtį. Čia rasi žmones gyvenančius primityvaus akmens amžiaus gyvenimą ir netgi valgančius kitus žmones ir čia pat pamatysi vakarų civilizacijos viršūnes su atomo laboratorijomis, miestais Paryžiaus ir Londono grožio ir prabangos, kur kasami deimantai ir kone viso pasaulio auksas, kur buvo padaryta pirmoji širdies transplantacija ir kur dalis žmonių yra karaliaus Salomono ir karalienės Šebos proanūkai. Tai sena žemė, kur Pietų Atlantas puola į glėbį Indijos vandenynui, kur Viktorijos krioklio ir Ežero ir Nilo vandenys bei Kilimanjaro sniegai vėdina šį juodą kontinentą nepaprastos galios ir grožio, kur kartą atkeliavęs iš svetur žmogus lyg juodos magijos užburtas įgyja nepaprastos traukos ir norą ir vėl sugrįžti į šį žemės plotą — Afriką!

Afrika dalosi į dvi dalis — šiaurinę-arabine ir tropikinę Afriką. Arabinėje Afrikoje dominuoja dykumos ir smėlynai, kur lietaus kaip ir nėra ir kur niekas neauga, gi tropikinėje Afrikoje vėšli augmenija ir malonus švelnus klimatas. Visa Afrika yra 40% didesnė kaip visa

Rusija ir tris kartus didesnė už JAV-bes. Jos 11.700.000 kvadratinų mylių plotas sudaro 22% viso pasaulio žemės ir equatorius dalina juodąją žemyną beveik per pusę. Afrika talpina tik 63 milijonų žmonių. 1957 metais buvo tik mažytė Liberijos, Pietų Afrikos Uniija, Etiopijos, Ghanos ir Sudano nepriklausomos valstybės. Tačiau dabar ten gyvuoja virš 25 nepriklausomų valstybių. Žmonės šiaurės vakarų ir rytų pakraštyje (šiaurės Etiopija ir Egiptas) vadinami sudanus — tamsūs caucasiečiai (Viduržemio jūros žmonės giminingi Europos kaukaziečiams); šiaurės viduryje gyvena, kaip ir P. Etiopijoje ir Somalijoje kaukazuoti negrai (lygūs ir nesusisukę plaukai ir siauros nosys). Visa vidurinė Afrika apgyventa miškų negrų labai juodos odos, mažo ūgio ir plačių nosių (Nigerija, Kongo, Kamerono ir kt. valstybės). Pietiečiai negrai — Bantų kilmės yra aukštesni ir daugiau primena Amerikos kontinente gyvenančius negrus. Pigmėjai yra neužaugos negroidai randami tik Kongo valstybėje. Bushmanai yra maži bronzinės spalvos mažų akių tipingi pietų Afrikos — Bushland gyventojai. Hottentojai — žiaurūs kariai — yra mišinys Bushmenų ir pietiečių negrų ir gyvena Pietų Afrikos regijone.

Baltų kaukaziečių apgyventa domijuoja Rodezija, Pietų Afrika, Portugalų kolonijos, Tanzanija, Mezambique ir Angolija.

Taip vadinamoji Juodoji Afrika yra daugiausiai muselmoniška ir kaip juosta užima trečdalį apgyvento žemyno, reprezentuojančio

šias valstybes — Ghaną, Nigeriją, Kameroną, Auksinį Pakraštį ir kt.

Afrikos derlius ir gerbūvis priklauso nuo lietaus-kritulių. Pietų rytų ir vakarų Afrika turi keturius metų laikus kaip ir Europa ar rytų U.S.A., tik atvirksčiai (kaip čia ruduo, ten pavasaris, ir pan.). Žiemą žemyno "Elephant Grass" atrodo kaip mūsų prinokę rugiai, medžių lapai nuskurę bet vis dar kabo ant medžių gyvuliams pasimaityti. Tuo tarpu džunglės išlieka vešlios ir žalios ištisus metus. Temperatūra maloni. Rugsėjo ir spalio mėnesiai — tai turistų mėnesiai. 70-75° F dienos metu, o naktį 40-50°. Saulė skaišti, maloni, bet nekaršta. Sausio, vasario ir kovo mėnesiai yra sausi ir karšti ir vadinasi Safari sezonu. Pavasaris yra stebuklingas žiedais, svaiginančiais augmenų kvapais ir žaviais paukščių čiulbėjimais. Balandžio, gegužio ir birželio mėnesiai yra liūčių laikas, o liepa ir rugpiūtis yra šaltas laikas — žiema ir temperatūra siekia ir krenta net iki 40° F, o lapkritys ir gruodis vėl atneša pavasarį ir lietu.

Rodezijoje mačiau gigantiško storio ir aukščio medžius apsipylusius žiedais kaip rožės ar alyvos. Afrikoje auginamos visos mums žinomos daržovės ir vaisiai, o taipgi kava, guma, riešutai, cocoa (kakava), medvilnė, arbata, tabakas, korkas ir kt. Didžiųjų farmų savininkai išimtinai yra baltieji.

Patys afrikiečiai daugumoje yra darbo jėga baltųjų išnaudojama iš dalies, kad Afrikos gentys visada kariauja tarp savęs arba dėl teritorijos ir teisės medžioti, arba dėl moterų ar garbės ir net po girtavimo orgijų, kuomet jų karštas kraujas užverda užpulti kaimyninę gentį, ją išdaužyti ir jos žmones kiek tik gali parvežti "namo" vergais ir jaunas merginas savo "patogumui" ir malonumui. Žinoma, už kiek laiko "užpultoji" gentis atlieka tą patį ritualą su pirmąja gentimi. Dėlto ten nėra vienybės ir kaip lietuviai sako, kad kur nėra vienybės ten nėra ir galybės. Kiekviena gentis turi skirtingą dialektą kalboje ir savo "karaliuką". Kiekvienas toksai karaliukas nori valdyti ką nors ir nenori pasiduoti įstatymams centrinės valdžios. Tikėjimas irgi yra susimaišęs, kas kliudo afrikiečių vienybei, k.t. arabai-šauriečiai yra musulmonai, gi negrai krikščionys, arba jų pačių tikėjimų pasekėjai. Etiopijos imperatorius yra katalikas, kaip ir jo valdomoji partija, tuo tarpu beveik visas kraštas yra musulmonai, iš kur

vyksta vieni kitų nesupratimai. Didžiausi Afrikos žemyno priešai tai yra žmonių neturtas, ignoracija ir ligos. Daugiau kaip pusė visų Afrikos suaugusių žmonių ir beveik visi vaikai virš 3 metų turi malariją. Beveik kas antras ar trečias vaikas miršta nesulaukęs 5-kių metų, nuo Kwashiakor — baltymų trūkumo ligos. Žmonės gimę Kamerono kalnuose negyvena ilgiau 12 metų. Nuo tymų miršta virš 15.000 vaikų žemiau 15-kos metų amžiaus. Tik vienoje Nigerijoje virš 16.000 žmonių per metus serga parazitų sukelta šiltine, iš kurių miršta per metus virš 200 žmonių vien tik Burundi valstijoje. Raupai — tai kita giltinė, kuri nežiūrint 30 milijonų skiepimų, virš 25.000 afrikonų kas metus paguldo į kapus. Geltonasis drugys, chroniški žarnų uždegimai, schistosomiasis (nuo vandens sraigų), anchorecciasis — upės aklumas (nuo juodų musių), miego liga nuo tse-tse musės, tuberkulozė, poliomyelitas ir maras tai kita eilė šmėklų, kurios tūkstančius juodukų kasmet nuvelka su savim į kapus!

Įdomu pastebėti, kad Afrikoje širdies coronarų ligos kaip ir nežinomos, tačiau daug serga endocarditis fibrosa ir krenta nuo apopleksijos. Tuo tarpu tarp baltųjų coronarinės ligos ir nuo jų mirtis yra pasiekusi aukščiausią lygį visame pasaulyje, ypač tarp vyrų 35-60 metų amžiaus riboje. Hepatitai labai dažnai susirgus tuojaus pereina į cirkhozę turbūt nuo badavimo. Daug randama diabetikų. Juodukų dieta daugiau cukrinė ir labai liesi riebalais. Pietų Afrikoje alkoholizmas yra antroje vietoje visame pasaulyje ir čia yra specialios ligoninės tik alkoholikams gydyti.

Medžiotojų — Safari rojus yra Pietų ir Rytų Afrika (Zambija, Tanzanija, Kenija, Uganda) ir medžioklės svarbiausias objektas tai karalius of "Bushland" — liūtas, po to seka gražuolis ir grakštusis leopardas, po to išdidus ir iškilmingas dramblys ir gale sąrašo randasi pavojingas neišmanėlis — nosiaragis — Rhino. Liūtas, žvėrių karalius tikrumoje yra tingus, nemėgsta džunglių, medžioja kartu su žmona ir jo "haremas" (liūtės) turi užpulti ir medžioti už jį. Jis labai išdidus savimi, kuo jis labai didžiuojasi, taip sako sena Afrikos legenda apie liūtą. Anuo laiku liūtas sušaukė visus žvėris ir norėdamas užtvirtinti savo viršinkystę ant jų, paklausė susirinkusių: "Kas yra karalius krūmų karalystės?" Kiekvienas iš žvėrių atsakė — "Tamsta, Pone Liūte!" Kada tą patį klausimą liūtas paklausė dramblio, tai šis

vieton atsakymo pakėlė liūtą nuo žemės savo ilgu siurbliu ir nusviedė toli į krūmus. Pakilęs apdaužytas liūtas kreipėsi į dramblių: “Pats neturėtumei būti toks piktas tik dėl to, kad nežinojai atsakymo į mano klausimą”...

Leopardas yra labai gudrus ir atsargus — jis išeina medžioti pavieniui ir visada tik vyras ir labiausiai naktį, kai kiti žvėrys miega, bet jis vengia užpulti žmogų. Dėl jo kailio grožio ir sunkumo jį medžioti, leopardas yra didžiausias medžiotojo trofejus. Pasiūti prabangiai norinčiai pasipuošti moteriai leopardo kailinius reikia užmušti net 6 vargšus leopardus. Niekad gyvenime neužmiršiu mano naktinės foto — leopardo medžioklės Kenijoje — “Secret Valley”, kuomet dangus buvo azūrinis ir nusėtas milijonais spindinčių deimantais žvaigždžių, o mėnulis kabėjo, kaip apelsinas, apšviestas džungles sidabro šviesa. Neišpasakyta tyla, oras toks tyras ir gaivinantis, kaip plaučius taip ir veidą. Equatorius čia pat kaip ir leopardas. Mano “medžiotojo” lizdas randasi aukštai ant medžių, viduryje džunglių, o apačioje vandens pilnas ežerėlis, kur paprastai naktį ar auštant ateina stirnelės ir kiti žvėrys atsigerti ir kur leopardai tyko savo grobį. Vidurnakčio tyla, bet miegas neima, o čia pat ateina ir nueina stirnos, gazelės, impalos atsigerti ir labai atsargiai apsidairydamos vėl nuskuba atgal į džunglių tamsos karalystę. Tačiau laukiamojo leopardo vis nesimato, bet staiga apie 3 valandą ryto iš džunglių tako sužiba kaip žiburiai dvi akys — “tai jis” — pastebi mūsų vadovas. Netoli medžio buveinės randasi vadovo padėta stirnienos kulšis. Tyliai, gražuolis leopardas, prislenka prie tos kulšies ir gigantišku šuoliu užšoka ant jos, griebia dantimis, o mūsų turimos foto-kameros ir prožektorinės šviesos sumirga; išdidusis leopardas pažvelgęs į mane pilnu baimės žvilgsniu, kaip žaibas dingsta džunglėse nešinas savo grobiu. Mes visi tokioje “medžioklėje” dalyvavę susijaudinę pašnabždomis dalinomės savo nepaprastais įspūdžiais!...

Rhino, tai labai juokinga būtybė, labai nerangus ir kvailas gyvulys. Jis yra trumparegis ir iš tikrųjų bailys, todėl tie jo turimi du instinktai daro jį labai pavojingą, nes nežinai ką jis padarys kitą akimirką. Jo ataka ant žmogaus paremta panika ir baime. Išgirdęs triukšmą jis net užpuola medį, manydamas, kad tai jo priešas. Toksai trijų tūkstančių svarų gyvulys lekia kaip buldozeris ar kaip garvežys ant

medžiotojo šniokšdamas ir uždamas, nuleidęs galvą ir pakėlęs ragą, pusiau aklas — vadovaudamasis tiktai savo uosle ir klausia. Užtenka nabagei varlei kvarktelėti šalia medžiotojų grupės, Rhino pasuks link tos varlės ir pralėks pro šalį medžiotojų grupės vos kelių metrų atstu visai jų nematydamas, o tik užpuldamas, atakuodamas vargšėlę varlę! Rhino yra toks bailys, kad jis atakuoja bet kurį šlamesį ir netgi išsigąsta savo paties išmatų triukšmingai krentančių ant sausų lapų. Dažnai jis pasineša ant medžiotojų triukšmingo automobilio ir kai priartėja keliasdešimt žingsnių atstumu, staiga sustoja, pasižiūri savo kvailomis akimis į žmones ir autovežimį, apsisuka ir nubilda atgal į krūmus iš kur atėjęs. Ant jo nugaros visą laiką patogiai “joja” dveji ar treji paukšteliai, kurie turi labai geras akis ir mažiausio pavojaus atžvilgiu jie nuskrenda nuo Rhino nugaros ir tada Rhino žino, kad pavojus yra čia pat; tada pasirengia dūkimui ar atakai ant bet ko, kaip tas Servanteso Don Kichotas atakavo savo priešus malūno ir jo sparnų asmenybėse. Tačiau, Rhino yra labai mėgiamas medžiotojų ir suteikia daug malonaus špoto iš jo tyčiotis kaip iš kvailo ir naivaus gyvulio, bet už jo rago miltelius Macao, Hon-Konge, Singapore ir Tangiere mokami dideli pinigai net iki \$5.000.00 už svarą. Tas pat su jo kanopomis, plaukais, krauju ir kaulais, kurie žmonių įsitikinimu turi gydomosios galios nuo daugelio ligų. Rhino rago milteliai yra stiprus aphrodisiakas, o jo penis (lyties organas) išdžiovintas saulėje, o po to suminkštintas aliejumi vartojamas kaip kiboko — botagas, kurio smūgis perkerta žmogaus šoną ar krūtinę iki šankaulių ir užmuša žmogų vietoje sudavus per kaklą.

Dramblys yra didelis blefuotojas ir vengia konflikto ar pavojaus ir logingai observuodamas laikosi pagrindinės taisyklės — “Pats gyvenk ir leisk gyventi”. Artėjant žmogui prie kaimenės dramblys sustaugs, pakels savo ilgą siurblių, suplos ausimis ir lėks it padūkęs ant žmogaus, bet jeigu nuo jo nebėgsi, tai tik kelis metrus nuo tavęs jis staiga sustos ir kaip avelė, lyg nieko nebus, apsisukęs ramiai sugrįž atgal prie savo kaimenės. Štai kur pastebėta, kad dramblys “blefuoja”. Dramblį lengva surasti iš jo išmatų, kurios lyg arbūzai guli ant žemės po kelis krūvoje, o medžiai visi aplaužyti nes jis maitinasi jų lapais ir iš tolo jau girdėti lūžtančių šakų triukšmas. Afrikos medžiai yra labai žemi ir gamtos pritaikinti maitinti

žirafas ir dramblius. Dramblio valgymą jau iš tolo galima išgirsti iš oro gerklinio išpūtimo ir pilvo virškinimo triukšmo, kuriame talpinasi tonos lapų ar žolės. Toksai triukšmas girdimas mylios atstume ir jeigu jis sustojo, tai žinok, kad dramblys užuodė žmogų. Nepastok drambliui kelio, bet leisk jam ramiai praeiti ar eiti jo einamu keliu ir jis tavęs nepalies. Medžiojimas dramblio nesukelia ypatingo malonumo ar susijaudinimo ir buvo jis medžiojamas daugiausia tik dėl kaulo ir garbės; dabar, kuomet plastikiniai produktai, kurie yra daug pigesni už dramblio kaulą, užvaldė visą pasaulį ir Afrika griežtai uždraudė medžioti beveik jau baigiančius išmirti vargšus dramblius, dabar jie ramiai sau vaikšto džiunglėse lyg cirkuose ar zoologijos soduose.

Drambliai keliauja iš vietos į vietą ir savo pastovios "teritorijos" kaip kad visi kiti žvėrys neturi. Lygiai jie neturi ir priešų — iš kurių vienintelis liko tik žmogus; ir tas dabar įstatymų sutramdytas, jei nušausi dramblių be valdžios leidimo — sumokėsi baudos \$5.000.00 arba 6 mėnesius kalėjime išsėdėsi. Dabar beliko tik 150.000 dramblių visoje Afrikoje, kurie gyvena rezervatuose 3-5 tūkstančių mylių plote valdžios globoje, kurie po kelių metų virsta dykumomis, nes drambliai viską kas žalia suvalgo. Tada dramblių kaimenės pervaromos į kitą panašaus dydžio plotą su tikslu leisti tokiam nualintam plotui vėl atželti ir sužaliuoti į kurį drambliai vėl būv aatgal gražinami.

Safari medžioklė Afrikoje yra labai didelė prabanga ir bebaigianti išnykti. Todėl jeigu panorėtumei tokiai medžioklei vykti, tai turi gauti leidimą iš vyriausybės ir sumokėti tarp \$800-\$900; pasisamdyti profesionalų medžiotoją ir jam atlyginti tarp \$300-500; nusipirkti ar išsinuomoti šautuvą ir šaudmenis už \$200-500; pasamdyti čiabuvius (varovus) ir autovežimą (Land Rover) užmokant \$200-400; gali šauti tik tokį gyvulį, kurį tau parodys tavo vadovas, paprastai ligotą ar pasenusį; išdirbti kailio ar galvos trofeją ir atvežti namo vėl kainuoja tarp \$800-1500, o dar pridėdant savo asmenišką kelionės išlaidas Safari medžioklei ir trofejai atsivežti paprastai kainuoja tarp \$20-50.000. Keista, kad Afrikoje nėra bezdžionių-gorilų, bet užtai turi garsiąją gyvatę mambą (judesiai šokio Mamba primena šios gyvatės judesius).

Negalima nepaminėti Afrikos hyenos ir šakalų, kurios visur ir visada pasirodo varge

ir nelaukiamos, kaip tie Lietuvoje išalkę vilkai. Jos yra hermafroditai ir nepažinsi, kuri yra vyras ar patelė. Jos medžioja būriais, bet užpuola grobį viena, o po to tik sušoka visos kitos užbaigti gyvulį. Tačiau dažniausiai jos užbaigia ką liūtai paliko po savo pietų — pradžioje pavalgo hyena, o po jos — šakalai, o tik po jų likusius kaulus aprankioja krankliai - vanagai.

Afrikos gyvuliai, kai ateina 6 mėnesių sausra ir visa žolė, krūmai ir medžiai išdžiūsta, bandomis palieka savo gyvenamą tam tikrą plotą, kur jie visada prisilaiko ir migruoja net keletą šimtų mylių prie upių, ežerų ir vandens "skylių". Praėjus lietingiems mėnesiams ir ką tik lietui sustojus per 36 valandas lyg po užburta lazdele žolė, krūmai, medžiai sužaliuoja kaip stebuklas ir vėl visos gyvulių bandos grįžta į savo "gimtines".

Žvėrys ir gyvuliai Afrikoje turi "teritorinę teisę", t.y. kiekvienas gyvulys priklauso specialiai gyvulių grupei ar šeimai, kuri pasirenka tam tikrą žemės plotą kur gyventi ir veistis ir laiko jį kaip savo nuosavybę ir joks kitas gyvulys atėjęs iš "svetur" neleidžiamas šiame plote gyventi ir medžioti. Jį užpuola ir arba išveja ar nužudo. Kai ateina "karščio" periodas patelėms, jos išėina iš "namų" į kitas kaimenes ir teritoriją "to have a good time" ir "vestuvėms". Bet karščiui praėjus jos grįžta namo jau ramios, kur pagimdo vaikučius ir ramiai gyvena iki kitų "vestuvių". Patinai mušasi dėl patelių ir atrodo labai žiauriai, net giria skamba nuo ragų ir kūnų susidaužymų, bet jie niekad nesusižeidžia ir tai labai ritualinė "show-off" demonstracija primenanti dvikoves 19 šimtmečio kuomet du ponaičiai šaudydavo į vienas kitą pro šalį.

Afrika pilna stirnų-antilopių giminės raguočių, kurių čia šimtai genčių ir milijonai po visą Afriką, kurie yra natūralūs plėšriųjų žvėrių maistas ir kasdieninė duona, kaip kiškiai Lietuvos laukuose senais gerais laikais. Juos visus vadina ožiais k.t. water-buck, bush-buck, spot-buck, bonte-buck, etc. Vieni yra buliaus didumo, vadinami Elano, o kiti yra mažyčiai Dik-Dik vardu kaip jauni kiškėliai tik su ilgom ir plonom kojytėm — visi nepaprastai gražūs ir grakštūs.

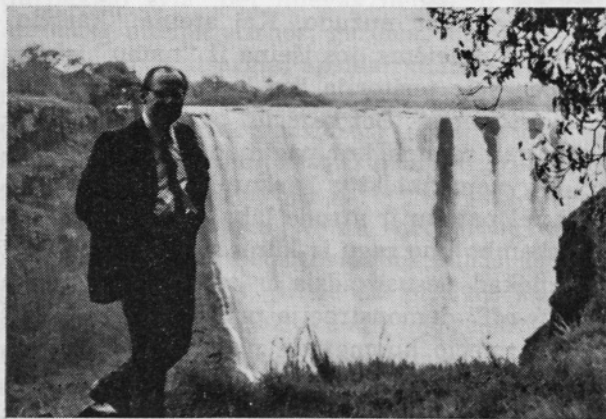
Bendrai kartu sudėjus apie ką aprašiau sudaro plačiosios Afrikos anatomiją ir krašto profilį.

B. KELIONĖ

747 pakilęs iš New Yorko per 5 valandas nunešė mane į Londoną. Čia nusipurtes dulkes ir atsigėręs angliškos arbatos, šilto alaus iš English Pub-svetainių ir pasižvalgęs Windsoro pilyje apdulėjusias ir seniena bei pelėsiomis atsiduodančias karališkas "relikvijas" — rūbus ir karūnas nuo senų Old Glory laikų, pasileidau vėl į realybės pasaulį ir po pusės valandos atsidūriau linksmame Paryžiuje, kur kaip rūbai taip ir brangenybės kvėpėjo ne pelėsiomis, bet viliojančiais kvėpalų zephyru, kur žmonės buvo gyvi, pilni gyvenimo, kur vynas ir alus yra šalti, o moterys ir pats gyvenimas šilti.

Iš Paryžiaus pasileidau žemyn į Archipelagų salyną ir vėl po 7 valandų skridimo nutūpėme tropikinėje ir romantiškoje Sal saloje. Vasaros tyli naktis, aerodrome tik mūsų vienišas lėktuvas, apsuptas vandens ir juodo dangaus su sidabro žvaigždėmis ir vargšas lietuvis keliautojas iš Tolimųjų Šančių.

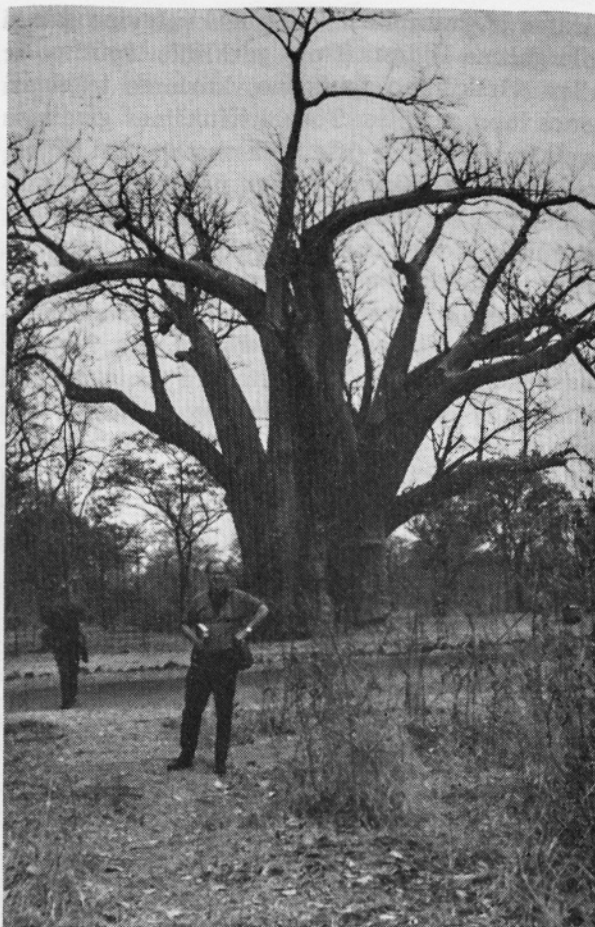
Pakilome naktį į juodą dangų ir tiesiog į Afriką skrisdami net 10 valandų į Rodezijos Salisburį. Ir taip praleidęs ore beveik 24 va-

Rhodesija — prie Viktorijos krioklio

landas ir pasenęs tik 8 valandomis atsistojau ant Afrikos magiškos žemės!

Rhodezija — žavus kraštas savo gamtos grožiu, kurios karalienė yra Viktorijos pasauliniai kriokliai, kurių virš 2 mylių pločio puolančio iš 360 pėdų aukščio ir 750 mil. galionų per minutę vandens užtesio kaip tolimo griausinio dundėjimas girdimas per mylių myles ir krintančio šilto vandens masių garai ir vandens lašų kondensuoto oro debesys matomi už my-

Rhodesija — prie šimtmetinio duonmedžio

lių, kuriuos čiabuviai vadina perkūno dūmais. Puikus viešbutis krioklio papėdėje, lošimo kazino, nepaprastos ištaigos ir patarnavimo viešbutis ir restoranas, kuriame paprastai du tarnai baltose tunikose ir raudonomis feskėmis aptarnavo lietuvių aukštaitį, kur maistas ir jo paruošimas ir gėrimai net geresni kaip geriausiame Paryžiaus restorane. Praleidau ten neužmirštamą tris dienas besimaudydamas orchidejų apšuptame baseine, gaivinamame dieną krioklio vandens, o naktį tropikinių propelelinių vėdintuvų. Dabar čia liepos mėnuo ir sekantieji mėnesiai rugpiūtis ir rugsėjis — žiemos sezonas. Kitą mėnesį ateis pavasaris ir bus daug daug lietaus. Pasižiūrėti gyvulijos pasileidau galinga bet ramia Zambesi upe ir lėktuvu, iš kur matai bandas ramiai basiganančių dramblių, gazelių, stirnų, ožių ir vandenyje tingiai begulinčių hipopotamų kaimenes.

Rhodezija — tai garsiųjų karaliaus Salomono aukso kasyklų kraštas, tai švari ir graži

Rhodesija — čiabuvių kaime, prie vietinės gražuolės

valstybė grynai balto žmogaus valdoma, kaip kad buvo 100 metų atgal prie Didžiosios Britanijos ano meto pasaulinės imperijos. Jai nėra baisios jokios pasaulio daromos represijos, nes tūkstančiai turistų čia plaukte plaukia kas dieną iš viso pasaulio, kurie suveža milijonus dolerių ir svarų, iš kurių ši valstybė gražiai gyvena ir tvarkosi. Jos pinigas — Rhodezijos Doleris Rh yra brangesnis už JAV Dolerį (1 Rh = \$1.40). Jos sostinė Salisburij turinti 400.000 gyventojų, o pati Rhodezija talpina virš 6 milijonų, kurios plotas yra 3 kartus didesnis už Angliją ir apgyventa baltųjų anglų-olandų ir juodžių — Benty giminių. Klimatas labai švelnus ir svyruoja tarp 70-80° F, o gegužės, birželio ir liepos mėnesiai yra šalti, kuomet temperatūra palyginama rudens Anglijos temperatūrai. Man ten beviešint buvo puikus oras — 70° F. Rhodezija garsi savo vario kasyklomis ir išdirbiniais. Vario daromos čiabuvių apyrankės turinčios magišką galią gydyti reumatinius sąnarių ir raumenų ligas, kuriomis visas pasaulis yra perpildytas; kiekvienas turistas nuvykęs į Rhodeziją apsikarsto tomis apyrankėmis, nes jos labai gražios, pigios (vos 25 centai), labai madingos ir sakoma, kad sveikos dėvėti. Ir aš vieną nešiojau, kaip panelė, visos mano

kelionės laiką, bet grįžęs namo turėjau nusiminti, nes mano žmona Elenutė pasakė, kad man nepritinka ją dėvėti...

Rhodezija — tai gražiausia turizmui ir poilsui vieta Afrikoje, kur keleivis randa tikrą poilsį, prabangą, grožį, sveikatą ir malonumą nuo kasdienybės pavargusiam kūnui ir protui. Čia juodukai atrodo visi smagūs, nes visi beveik dirba išimtinai turizmui, valdžiai, fabrikuose, įstaigose ir vario gamyklose. Buvau Universitete, kur mačiau daugybę studijuojančių juodukų kaip mediciną taip ir kitas mokslo šakas, bet baigęs mediciną negali (kaip ir Pietų Afrikoje), gyventi ir praktikuoti tarp baltųjų — jie dirba ligoninėse skirtose juodžiams, čia pat turėdami privačius kabinetus tik savo spalvos broliams, kur daugiausia jie ir gyvena. Čia baltas žmogus (4 milijonai, kurių $\frac{2}{4}$ yra olandai, $\frac{1}{4}$ britai) yra lyg mažas karaliukas ir turi puikų gyvenimą, dėlko iš Anglijos tūkstančiai anglų prašosi pono Smith leidimo atvykti ir apsigyventi šiame palaimos krašte. Klimatas čia tikrai puikus — nekaršta ir nešalta. Jeigu kas paklaustų, kur norėčiau senatvei pailsėti, sakyčiau Rhodezijoje!

Ir vėl 3 valandas esu ore ir štai atsirandu pasaulio aukso ir deimantų mieste Johannesburge ir dainose apdainuotoje Pietų Afrikos sostinėje — Pretorijoje. Johannesburgas — tai antras Londonas, kur ir vėl atsivėrė balto žmogaus pasaulis, kur ir vėl prabangus "Prezidento" viešbutis atidarė man duris į grožį, turtus, prabangą ir nerūpestingumą. Johannesburgo miestas įkurtas 1854 metais dėl atrasto aukso; guli ant aukso kasyklų, kurių net 12 šachtų randasi iki 2100 pėdų gilumoje po miestu ir atsidaro miesto viduryje, bei tęsiasi už miesto iki 300 mylių radiusu aplink visą miestą. Važiuojant tarp Johannesburgo ir Pretorijos tematai ištisus kalnus auksuoto smėlio, iškasto iš kasyklų iš kurio išsijojamas ir išplaukamas auksas ir iš 3 tonų žemės gaunama tik 3 uncijos aukso ir per metus atsiekiama tik 12.000 uncijų aukso produkcijos. Tie žmogaus supilti kalnai, saulei leidžiantis, žiba auksu ir sudaro nepaprastą vaizdą ir išpūdį. Darbininkas kasyklose uždirba tik 20 centų per dieną, bet gauna visą pragyvenimą pačiose kasyklose, kuriose jis turi gyventi. Čia keliauji šimtus mylių ir nematysi nei medelių, nei džiunglių nei žvėrių, o tik ištisai tušti laukai, kur net ir žolė neauga, nustatyti fabrikais, kasyklų mies-

tais ir visur žmonės, žmonės, žmonės... apsvaigę ir pamišę nuo aukso ir deimanto užburtos hipnozės.

Daugelyje vietų laukai netgi primena Lietuvos laukus ir pats sau netiki, kad esi Afrikoje. Kitas paradoksas, kad čia auksas ir deimantai nepigesni kaip jie parduodami Čikagoje ar New Yorke ar Santa Monikoje — todėl, mielas Kolega, jeigu kada būsi Johannesburge — nupirk nei brangakmenių ar aukso, nes praloši, Pirk auksą Etijopijoje, kur gražiausi aukso dirbiniai yra pigiausi pasaulyje ir kur Kennedžių šeima vyksta pasiauksuoti.

Bendrai Afrikos žemė yra nederlinga ir didelių plantacijų ar farmų nėra ir juodukai gyvena pavieniui biedni kaip babiliai ar mažais kaimeliais nameliuose sulipdytų iš molio ir šakų, vargingose bakūžėse.

Pietų Afrika — griežtai skiriasi ir dalosi į valdančiųjų baltųjų ir primityvių čiabuvių juodąją dalį. Viešojo naudojimo traukiniai, geležinkelio stotys, autobusai ir išvietės yra atskirtos baltiesiems ir juodukams. Neduok Dieve, jei juodis atsisės į baltųjų autobusą ar traukinį. Bus nubaustas kalėjimu ar net nulinčiuotas. Lygiai taip pat pritaikoma ir indams — čiabuviai indai turi savo miestus-communities priemiestyje. Juodžiai dirba Johannesburge ir gali pirktis bet kuriose krautuvėse, naudotis bankais, aptiekomis, bet negalima įeiti į restoraną, viešbutį, kiną ar teatrą. Pasibaigus darbo laikui visi juodžiai jiems skirtais autobusais grįžta į savo miestą "namo", kur jie turi savo bažnyčias, kinus, karčiamas, kuriose geria savo pačių pagamintą alų ne buteliais bet viedrais, kad nuskandinti savo vargą. Juodas darbininkas po 12 mėnesio darbo Johannesburge privalo imti 3 mėnesius "atostogų" ir grįžti į savo tikrus kilimo namus — džiunglėse ir pas savo gentį tikslu kad išlaikytų savo senus papročius, "neištautėti" ir atiduoti uždirbtus pinigus žmonai ir vaikams.

Amerikiečiai, kurie yra skaitomi labiausiai "padūkę" žmonės pasaulyje ir JAV, kaip gangsterių ir žmogžudžių kraštas turi pasislėpti prieš Pietų Afrikos 20 milijonų gyventojus, iš kurių 4 milijonai yra baltųjų. Kiekvienais metais 10.000 žmonių ten miršta nuo kriminalinės mirties, 3000 patys nusižudo ir 7000 miršta nuo susisiekimo nelaimių ar kitų priežasčių. Nužudymai, išžaginimai, užpuolimai ir primušimai

mai procentualiai yra 4 kartus daugiau už JAV. Pietų Afrika skyrybų atžvilgiu esanti ketvirtroje vietoje pasaulyje ir baltų alkoholikų ten tiek pat kaip ir Prancūzijoje.

Pietų Afrikoje važiuojama kaip ir Anglijoje kaire puse, bankai labai puošnūs ir ten nuėjęs išsikeisti Dolerius į jų pinigą, vadinamą Rand (1 Rand=\$1.40) gali laisvai atsigaivinti šaltais vaisvandeniais ar vaisių sunka ir pasivaišinti saldainiais, kurių pilni dubenėliai guli prie kiekvieno langelio. Policijos gatvėse beveik nesimato ir judėjimas tvarkomas šviesomis ar pirmenybių ženklais.

Ligoninės skyriumi baltiesiems ir juodžiams labai primityvios ir palyginti su JAV atsilikusios pusė šimto metų atgal. Seserų uniforma: mėlyna su raudona spalva, juodos kojinės, su antpečiais ir diržais per pilvus primenančios daugiau kareivius, negu gailėstingas seseris. Miesto ligoninėje nėra centralinės virtuvės ir kiekvienas skyrius turi savo virtuvę. Mačiau ICU čia pat atviras duris vedančias į virtuvę, kur ant virtuvinio pečiaus juodukė kepė keptuvėje bulves ir blynus ir visas ICU kambarys buvo pilnas blynų ir riebalų kvapo ir dūmų, kuriems ištraukti sesuo atidarė visus langus visai nesutrukdant smagios ir linksmos nuotikos, nežiūrind kad čia pat guli mirštantis su acutiniu Mi ligonis, kad čia musė nusėda ant kito ligonio nosies, kad viskas kvepia blynais ir žadina apetitą, o pro atvirus langus pučia miesto automobilių užterštas vėjelis. Visi juokiasi (išskyrus mirštantį ligonį) ir pasiūlo man blynų kaip gerais senais Lietuvos nepriklausomybės laikais pas mano dėdę Dusetose.

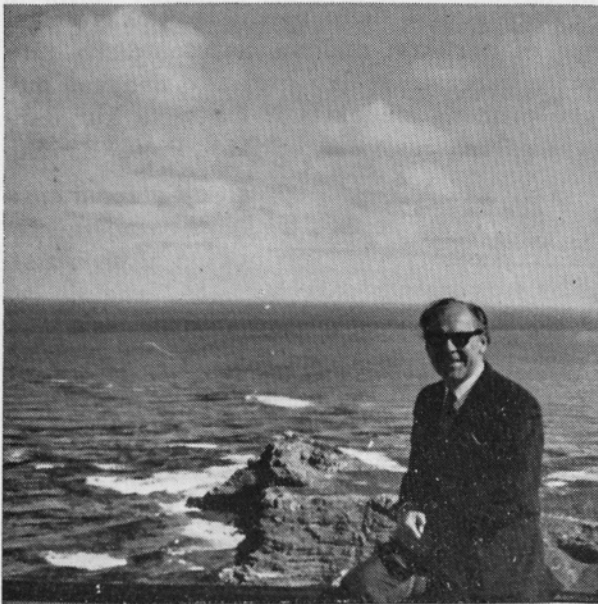
Negrų miestas vardu Suweto randasi apie 10 mylių nuo Johannesburgo ir turi ¼ milijonų gyventojų. Labai švarus, tvarkingas ir nieko panašaus neturi palyginus su mūsų juodžių "ghettomis". Čia jie turi savo burmistrą, tarybą, atstovų rūmus ir savistoviai tvarkosi. Jie turi savo mažą pramonę, bažnyčias, dirbtuves, teatrus ir gyvena nei kiek neblogiau už daugybę amerikiečių. Jų tarpe yra keliolika milijonierių ir daug turtuolių — gydytojų, inžinierių, advokatų — bet nežiūrind jų turtų jų gyvenimas yra rubežiuotas tik savo tautiečių tarpe, tačiau nei vienas iš jų nenori emigruoti į bet kurią kitą šalį.

Atvykus į aukso miestą — Johannesburgą negali apsieiti neatlankęs deimantų kasyklų,

kurių čia tiek pat kaip ir aukso kasyklų, bet deimantai daugiausiai gaminami ne papuošalams bet industrijai. Čia kalnai akmenų suversiti iš kurių buvo išgauti deimantai. Mačiau deimantus vaiko kumšties didumo ir visai toki pat kokį turi Elizabeth Taylor — “Star of Africa”, kurį gavo dovanų iš savo paskutinio vyro. Deimantai yra įvairių spalvų randami gamtoje, tik jų išvaizda yra žmogaus padaroma. Pigiausias deimantas yra geltonas, po to brangumu seka baltas, juodas, mėlynas ir visų brangiausias yra ružavas, nes jis yra labai retai randamas gamtoje ir yra pats kiečiausias.

Prisižiūrėjęs aukso kalnų, privėpavęs aukso dulkių ir pasigrožėjęs briljantais be jokio gailėsčio palikau pietų Afrikos “Londoną” ir pasileidau padebesiais prie juodojo žemyno galo ir žydriosios Gerosios Vilties iškyšulio padangės.

Capetown — tai gražus, primenantis Monte Carlo, nedidelis jaukus kurortinis miestas neapsakomo grožio, kuriame pirmoji gyva širdis žmogaus rankomis buvo perkelta iš vieno kūno į kitą, kur Rytai sueina su Vakaraais, kur Indijos vandenynas glamonėja Pietų Atlantidą ir kur skrajojantis vaiduoklis Dutchmanas dar vis pasirodo audringomis dienomis prie Gerosios Vilties iškyšulio, nors jam už jo prakeikimus Dangui šis iškyšulys niekad nepasiūlo poilsio, o tik davė gerą viltį kada nors praplaukti jį į tyliusius vandenis.

Pietų Afrika, Capetown kur Pietų Atlantas ir Indijos Vandenynas susijungia

Capetown-Kaapstad guli vandenynų papėdėje apsuptas iš trijų pusių gigantiškų debesų siekiančių kalnų, kurių vienas primena didelį stalą ir vadinasi “Table Mountain”, o kitas dominuoja horizontą ir turi visiškai identišką “Mountain”, kuris atrodo saugoja šį gražulį siluetą gulinčio ir ilsinčio lūto — “Lion Head” miestą! Tik išlipus iš lėktuvo ir pasileidus gražiu keliu į miestą tuoj keleivio akį nustebina ir patraukia galingoji Liūto sargo kalno povyza ir tuoj pajunti, kad esi Liūto karalystėje. Miestas tylus, poilsio ir ramaus gyvenimo vieta su didžiulėmis aikštėmis ir alėjomis ir romantišku pilnu laivų uostu.

Atvykęs čia būtinai pakilk funikulieriumi į kalno viršūnę, kur tave apsups ir veidą kutens palši šlapi debesėliai ir kalnų ožiai žiūrės į tave kelių metrų atstume, o papėdėje matysi šniokštančius du vandenynus, Afrikos ir žemyno pabaigą, po kojomis apsuptą žalumynais patį miestą ir berybę horizonto tolių.

Paskubėjau į Groote Schura (olandiškai reiškiantį — didelę daržinę) ligoninę, kur tikėjau sutikti daktarą Barnardą ir paspausti jam ranką ir padėkoti už tą didelę paslaugą, kurią jis padarė žmonijai, bet mano automobilis gerokai pavėlavo paimti mane ir dr. Barnardas negalėjo laukti mūsų gydytojų grupės dėl labai perkrautos praktikos. Bet nuvykau į operacinę kur pirmoji širdies transplantacija buvo padaryta ir stovėjau toje pačioje istorinėje vietoje, kur dr. Barnardas, kaip kunigas šv. Ostiją, laikė dvi dar plakančias širdis savo rankose suteikdamas gyvenimą vargšui žmogui. . .

Pati operacinė kaip ir ligoninė nėra “jaunos” ir visai nepanašios į mūsų modernias operacines ir daugiau primenantis Kauno miesto senos ligoninės operacinę. Stebėjau, ką žmogaus protas ir jo išdirbta sistema gali padaryti palyginant tik vidutinio modernumo ir technikos ligoninėje ir operacinėje! Tiesiog neįtikėtina ir neišivaizduojama!

Po šito malonumo kiekvienam keliautojui patarčiau paimti specialų atvirą autobusą ir pasileisti visu jūros pakraščiu kalnais ir slėniais šalia dviejų šniokščiančių vandenynų į galą pasaulio — Gerosios Vilties iškyšulį.

Tai aukšta uola — staigi ir tiesi kaip pirštas, žiūri į tolį, o jos viršūnėje 100 laiptų aukštyje lipant ir patikrinus savo coronarijų patenkinamąjį stovį, pasijunti laimingas ir esąs pasaulio viršūnėje. Tai buvo diena, kada aš gi-

Pietų Afrika, ant Gerosios Vilties iškišulio, "Skrajojantį Olandą" belaukiant

miau St. Peterburge daug daug metų atgal ir žiūrėdamas į vandens ir dangaus tolybes širdyje švenčiau savo gimimo dieną vienai vienas lietuvis keliautojas, tolimoje Afrikoje — "Gerosios Vilties" iškišulyje, kur niekad gyvenime nesapnavau ir nesvajojau sutikti čia naujus gyvenimo saulėleidžio metus. Buvau pilnas nostalgijos ir sentimentų apimtas, bet laimingas kuo esu ir ką atsiečiau ir kur esu. Tikiu į savo žvaigždę ir astrologiją ir kai kuriuos prietarus, kad "Geros Vilties" uola ir man atneš geros vilties rytojų. . .

Portugalų admirolas Bartholomeau Dias 1488 metais atrado šį iškišulį, geriau tariant, didelė audra užnešė jo laivą ant šios uolos ir išgelbėjo jo ir visos įgulos gyvybę ir parodė kelią aplink iškišulį į rytus — į Indiją ir Tolimuosius Rytus. Dėl šių įvykių šis Afrikos galas ir buvo pavadintas "Gerosios Vilties" iškišuliu-galva (Caput Bonae Spei). 1847 metais Vasco de Gama buvo Gerosios Vilties pirmas žmogus, kuris apiplaukė šį iškišulį ir paisė Indiją. Dar vienas žmogus bandė apiplaukti šį iškišulį, bet be sėkmės — tai legendarinis kapitonas Vanderdecken su savo vaiduokliu laivu "Skrajojantis Olandas" apie kurį aš skaičiau daug kartų su nepaprasta baime ir įdomumu būdamas dar labai jaunas ir pilnas jaunystės svajonių. Legenda sako, kad 17 šimtmetyje šis kapitonas didelės audros užpultas niekaip negalėjo apiplaukti šį iškišulį, o audros šioje vietoje labai dažnos ir baisios, nes vaūdens dviejų vandenynų susimaišo daužydamiės sūkuriais su baisiais vėjais. Jis prisiekė žaibams ir audrai, kad net pats Dievas nepakeis jo nusistaty-

mo ir užsispyrimo nugalėti audrą ir apiplaukti iškišulį. Už tai jo laivas ir jis pats buvo prakeiktas — daužytis audroje prie iškišulio amžiams be poilsio ir atnešti nelaimę ir pražūtį kiekvienam laivui, kas tik pamatys jį, kol jis neatras moterį, kuri būtų ištikima jam amžinai. Matyti, dar tokia moteris neatsirado pasaulyje, kuri išliuosuotų vargšą kapitoną iš jo kančių ir prakeikimo. . . Skrajojantį Olandą lengva pažinti audroje, nes jo visos baltos burės yra iškeltos, kada paprastas mirtingasis laivas negali iškelti aukštyn net nosinaitės ir tokia balta šmėkla tyliai tamsoje, trenkiant perkūnui ir užiant baisiam vėjui ir dūkstant kalnams vandens, praslenka pro šalį be dvasios ant denio. Tos legendos įkvėptas Wagneris parašė to paties vardo operą. Daug garsių jūrininkų sakėsi matę tokį šmėklos laivą audros metu, netgi didžiojo karo metu vokiečių admirolas Karl Doenitz reportavo, kad jo povandeninio laivo įgula, patruliuojanti iškišulį, matė tą laivą. Neužilgo tas laivas buvo anglų nuskandintas.

Iškišulio viršūnėje, kur aš stovėjau giliai paskendęs savo mintyse, yra teleskopas. Užrašas prie jo ragina atvykti į šią vietą audros metu ir žiūrėti per teleskopą į jūrų platybę, kur gali turėti viltį pamatyti "Skrajojantį Olandą", bet aš to nedaryčiau ir nepatarčiau niekam to daryti, nes daug saugiau ir gražiau draugauti su saule, šviesa, taika ir ramybe, negu ieškoti susitikimo su prakeiktu vaiduokliu.

Kaip audros metu baisu čia, tiek gražiam orui esant tikrai malonu čia, nes dieną jūra žėri nepaprastu spalvų grožiu, o dangaus mėlynė primena žibuokles ir čia vieta kur danguje galima matyti užburiantį Pietų Kryžių.

Tai vieta, kur pirmieji baltieji olandai apsigyveno, nes tikėjo, kad tai jiems pažadėtoji žemė ir įsteigė prekių mainų uostą Kapstaad, kuris sužydo nuo prekybos. 1866 anglai išsikėlė į čia ir privertė Būrus bėgti į šiaurę — Transvalį, kur jie atrodo ir pradėjo kasti aukšą ir deimantą panašiai kaip Amerikos Westward-Ho gold rush. 1899-1902 metais įvyko Būrų-Britų karas, kurį laimėjo anglai, bet susitaikė su būrais ir 1910 metais įsteigė dabartinę Pietų Afrikos Uniją — galingą ir turtingą valstybę. Dėlto Pietų Afrikos kalba yra Olandų -Dutch maišyta ir vadinasi Africaan, kaip ir patys balti žmonės save vadina. 1961 metais Pietų Afrika atsisakė nuo Anglų globos kaip

Commonwealth ir pasiskelbė nepriklausoma konstitucine respublika, kurią neseniai pasekė ir Rhodezija.

Palinkėjęs laimės nelaimingam Olandui ir atsibučiavęs su septynių pietų jūrų vėjais ir vandenimis ir pamojavęs ranka Pietų Kryžiui pasileidau į gilumą juodo šio kontinento.

Zambia visiškai juodas ir nekenčias balto žmogaus kraštas; tai kapų tylos ir vargo kraštas, kur turizmas beveik visai nežinomas ir kur nėra net žmoniškai pavalgyti ir nusiprausti. Kraštas vos besilaiko ir vegetuoja ir atrodo, kad jų dienos suskaičytos, kad prašys baltojo žmogaus pagalbos. Žmonės bailūs ir beveik laukiniai. Apsisukęs tik pusę dienos, laimingas buvau palikęs šią juodą dėmę šiame gražiame kontinente.

Visai kitą panoramą, po 3½ valandų skridimo ir pasukus laikrodį vieną valandą pirmyn, atskleidė Kenya ir jos sostinė Nairobi, turis 400.000 gyventojų. Tai "Mau-Mau" kraštas, kur jos "amžinas" valdovas Jonno Kenyatta valdo kraštą tvirta, bet tėviška ranka ir protinga galva. "...Harambee!" — sušunka jis, "Harambee!" — atsako juoda masė žmonių, kas reiškia traukime ir dirbkime drauge. Jis palaiko šimtus anglų aukštose vietose ir beveik visi bankai yra anglų tvarkomi ir vadovai fabriku, inžinieriai ir politiniai patarėjai yra baltėji. Hiltonas pastatė tokį viešbutį, kuriam gali pavydėti jo broliai New Yorke, Baltimorėje ar kitur. Turizmas čia žydi ir tūkstančiai turistų kaip ir aš pats kasdien atvyksta, palieka milijonus dolerių ir išvyksta, lygiai kaip Rhodezijoje. Kenya turi 10 milijonų gyventojų, iš

Kenya — po Ekvatoriaus saule

Kenya — su vietiniu "daktaru"

kurių 100.000 yra azijatai — daugiausiai indai ir 45.000 europiečių. Visą biznį savo rankose laiko europiečiai ir kone visi prekybininkai yra indai. Apie 50% visų čiabuvių neina mokyklon ir yra beraščiai. Neturtas ir vargas krašte yra didelis, kaip ir visose čiabuvių juodukų naujai įkurtose valstybėse. Tačiau, ačiū turizmui ir baltam žmogui, kaip Hiltonui, šis Nairobi miestas yra švarus ir išpūdingas, nežiūrint šimtai luošų, nuogų ubagų gulinčių gatvėse ir prašančių išmaldos. Gatvės pilnos baltųjų ir visur skamba oficiali anglų kalba. Tvarka krašte palaikoma dėka stiprios ir griežtos Mau Mau vado rankos. Kairiųjų ir komunistų partijos uždarytos, jų vadai tupi už grotų ar sušaudyti. Indai — kuriuos čiabuviai vadina parazitais — turtuoliais kasdien vis daugiau suvaržomi; jų turtai nacionalizuojami ir patys išstremiami arba atgal į Indiją ar Angliją, bet juos niekas nenori niekur priimti. Kenyos pinigas yra šilingas, turis 100 centų ir lygus 15 amerikoniškų centų. Jeigu kas apsivagia ar išėjęs į gatvę su pakelta kumštimi pareiškia, kad nori reformos ar kitokios tvarkos — tave tuoj suima. Teismas vyksta tuč-tuojau. Jokių "bond", jokių "jury", jokių kitų lengvatų nepripažįstama; atrado kaltą ardant tvarką ir rimtį — teisėjas atskaito tėvišką paskaitą, liepia įkirsti į minkštas vietas kelioliką rykščių ir paleidžia namo.

Jei pagavo antrą kartą, tada jau gyvenimas baigtas, nes gauni 10-30 metų sunkių darbų kalėjimo, iš kur prieš tą terminą jau niekad neišeisi. Tas pats vyksta ir Pietų Afrikoje, kur už mažiausią juodžių kriminalinį ar politinį nusikaltimą — žmogus išsiunčiamas į salą apsuptą tūkstančiais alkanų ryklių, iš kur jau nebėra jokios vilties sugrįžti į gyvenimą.

65% visos tautos yra 15-18 metų amžiaus. Daugumoje dirba visur moterys, o vyrai tinginiauja ir renkasi sau žmonas. Čiabuviai yra visai menki administratoriai ir neturi visai atsakomybės jausmo. Mačiau kavos "fabrikus", kur šimtai čiabuvių atrinkinėjo kavos pupeles rankomis, džiovino jas saulėje ant žemės ir po vieną pupą dėjo į maišus eksportui, kur nėra įsimaišęs baltas žmogus. Po šio viso vaizdo tikrai esu dėkingas Dievui, kad esu europietis ir baltas žmogus!

Kenya garsi savo Safari, kas yra didžiausias valstybės pelno šaltinis. Temperatūra maloni, tik 75-80° F. Oras tyras. Labai buvo įspūdinga džiunglėse leopardų "medžioklėje" su kameromis, apie ką esu aprašęs jau šio straipsnio pradžioje. Kita safari jau dienos metu su Land-Rower (specialiu autobusiuku) ir tūkstančius mylių nusitęsiančiu rezervato plotu — lygumų, buvo nemažiau įspūdinga ir jaudinanti, kai bandos štrausų, dramblių, antelopių, šernų, stirnų, zebų, impalų, buffalo, pavienių žirafų ir rhinocerų arti ateidavo prie mašinos pauostyti europiečio žmogaus kvėpalų ar odekolono kvapo, ar praskrenda-pradunda pro tavo nosį kaip paraduojančių Lietuvos ulonų pulkai. Labiausiai pasigrožėtinos yra gražuolės "katės" cheetah (leopardų giminės), kurių šeimos žaidžia milžiniškoje žolėje ir tartum kviečia išlipti iš mašinos ir jas paglostyti — tokios jos gražios, bet klastingos ir nepatikimos kaip visos katės. Poną liūtą gali tik pamatyti iš tolo, nes jis nesidomauja ir vengia pažinties su žmogumi. Visų smagiausias ir draugiškiausias buvo filosofas-mąstytojas ir klounas Baboon'as — tai juokinga, didelė bezdžionė su ilga komiška nosimi, liūdnomis ir kvailomis akimis ir raudonu pliku užpakaliu. Šitas cirko klounas pamtęs atvykstant mašiną jau pradeda pozuoti: tai užšokdamas and kelmo prieš kamerą ar tiesiog ant mašinos nosies čia pat prieš tavo veidą ir langą žiūrėdamas į tave savo kvailomis akimis išsisas minutes, pasikasydamas ar atsukdamas į turistų veidą savo nešvarų dvokiantį raudoną šlapia užpakalį. Vienintelis būdas jį nuvaikyti

nuo mašinos, tai staiga paleisti lango valytoją veikti kartu purškiant vandens srovę ant lango. Šitą triuką baboonai nemėgsta ir galvotrukčiais nulekia nuo mašinos; kitaip jį gali parsivežti į Nairobi sėdintį ant mašinos nosies, nes ten šilta nuo motoro, ką Baboonų nuogi užpakaliai labai mėgsta.

Daugumas iš mūsų mėgstame šokį ir muziką — Mambą, tačiau ši ponia labai nemėgstama Kenyjoje, nes tai žalia gyvatė, kurios mirtingumas prilygsta Kobrai. Mambą visai negali pastebėti, nes ji žalia kaip ir džiunglių žolė; joje pasislėpusi, ji nestoja piestu kaip jos draugė Kobra. Tūkstančiai čiabuvių miršta nuo jos įkandimo.

Kenya garsi savo kalnu Kenya kuris apima 3000 kv. mylių plotą. Gražus vaizdas matyti sniegą kalno viršūnėse Afrikos širdyje, kurio pakalnėje ir ant paties equatoriaus guli Secret Valley Gamble Lodge, bambukų ir brangių cedaro medžių džiunglių glėbyje, kur turėjau malonumo ant medžių praleisti visą tropikinę naktį "medžiojant" leopardus.

Krašto sveikatingumas yra žemo lygio. Ligoninės primityvios, didžiausias trūkumas gydytojų ir pagelbinio personalo. Ambulatorijos nemokamos. Atsigulti ligoninėn tereikia užsimokėti tik 20 šilingų (\$3.00). Ligoninės atrodo kaip barakai su 20-40 lovų vienam kambaryje be durų ir atvirais langais. Per vidurį stovi paprastai sukaltas stalas su popieriais ir ligų "istorijomis", o prie sienų primityviai sukaltos lentynos, nedažytos su išlindusiomis vinimis, vaistams sudėti. Čia pat kepamas valgis. Ligoniniai vaikšto basi beveik nuogi ir miega visi ant grindų palovėse, taip kaip išmoko "namuose" — Bushland. Gydytojai juodukai daugumoje mūsų Lietuvoje turėtų lietuviškų felčerių standarto ir jeigu jie dirba ligoninėse tai negali verstis privačia praktika. Tikrieji gydytojai ir vedėjai atskirų skyrių yra baltieji, daugumoje olandai, ant kurių ir laikosi visos ligoninės; tačiau direktorius yra juodukas, kuris valdo viską drauge su "Old Man" palaiminimu. Įgyti jų MD laipsnį reikia išbūti 5 metus universitete ir 5 metus atidirbti klinikose. Nežiūrint šių reikalavimų, matyti dėl finansinės krizės ir stokos iniciatyvos, sugebėjimo, ambicijos ir energijos bei pasišventimo ir pačių ligonių primitiviškumo ir stokos bendradarbiavimo ir disciplinos su gydytojais ir personalu — medicinos ir sveikatos stovis yra labai žemas ir pasigailėtinos padėties. Pavyzdžiui, retas ku-

ris ligonis naudojasi išviete, bet savo gamtos reikalus atlieka kur jam papuola ir patinka, kuomet reikalas prispiria. Taip pat valgo ką nutveria, miega kur tik patinka, išspiaudo negardžius vaistus ir dažnai pabėga iš ligoninės atgal į džiungles, kur milijonai ligų jo laukia ir taip jau ligų apsėstą jo mažą ir sulysusį kūną.

Europiečiai sulaukę 55 metų amžiaus paprastai turi palikti Afriką, nes nuolatinis vartojimas vaistų nuo malarijos ir injekcijų nuo geltonojo drugio, choleros, tifu, miego ligos ir kt., vistiek neapsaugo kūną nuo sunaikinimo ir tokie žmonės yra chroniški ligonys ir pusiau invalidai pasilieka iki savo grabo lentos.

Aš pats turėjau būti iškiepytas nuo choleros ir geltonojo drugio ir pradėti ryti Atebrino tabletes netgi savaitę prieš paliekant Ameriką, ryti jas laike viešnagės Afrikoje ir net tęsti jų ryjimą 8 savaites sugrįžus į JAV tikslu būti tikram, kad malarijos kvaraba neapsigyveno mano lietuviškame kraujyje. Būnant Afrikoje jokių būdu negerk vandens ir reikia dabotis nuo musių, nes sunku atpažinti kuri musė yra tce-tce, kuri įkandus užmigdys tave ant amžinybų, kuri musė yra nekalta kaip Lietuvoje ir kuri yra uodų kilmės kuri stengiasi išperėti savo vaikus žmogaus gyslose besimaudydama kraujyje.

Ir vėl plieno paukščių pasileidžiu gilyn į juodą Afriką — Ugandą, Entebbe ir Kampalą. Tai vėl nauja visa juodųjų valstybė, primityvi, nešvari ir varginga skurde, tačiau žalia kaip Virginijos valstija ir gulinti and Equatoriaus. Moterys labai gražios ir visų juodumas net į mėlynumą nešasi. Moterų ypatingai gražūs rūbai — spalvuotos, ilgos ir su skoniu nešiojamos suknelės. Tai gražiausi tropikinės Afrikos žmonės ypač moterys. Visi labai draugiški, bet smirdą ožio prakaitu. Jų 8 milijonai gyventojų susimaišę kaip musulmonai, katalikai, krikščionys ir tikį į savo sukurtus dievus. Gamta labai graži, žalia ir vešli. Dideli 7 snieguoti kalnai puošia horizontus. Bananų miškai, kavos, medvilnės, cukriašvendrių plantacijos ir cedrų miškai dabina patį kraštą. Murchison kriokliai su upe Nilu, Alberto ir Viktorijos milžiniškais ežerais, kurie yra antrieji pasaulyje savo didumu, priduoja kraštui daug drėgmės, grožio ir maisto žemei. Tai vienas iš gražiausių Afrikos gamtos kampelių, kuris skiriasi nuo visų kitų Afrikos kraštų žmonių ir gamtos gro-

Uganda — ten, kur drambliai vaikšto

žiu. Lietus lyja neilgai ir temperatūra per visus metus svyruoja 75° F. Tai tikras rojus žemėje su amžinai besišypsanti saule danguje. Šį kraštą kaip ir visą pasaulį irgi puošia Hiltonas savo prabangiais viešbučiais, kurie daro turizmą galimu ir maloniu ir duoda milijonus dolerių valstybei. Tai kraštas, kur gimsta Nilo upė iš Alberto, Edwardo ir Viktorijos ežerų vandens, — tai tikroji Afrikos širdis.

Ir vėl Safari nudžiugino akį ir sujaudino širdį bematant ir bemedžiojant ir bevaikant su automobiliu ir foto aparatais bandas įvairiausių gyvulių, kuriuos jau aprašiau iš kelionės po Rodeziją ir Kenją. Tačiau kulminacinis taškas kelionės buvo viešnagė ant Nilo upės kranto ir kelionė pačiu Nilu. Tai plati, žavi pasižiūrėti ir rami upė su žavingom pakrantėm, kur pilna gali matyti dramblių, buffalo, bezdžionių, ožių, hipopotamų ir gulinčius pakrantėje kaip malkų krūvas krokodilų.

Nilo upė sėkli ir dugnas pilnas maistingo dumblo ir žolių, kur hipopotamai ir krokodilai turi visad jaukų gyvenimą. Plaukiant Nilu visur matai jų galvas ir iškištas mažas ausytes, kaip periskopus lydinčius mūsų laivą. Hypos — tai didelės karvės, kurios ryja žoles ir sveria kelias tonas. Krokodilai tai dideli tinginiai, kurie gulį pakrantėse su išsižiojusiomis baisiomis raudonomis gerklėmis, o maži paukščiai tu-

pi jų burnose ir renka maisto likučius, užstričius tarp tų baisyų didelių dantų. Jie guli kaip pagaliai dumbluoti ir biaurūs suvirtę vienas ant kito ir reikia pakelti daug triukšmo, kad juos priversti pajudėti ir sulysti atgal į purvinus Nilo vandenį. Krokodilai maitinasi išimtinai žuvimis. Patinai turi savo "teritoriją" ir gina ją nuo svetimų kitų patinų. Labai mėgsta kasimą ir pasitrynus pilvą ant smėlio jie miega ištisomis valandomis. Patelės-krokodilienės padeda po 20-50 kiaušinių, kuriuos užkasa į smėlį. Išsiperėję krokodiliukai duoda šaudymo triukšmą, kas duoda motinai ženklą, kad juos reikia atkasti ir suleisti į vandenį. Nežiūrint milžiniško dydžio — Nilas netinka komercinei navigacijai.

Gražiausi atsiminimai man paliko mintyje tai praleista diena, vakaras, nakvynė ir rytas Paraa Safari Lodge viešbutyje ant paties Nilo kranto, kur pasibaigus ant verandos Bar-B-Que party, kur buvo suvalgytos trys ant iešmo iškeptos didžiulės kiaulės ir žmonėms prisivalgius ir prisigėrus ilsintis patogiose kedėse ir gėrintis tyliai tekančiu Nilu, čia pat pasirodė hyenos ir leopardai pasigauti kas liko nuo žmonių suvalgytų kiaušinių, ar atsilanko gigantai drambliai pakilnoti savo ilgu siurbliu kėdes ir pasieškoti maisto. Mes buvome įspėti neišeiti iš verandos ribų kur nors "pavaikščioti ir laimės paieškoti", nes leopardas gali turistą palaikyti už kiaulę ir paragauti tavo mėsos arba dramblys gerokai gali papurtyti už kalnieriaus. Ir vėl grįžau į praeitį ir sentimentus, kaip ir prie Geros Vilties iškyšulio, kaip aš niekad nesitikėjau, kad aš mažas lietuviukas bet su didele pasauline širdimi ir nenuilstama degančia meile pažinti šią žemę ir žmones, pilna kūno ir proto energija, stovėsiu Nilo pakrantėje ir grožėsiuosi jo pilnaties mėnulio apšviestu sėbriniu tyliai plaukiančiu vandeniu, kur oras ir gamta buvo pilni Afrikos paukščių ir gyvių balsų... Prisiminiau jaunystę Dusetų paežerėse ir Kauno Nemuno pakrantėse praleistus vasaros vakarus ir naktis...

Sudiev, Nile! Skrendu į šiaurę arčiau namų, nes laiko nebedaug pasiliko — skrendu į Etiopiją, senovės Abisiniją.

Čia vėl sutinka mane Hiltonas, Addis Ababos puošnus viešbutis, kokio net neteko matyti Amerikoje. Tai seniausias Afrikos kraštas ir vaikai jų karalienės Shebos, kuri Jeruzalėje susimylėjo su žydų karaliumi Salamonu ir davė pradžią Judejos Liūto dinastijai, kuriai dar

priklauso jos dabartinis imperatorius Hale Selassie. Judėjos karalius — Shebos ir Salomono vaikas — su savo dvaru atvyko į Etiopiją tikslu įkurti imperiją. Salomono anūkai išplatino judaismą šiame krašte, o karalienė Sheba atnešė krikščionybę. Todėl Etiopijoje yra labai daug žydų, kurių negali atpažinti ir vyrauja žydiška dvasia ir jų gyvenimo ir elgesio būdas. Jų ženklas yra kombinacija dviejų religijų — tai Dovydo žvaigždė, kurios viduryje yra Kryžius. Todėl nenuostabu, kad Izraelio valstybė dabar siunčia daugybę žydų komersantų, inžinierių, rabinų, daktarų, mokslininkų tikslu Etiopiją palaikyti žydiška. Tai labiausiai nekultivuotas ir primityvus kraštas visoje Afrikoje. Jo žmonės nėra negrai ir visai skiriasi nuo afrikiečių, nes jie šviesesni, aukštesni ir primena visai arabus. Gyventojų maždaug 25 milijonai — daugumoje ortodoksai krikščionys (kaip rusai) su daugybe musulmonų (kaip arabai) ir pagonių. Etiopija tik trys metai atgal atidarė savo duris turizmui, kai Hiltonas pastatė ten savo vienintelį viešbutį krašte, bet užtat gražiausią visoje Afrikoje. Prieš 5 metus hyenos vaikščiojo po Addis-Ababos gatves. Šiame mieste nėra kas daug matyti ar daryti. Iš viešbučio visai neįmanoma išeiti, nes gatvės aplink pasriuvę srutomis, negrįstos daugumoje ir būriai ubagų užpuola turistą prašydami pinigų. Dažnai atsitinka, kad minia užpuola vienišą turistą turguje ar gatvėje ir nuogai nurengia, bet neprimušta ir nesužeista paleidžia eiti, kur jis nori. Mat, vargšai žmonės džiaugiasi gavę keleivio batus, kojines, drabužius, kurie keliems Shebos ir Salomono vaikaičiams užteks ilgiems metams. Vargas, beraštiškumas, skurdas, tamsa ir prietarai eina per visą kraštą. Etiopiečiai turi tūkstančius karaliukų, kurie valdo grupes, kaimus ar gentis savo protu ir nuožiūra. Keliaujant jis paprastai joja ant asiliuko, o jo pasekėjai bėga iš šalių ir paskos kartais šimtus mylių basi, išalkę, išvargę bet apsėsti religiniu ir priklausomybės hipnozu. Visi žmonės dėvi baltus, ilgus rūbus-marškas kaip kad Gandhi dėvėjo, visi basi ir toli nuo miestų vaikšto visai nuogi. Moterys uždengia veidus skarele. Jų tautinis valgis yra milžiniško didumo blynai, panašūs kaip mes buvome pratę valgyti Lietuvoje, tik čia blynas yra stalo didumo. Blyną užtiesia ant viso stalo ir ant jo pakraščiu prikrečia labai aštrios patrovos, kad net vidurius degina. Atneša uzboną jų darvyto vyno. Su rankomis atplėši tokio blyno ga-

balą, padažai dažale ir valgai užsigerdamas vynu. Taip 4-6 žmonės susėdę aplink tokį stalą ant žemės ar paduškų visi drauge valgo savo "teritorijos" blyną ir geria iš savo ąsočio vyną, šnekučiuojasi su kitais, kaip skanus valgomas blynas ir tuo pačiu kiekvienas turi malonų pobūvį ir valgį.

Didelė prošvaistė Etijopijoje yra kultūrinė JAV pagalba ir dalinai Europos ir Sovietų. Čia pat viena prieš kitą stovi amerikiečių ir sovietų ligoninės, kur mūsų ir sovietų gydytojai gydo čiabuvius. Amerikiečiai pastatė ir atidarė kultūros centrą ir tuojaus po metų priešais sovietai taipgi atidarė savo kultūros centrą — nuolat aiškindami etijopams, kaip gera ir gražu ir laisva gyventi sovietijoje, kaip visko ten yra, kaip laimingi žmonės yra tie, kurie gyvena jų globojami, kaip jie yra turtingi ir geri. Deja, neatsirado sovietų statyto tokio viešbučio, kuris nors truputį panašėtų Hiltonui netik Addis Ababoje, bet ir visame pasaulyje, dėlto Hiltono palocius stovi vienišas ir išdidus, nes nėra kito tokio jam prilygstančio. Nežiūrint rusų pastangų įtikti, Etijopijoje vyrauja neapykanta kaip rusams taip ir komunizmui.

JAV pagalba pastatyti "Africa Hall" rūmai yra nepaprasto grožio ir turto; tai lyg visos Afrikos seimo buveinė, kur sprendžiami klausimai ir problemos, kaip nusikratyti baltais žmonėmis ir kaip juos išjoti iš Afrikos, bet pasilikus ir pasisavinus jų turtus. Taigi ir čia geros širdies amerikoniai, kaip ir pati medicinos profesija dirba savo pačių sunaikinimui — lygiai taip, kaip padėjo Kūbos Castrui paimti valdžią, kad šis spiautų į Amerikos veidą. Tad ir čia stato rūmus ir finansuoja valdžias, kurios ieško būdų ir galios tą patį naivų amerikoną išmesti už pakarpos kaip iš Etijopijos taip ir visos Afrikos.

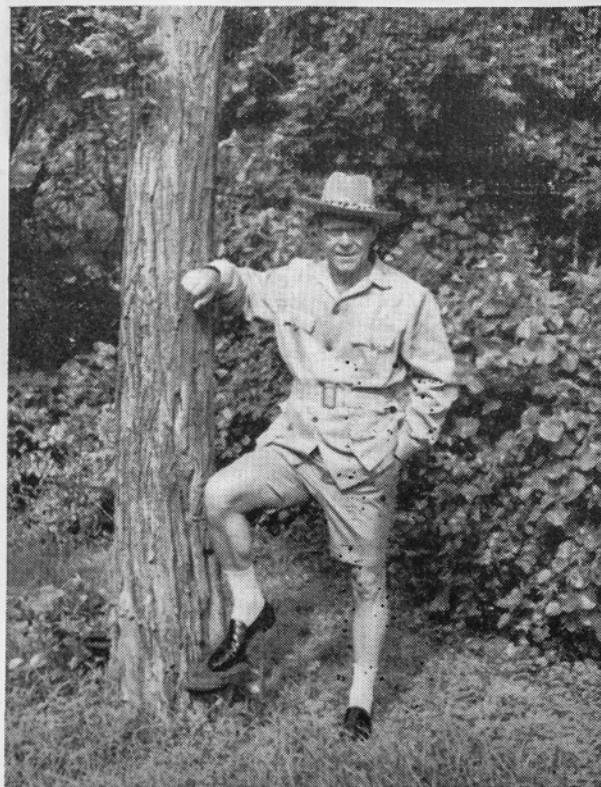
Geriausis suėjimai Etijopijoje yra jų turgai, kurie yra kasdien ir didžiausi Afrikoje. Kasdien čia susirenka apie dešimt tūkstančių žmonių netik pirkti, kiek "pasižmonėti" ir išgirsti naujienų, nes puikus oras ir 300 dienų saulė šviečia ir laimina žmones. Į turgų vienas irgi negali nueiti, nes apiplėš ir nuogai nurengs, nes jų tiek daug, o tu tik vienas. Įdomu pastebėti, kad Etijopijoje nėra miego ligos, malarijos, choleros ir geltono drugio. Daug ligoninių buvo pastatyta imperatoriaus, bet jos visos užsidarė, nes nėra gydytojų ir pagelbinio personalo ir nėra lėšų juos apstatyti (lovos,

operacinės ir kt.). Vyrauja kultas ir prietarai. Jei sergi ar tapai sužeistas ant gatvės — tau niekas nepadės ir ten gulėsi pakol nueisi pas savo Shebą ar Salamoną. Nerašytas įstatymas sako: jeigu padėjai vienam žmogui, turi padėti visai jo šeimai ir giminei. Jei to nepadarysi — jie užmuš tave. Tai, kas gi norės tokį vargą ant savo pečių?

Kaip žemai sveikata ir medicina stovi krašte galima spręsti iš to, kad pats imperatorius Selassie turėjo 12 vaikų, kurių 11 išmirė nuo ligų ir tik vienas išliko. Imperatorienė irgi mirė nuo ligų. Visa 25 milijonų tauta turi tik 500 gydytojų.

Etijopijoje kalendorius kitoks kaip mūsų — jų diena prasideda nuo saulės nusileidimo. Rugšėjis turi tik 7 dienas. Spalių 6 dieną yra Nauji Metai. Metai turi 13 mėnesių ir 13-tasis mėnuo vadinasi iogme. Etijopiečiai tvirtina ir tiki, kad Kristus gimė 7 metai vėliau, negu visas pasaulis mano ir todėl visi etijopiečiai yra 7 metais jaunesni už likusią žmoniją. Dabar ten yra 1963 metai!

Etijopijoje žemę apdirba žmonių komunos ir ją naudoja kaip dabartinėje Lietuvoje kolektyviniai ūkiai. Žemė visai neparduodama — negali jos nei pirkti, nei parduoti. Etijopija tu-

Afrikos safari pradedant

ti daug aukso, bet jo neparduoda kitoms valstybėms, todėl aukso dirbiniai labai pigūs ir nepaprastai gražūs.

Etijopija turėjo du karus ir abu pralaimėjo — su Egiptu, kurį gražiai prisimename "Aidos" operoje, ir 1935 metais, kuomet užpuolė Musolinio italai. Etijopas uždirba metams maždaug \$65. Musulmonai daugiau civilizuoti ir greičiau persiėmė anglų ir italų kultūros okupacijos laikais. Krašto viduryje gentys visai nesimaišo tarp savęs ir gyvena seną biblinį primityvų gyvenimą kaip kad Kristus gyveno ir jie stengiasi panešėti į jį. Per mėnesines moterys negali įeiti į bažnyčią — ji laikoma nešvaria; nesilaikymas šios taisyklės yra baisi nuodėmė. Naktį Addis Ababa pilna shiferių — tai jų gangsteriai, kurie gyvena tik iš užpuolimų, vagysčių ir apiplėšimų. Imperatoriaus policija pagavusi antru kartu tokį shiferių nukerta jam dešinę ranką.

Eritrea — tai Shebos gimtinė ir tautinė šventovė. Šiaurės Etijopija — Eritrea prieina prie Raudonosios jūros; čia yra labai krašta — 115° F ir visai primena arabų kraštą, panašiai kaip Maroką ar Tunisą. Etijopiją, kaip melžiamą karvę išnaudoja italų, žydų, amerikiečių, japonų, anglų pramonininkai; neatsilieka nuo jų ir totalitariniai kraštai kaip Šiaurės Korėja ar Sovietų Rusija.

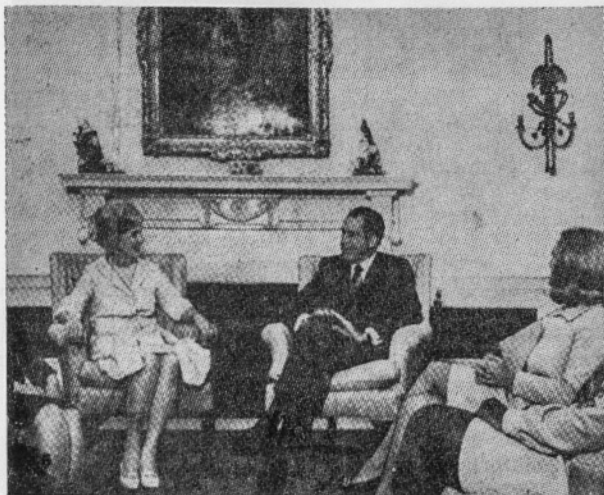
Tai kraštas, kuris padarė labiausiai negatyvų išpūdį, išskyrus Hiltono viešbutį. Tai kraštas į kurį niekad nebenorėčiau sugrįžti. Tai kraštas, kur nesaugu gyventi, netgi imperatorių laiko savo kambariuose 9 liūtus savo apsaugai. Ten beliko tik Biblija, bet nėra nei daktarių nei ateities.

Ir taip sudiev Afrika! Ir vėl pakilau į žydriąsias padanges. Sustojau pakelyje Lebanone — Beirute, kur visi turėjom laimės nebūti pagrobtiems su visu lėktuvu Jordano partizanų, to krašto, kur baisiai karšta ir nematyti krūmelio ar medelio, o tik jūra ir karštas smėlis ir akmuo, kur pareigūnai ir bendrai žmonės labai nedraugiški. Buvome laimingi išskridę tolyn nuo šios peklos.

Dar sustojome Atenuose ir Romoje, kur turėjau progos Šv. Petro bazilikoje išklaudyti ankstyvas šv. Mišias, priimti Komuniją ir padėkoti Aukščiausiam už saugią ir laimingą kelionę.

Iš Adis Ababos sugrįžti į Baltimorę truko praleisti ore 20 valandų, t.y. dvi dienas ir vieną naktį. Išlipęs iš lėktuvo Amerikos žemėn senoje bet man mieloje Baltimorėje po beveik viso mėnesio svetur — buvau tikrai laimingas sugrįžęs namo su mintimis, kad gera ir gražu visur pasaulyje, tačiau namuose senoje ir geroje Amerikoje — yra geriausia!

KRONIKA

Balandžio 29, 1971 Dr. Valerija Raulinaitienė (kai rėje prezidento Nixono) buvo pakviesta į Baltuosius Rūmus ir paskirta aukštom federalinėm pareigom kaip direktorė Leech Farm Road Veterans Administration ligoninės Pittsburgėje. Tai buvo pagarsinta visoje JAV spaudoje. Garbingoji daktarė gyvena Čikagoje ir yra Chief of Staff V.A. ligoninės, Downey, Ill. nuo 1962 metų. Visi lietuviai gydytojai didžiuojasi Dr. Raulinaitienės pasiekimais ir linki jai sėkmės ir ištvermės naujose pareigose.

Prof. Dr. Rimgaudas Nemickas, vienas iš žymiųjų širdies ligų specialistų, kuris be mokslinio darbo dar yra Lojolos universiteto ligoninės aštriųjų širdies ligų skyriaus direktorius, šv. Kryžiaus ligoninės konsultantas, Lietuvos forumo radijo programoje kalbėjo tema: "Širdies veikimas, chirurgija, ligos, sutrikimai ir apsauga nuo susirgimų". Kai jis prieš dešimtį metų, turėdamas 23 metų amžiaus baigė medicinos mokslus, tai amerikiečių spauda plačiai rašė apie jo genijumą, pažymėdama, kad beveik šimtą metų sulaukęs universitetas išleidžia pirmą tokį gabų ir jauną daktarą. Jis yra parašęs eilę studijų apie širdies veikimą ir įvairias ligas; yra paruoštos spaudai dvi knygos, studijos apie įvairias širdies ligas, kurias parašė kartu su kitais profesoriais. Džiugu, kad Dr. Romualdas Nemickas studentavimo metu buvo aktyvus Neo-Lithuania korporantas, labai gražiai išauklėtas lietuviškoje dvasioje. Jo trys vaikai lanko lietuvišką vaikų darželį.

NEW YORK

Dr. Algirdas Brundza sugrįžo į Bronxą neišbuvęs 6 mėnesių Afrikoje (Ghanos valstybėje), kur jis dirbo Vokiečių misijos ligoninėje. Vokiečiai nesilaikė sutarties nuostatų iš savo pusės ir Dr. Brundza iš savo pusės dėl didelio vargo ir skurdo čiabuvių tarpe negalėjo sumažinti ligų ir mirtingumo nepaprastai aukštą procentą, ypač vaikų tarpe.

Lietuvių Fondo Bankete, New Yorke, dalyvavo Dr. K. Ambrozaitis, Dr. P. Legeckis, Dr. G. Balukas, Dr. A. Razma, Dr. V. Slavinskas. Jie visi paaukavo gražią sumą pinigų Lietuvos Fondui.

Dr. Chaimas Finkelsteinas — gerai pažįstamas kauliečiams gydytojas kaip gastro-enterologas su savo privačia ligonine Duonelaičio gatvėje, sunkiai serga ir šiuo laiku yra visai išsijungęs iš profesinio gyvenimo. Linkime kolegai pasveikti.

Dr. P. Radvila, gyvenantis Berne, Šveicarijoje, atvyksta į šių metų PLGS ir ALGS suvažiavimą ir skaitys pranešimą apie "Tetanuso profilaksą pas žmogų ir gyvulius po sužeidimų".

Dr. D. Mažeika pabaigė medicinos mokslus ir kartu su žmona išsikėlė į Clevelandą dirbti ligoninėje.

Jaunasis gydytojas V. Beleckio Winter Garden restorane buvo pagerbtas pietumis. Jam linkėjo sėkmės tėvas Antanas Mažeika ir brolis Antanas.

BOSTONAS

Dr. Edvardas Kaminskas kalbėjo LB kultūros klube kovo 27 d. Jo paskaitos tema "Moderniosios biologijos raida raudonos kraujo ląstelės tyrime". Paskaita buvo tarptautinio instituto patalpose.

Prelegentas yra gimęs 1935 Kaune. Gimnaziją pradėjo lankyti Vokietijoje, Kemptene. 1955 baigė Seton Hall universitetą, South Orange, N.J., bakalauro laipsniu iš chemijos. 1959 baigė Yale universitete mediciną. Specializavosi Čikagoje, pasirinkdamas vidaus ligų specialybę; 1965-68 dirbo molekulinės biologijos mokslinio tyrinėjimo srityje MIT Cambridge, Mass., nuo 1968 dėsto Harvardo universitete ir yra vėžio ligų tyrimo laboratorijos narys.

Dr. Juozas ir Salomėja Skaudžiai, gyveną Omahaje, Nebr., birželio 5 išvyko į kelionę po Europą. Vokietijoje amerikiečių tarnyboje esąs jų žentas inž. Juozas ir Vida Sabai prisijungs prie kelionės ir visi aplankys išžymybes keletose valstybėse.

John Bachulus, M.D., gyvenantis Brunswick, Maine, sutiko dalyvauti mūsų šiais metais ruošiamame suvažiavime. Pagal Lietuvos Enciklopediją, Bowdoin Kolegijoje 1966 m. jis įsteigė stipendijų fondą lietuvių kilmės studentams. Savo motinos ir brolio, daktaro Mato, atminimui tas fondas pavadintas "Antanina Kunigonis-Marcinkevičius Bachulus Fund". Tai pirmą tokia stipendija JAV aukštosiose mokyklose.

Dr. M. Z. Daugėlaitė nustojo dirbusi vaikų ligoninėje ir dabar dirba Pentagonui Fort Myer, Va., kur teikia medicinos priežiūrą ir pagalbą kariškių vaikams. Be to, turi kliniką Georgetown U-to ligoninėje.

*

Dr. Henrikas Armanas, išleidęs "Mediciną", išvyko į Turkiją, Graikiją, Ispaniją, Prancūziją ir Angliją. Pagrindinis tikslas bus Egiptas, Tunisija ir Marocco — užbaigimui studijų apie Afriką (pereitą vasarą jis praleido visą mėnesį pietų ir rytų Afrikoje).

ILLINOIS KRONIKA

• Gyd. ir Odont. Korp! "Patria" savo pirmininkei Dr. B. Raulinaitienei š.m. vasario mėn. 8 d., surengė pagerbimo pobūvį, įvykusį Nielsen's Nordic restorane. Pobūvin buvo pakviesti ir gydytojai fraternitiečiai. Pranešimą apie Dr. Raulinaitienės profesinius darbus bei atsiektus laimėjimus jos sveikatingumo tarnyboj, padarė Dr. Mačiuikienė. Korp! "Patria" vardu sveikino Dr. Mironaitė ir įteikė dovaną. Korp! "Fraternitas Lithuanica" vardu sveikino Dr. Tauras, įteikdamas Korp! kūrėjo gyd. gen. V. Nagevičiaus monografiją ir medžio drožinį "Kenčianti Lietuva". Pobūvis praėjo broliškoj nuotaikoje.

• Gyd. Korp! "Fraternitas Lithuanica" buvo pakviesta dalyvauti Inž. Vyrijos "Plieno" 40 metų gyvavimo sukakties šventėje. Fraternitiečių vardu sveikino Dr. Stasys Budrys. Pobūvis įvyko Gold Coast patalpose.

• Illinois Liet. Gydytojų draugijos metinis susirinkimas įvyko š.m. balandžio mėn. 28 d. Sharko's East restorane. Draugijos pirmininkas Dr. Ringus padarė pranešimą apie draugijos veiklą. Paminėjo, kad jam pirmininkaujant 1970 m. Jaunimo Centre buvo suruoštas simpoziumas apie gimdymų kontrolę ir gyventojų prieauglį. Simpoziume dalyvavo: Dr. Ringus, Dr. Raulinaitienė, Dr. Sutkus, Dr. Danilevičius ir Kun. Tėvas Kijauskas, S.J. Šia tema šie pranešėjai pravedė simpoziumą per Lietuvos Radio Forumą.

Pranešta, kad 1969 metais Draugija paskyrė 500 dolerių Kultūros ir Mokslo simpoziumui paremti. Kita penkšimtinė buvo padalinta Genocido parodai, Lietuvos Operai ir sporto organizacijoms paremti.

Per Radio Lietuvos Forumą buvo pravesta ir antras simpoziumas apie alkoholizmą. Simpoziumą pravedė Dr. Ringus, Dr. Janevičius ir Dr. Juozevičius.

Pranešta ir apie aktyvią veiklą Liet. Gydytojų d-jos Moterų pagalbinio vieneto. Jos rinko lėšas Stipendijų Fondui ir užpirkimui vaistų ir skiepijimų pasiuntimui Turkijon, su tikslu paremti Brazinskių bylą.

Bagiant susirinkimą buvo nutarta 1000 dolerių paskirti lituanistinėms studijoms paremti Čikagos universitete.

• Illinois Liet. Gyd. d-jos pavasarinis banketas įvyko š.m. gegužės mėn. 8 d. Dr. E. Ringus, draugijos pirmininkas, pakvietė narius ir svečius vakarienei, kuriai baigiantis, padarė pranešimą apie draugijos veiklą ir ta pačia proga pristatė naujai išrinktos valdybos narius: Dr. Milių, Dr. Sutkų, Dr. Barnett ir Dr. Povilaitį. Brolis ir sesuo Underiai padainavo, pritariant gitarai, lietuviškų dainų pynę. Grojant Byansko orkestrui pašoka ir pasilinksmita.

Dr. Arvydas Tauras š.m. birželio mėn. 30 d. baigė Plastinės chirurgijos rezidenciją, o prieš 2 metus jis baigė Bendrosios chirurgijos rezidenciją. Šį rudenį jis yra pašauktas atlikti karinę prievolę ir, gaudamas majoro laipsnį, gavo paskyrimą dirbti karo ligoninėje (Air Force Hospital) Biloxi, Mississippi. Arvydas yra vedęs ir augina du sūnelius — Ričardą ir Joną.

Dr. Kastytis Jucas, atlikdamas odos ligų specialybės rezidenciją Cook County ligoninėje, labai aktyviai

Dr. Henrikas Armanas, naujas Lietuvos Gydytojų organo vyr. redaktorius, atvyko į Čikagą pas Dr. Dr. Stasį ir Mildą Budrius (organo steigėjus, redaktorius) pasitarimui ir pareigų perėmimui, kur dalyvavo visa redakcinė kolegija.

Redaktoriai ir redakcinė kolegija (iš kairės į dešinę) — Dr. A. Garūnas, Dr. J. Valaitis, Dr. Milda Budrienė, Dr. H. Armanas, administratorė Irenė Makštutienė, Dr. V. Tauras, Dr. V. Šaulys.

reikiiasi lietuvių visuomeninėj veikloj, rašo straipsnius į amerikiečių laikraščius, organizuoja demonstracijas bei paradus ir dalyvauja Lietuvos televizijoje.

Dr. Antanas Razma išlaikė sėkmingai Family Practice specialybės egzaminus ir pasidarė diplomantu American Board of Family Practice. Sveikiname, didžiuojamės ir linkime sėkmės.

Dr. Edmundas Lenkauskas, baigęs ausų-nosies ir gerklės specialybės rezidenciją Clevelando u-to ligoninėje, nuo 1961 m. šalia privačios praktikos pasiliko Case Western Reserve u-to Medicinos fakulteto personale. Šiais metais iš "Senjor Clinical Instructor" pakeltas į "Assistant Clinical Professor of Otolaryngology". Sveikiname ir linkime sėkmės.

Dr. A. Butkauskas ir trijų klinikos bendradarbių mokslinė studija populiarinama Clevelando Klinikų departamento, paruošiant parodoms eksponatus. Spalvotų skaidrių, diagramų bei kaligrafinių priemonių būdu vaizdžiai iškeliami baltiminių riebalų, cholesterolio ir riebalinių rūgščių svarba žmogaus sveikatingumui ir jo ligų atveju. Studija pavadinta: "Lipids and Lipoproteins in Health and Disease". Šie parodiniai darbai atrankos būdu jau priimti demonstracijoms eilėje JAV mokslinių konferencijų metu: New Orleans, Los Angeles, Bostone ir kitur. Rugsėjo 8-16 dienomis ši studija bus išstatyta Seattle, Washington — JAV ir Kanada Klinikinių Chemikų konferencijoje. Dr. A. Butkauskas tame suvažiavime reprezentuos savo ir savo kolegų darbus. Studijos pagrindinis tikslas yra populiarinti gydytojų ir kitų specialistų tarpe lipidų tyrimo reikšmę bei pateikti geresnes diagnostines priemones jų metabolizmui ligos atveju nustatyti. Svarbiausia, paabrėžti lipidų įtaką kaip vieną iš didžiausių rizikos faktorių širdies smūgio ir kitų kraujo indų kompli-

Dr. VI. Ramanauskas dalyvavo Clevelande BALFO suruoštame pobūvyje (sėdi pačioje dešinėje). Be savo profesijos Dr. Ramanauskas yra aktyvus visuomenininkas. Pagrindinę kalbą sako Dr. Elena Armanienė.

kacijose. Studija šiuo metu išstatyta Clevelando klinikoje.

Dr. Vladas Ramanauskas grįžo iš Europos (Prancūzijos ir Šveicarijos), kur dalyvavo tarptautinėje gydytojų konferencijoje. Smulkiau patirsime jo rašinyje apie kelionės ir konferencijos įspūdžius.

CLEVELANDO LIETUVIAI GYDYTOJAI AUSTRALIJOJE

Kovo 13 dieną į Sydnėjų atskrido būrys Clevelando lietuvių gydytojų iš Amerikos. Tai buvo maloni staigmena, nes anksčiau Sydnėjus bei Australija susilaukdavo tiktai pavienių svečių iš užjūrių (išskyrus krepšininkus).

Pagerbti atvykstančius Clevelando gydytojus Sydnėjaus lietuvių gydytojai surengė sutikimo ir susipažinimo vakarienę pas p.p. Kazokus. Į suneštinę vakarienę atsilankė šie Sydnėjaus gydytojai: K. ir J. Bagdonavičiai, Dr. V. Barkienė, agr. B. Barkus, Dr. Vingilis su ponia, Dr. Miknius su ponia, Dr. I. Venclovas, dr. R. Kavaliauskaitė, dantų gydytojos Jerembauskienė, Grudzinskienė, Gumeniukienė, Reisonienė, Grincevičiūtė-Wallis ir namų šeimininkė — dantų gydytoja G. Kazokienė su vyru ir dukra. Be to, dar buvo ALB Sydnėjaus apyl. pirm. A. Reizgys su ponia, "Mūsų Pastogės" redaktorius dr. A. Mauragis ir V. Skrinska. Į šį priėmimą atsilankė 11 Clevelando svečių: dr. Edmundas ir Milda Lenkauskai, Dr. J. Skrinska su ponia, Dr. Gražina ir inž. Ričardas Pauliukoniai, Dr. Čeičiai, p. Brizgienė ir vet. dr. Vl. Bložė su ponia.

Svečius trumpai pasveikino Sydnėjaus Liet. Gydytojų valdybos pirm. Dr. I. Venclovas ir namų šeimininkė Dr. G. Kazokienė. Svečių vardu kalbėjo M. Lenkauskienė. Be malonių vaišių ir pasikalbėjimų, Dr. J. Skrinska visus nufilmavo, o Ugnė Kazokaitė fotografavo. Nors svečiai buvo labai išvargę, nes ryte atskrido iš Naujosios Zelandijos ir visą dieną važinėjo po Sydnėjų, vistiek jie praleido šeštadienio vakarą Sydnėjaus kolegų tarpe.

Dr. Julija Monstavičienė sugrįžo iš atostogų, kurias praleido Prancūzijoje ir Ispanijoje, dukters Beatos Soriano šeimoje.

Dr. Ant. Razma su šeima lankosi Europoje. Iš Vokietijos atsiųsdamas sveikinimus rašo, kad poilsiui vakarais skaito lietuvišką knygą, kurią pasiėmė kelionėn. Vokietijoje aplankė vietas, kuriose jam teko gyventi ir būti.

LOS ANGELES, CAL.

Dr. ai Giedraičiai — abu jauni ir puikūs dantistai, neseniai atsikėlę į Los Angeles, turi pilnas rankas darbo: ką tik persikėlė į naują ofisą, nusipirko naują rezidenciją ir laukiasi naujo šeimos prieauglio.

Dr. J. Kregždė aktyviai dalyvauja Long Beach Gydytojų Simfoniniam orkestre, kuris davė koncertą Los Angeles Immaculate Heart College. Ta proga Kalifornijos Lietuvių Gydytojų Draugija jį pagerbė, atžymėdama specialiu lotyniškai išrašytu adresu.

Dr. J. Jusionis po ilgų metų darbo Veteranų ligoninėje išėjo į pensiją ir dabar atostogauja saulėtoje Santa Monikoje savo naujuose apartamentuose.

Dr. Z. Kungys atidarė savo kabinetą Los Angeles, nusipirko apartamentus ir sako: "Dabar, broliuk, beliko tik apsiženyti".

Dr. L. Trečiokas — neurologas, turi net tris darbus: verčiasi privačia praktika, skaito paskaitas UCLA ir kartu saugo vaikus, nes žmona tuo metu studijuoja teisę.

Dr. A. Bartkutė, anksčiau dirbusi Oregono valstybinėje ligoninėje išėjo į pensiją ir planavo senatvę praleisti Los Angeles, bet kai žemė sudrebėjo, išvažiavo į Arizoną ir vis neapsisprendžia, ar saugu grįžti.

Dr. L. Nemikas, akių specialistas ir mūsų Draugijos mecenatas, turi tokią didelę praktiką, kad žmonės skundžiasi, jog pas jį gauti apointmentą yra sunkiau, negu kupranugariui perlusti per adatas skylutę.

Dr. J. Jurgilas neseniai įsijungė su tūkstantine į Lietuvių Fondą. Planuoja perleisti savo praktiką dukteriai ir žentui, o pats išeiti į pensiją.

Dr. Zigmąs Kungys pradėjo praktiką Los Angeles, California. Jo kabinetas yra 4408 Santa Monica Blvd.

*

Prof. Dr. Vanda Tumėnienė, metus sunkiai sirgusi (buvo lūžęs klubo kaulas), nugalėjo visas negalias ir po senovei domisi savo specialybės — vaikų ligų modernia medicina, literatūra ir visomis lietuviškojo gyvenimo kultūrinėmis apraiškomis. Ją vardinių progų aplankiusioms ponioms pasiskundė akių susilpnėjimu ir dėkoja, jei kas užėina jai paskaityti.

Dr. Otonas Vaitas, Lietuvių Gydytojų draugijos Michigan skyriaus pirmininkas, skaitė paskaitą apie narkotikus. Paskaita buvo kruopščiai paruošta ir įdomiai perduota klausytojams. Buvo palietos visos narkotikų rūšys, jų priėmimo būdai bei priemonės, narkotikų blogos pasekmės vartotojui ir net ateinančiai kartai (vaikams) ir kaip nuo šio baisaus įpročio gelbėtis. Po paskaitos, kuri tęsėsi 50 minučių, vyko labai gyvos diskusijos.

IS OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS NARIŲ GYVENIMO

- J. Abraitis, vienas iš draugijos kūrėjų, jau senai matytas.
- V. ir V. Adams, nors ir labai užimti darbu, judrūs draugijoje.
- Aželių sūnus, Leonas Antanas, baigė Clevelando Valstybinį universitetą ir gavo bakalauro laipsnį psichologijoje. Ruošiasi magistro laipsniui.
- Be J. Balčiūno draugija negyvuotų. Ponia jau antri metai pirmininkauja ponioms.
- A. Baltrukėnas žuvauja ir dainuoja. Dainuoja dėl to, kad žuvų nesugauna.
- V. Bergas su ponija aktyviai dalyvauja draugijoje.
- V. Blože su ponija lankėsi Australijoje ir ieškojo vietos antram kabinetui.
- H. Brazaitis su šeima dideliu laivu atsidūrė Paryžiuje. Toliau sausu keliu vyko į Muencheną-Oberammergau, kur matė Kristaus kančią. Romoje matėsi su dipl. šefu St. Lozoraičiu. Iš ten pasuko į Austriją, Šveicariją ir atgal į Prancūziją, iš kur laivu grįžo namo.
- A. Bridžius su ponija atšventė 40 m. vedybų, o pats daktaras 75 m. gyvenimo sukaktuves.
- A. Čepulis buvo išvykęs į gydytojų suvažiavimą Munchene. Ponia buvo Ispanijoje ir Maroke.
- D. Degesys su ponios pagalba draugų ratelyje atšventė "55" ir išvyko atostogų į Cape Cod. Sūnus Gintaras baigė St. Ignatius aukštesniąją mokyklą aukščiausiais pažymiais, per visą mokslo laiką būdamas garbės sąrašuose. Įstojo į Pre-medical kursą Keyon.
- R. Gineitis su šeima lankėsi Ispanijoje. Sekretoriauja draugijai jau antri metai.
- V. Grudzys su šeima ir pats vienas labai daug skraido. Laukiama šeimoje naujienų.
- E. Juodėnas buvo toli išvykęs pasimatyti su mamyte ir tėveliu.
- N. ir G. Juškėnai atostogavo Havajuose ir Polinezijoje. Gerardas Juškėnas Clevelande gavo aukso medalį foto mėgėjų draugijoje.
- Kisielių šeimoje didelis džiaugsmas dėl sūnaus Tomo — antro gydytojo.
- Toks pat džiaugsmas Drukteinų šeimoje: sūnus Albertas Mindaugas irgi naujas daktaras.
- E. ir M. Lenkauskai lankėsi Australijoje Jaunimo kongrese Pasaulio Lietuvių Bendruomenės reikalais.
- J. Maciui ištiko nelaimė — birželio 12 dieną pasimirė jo žmona.
- J. Maciulis sielososi ir prisidėjo Brazinskių ir Simo Kudirkos reikalui.
- A. Martus savo kabinetą iškėlė į "šviesesnę" apylinkę.
- A. ir M. Matulioniai šiuo metu vieši Ispanijoje.
- J. ir Dalia Maurukai savo sidabrinės vestuvės ir Jonines gražiai atšventė dideliame ir graziame būryje draugų iš Montrealio, Toronto, Chicagos ir Clevelando. Šventė buvo "darbovietėje", nes jų namuose tuo pat metu susitiko pusšimtis gražaus lietuviško jaunimo.
- G. ir R. Pauliukoniai buvo išvykę į Australiją.
- V. Puškoriui sukako 50 metų.
- V. Ramanauskas pirmą kartą buvo išvežtas draugo

Dr. Henrikas Armanas, naujasis Lietuvių Gydytojų organo vyr. redaktorius, atvyko į Chicagą pas Dr. Dr. Stasį ir Mildą Budrius, organo steigėjus, redaktorių pasitarimui ir pareigų perėmimui, kur dalyvavo visa redakcinė kolegija. Iš kairės į dešinę: red. Dr. Stasys ir Milda Budriai, red. Dr. H. Armanas

į Europą. Ponia Ramanauskienė jau senai skraido po pasaulį. Paskutinis skridimas buvo pas Maroko sultoną, kuris už ją pasiūlė 200 kupranugarių.

- Z. Sabataitis daug dirba ir daug atostogauja.
- J. ir p. Sandargai turėjo vestuves — jų sūnus susituokė su Milda Jokubaityte. Buvo gražios lietuviškos vestuvės.
- J. ir B. Skrinkai atšventė 30 metų vedybų sukaktį. Buvo atvažiavusi jų mamytė ir klasės draugas kun. J. Vaišnys, abu iš Chicagos. Ta pačia proga Juozui sukako "55".
- Sentų šeimoje vyrauja ponija, nes ji jau antri metai vadovauja Pagalbinėms Moterims.
- J. ir I. Stankaičiai ištekino savo vienintelę dukrą, dantų gydytoją.
- S. Sviderskį buvo apspitę "juodvarniai", bet dabar jau pasveiko.

Dr. Mindaugas Vygantas Drake viešbutyje balandžio 19 d. darė pranešimą Chicagos Ophthalmological Society susirinkime apie jo patyrimus vaikų ilgose tema "Retinal Detachments in the Juvenile". Ši tema ir vertingas pranešimas dalyvių tarpe sukėlė didelį susidomėjimą. Dr. M. Vygantas š.m. sausio mėnesį buvo priimtas nariu į minėtą sąjungą, išlaikęs American Board of Ophthalmology specialybės egzaminus. Šiais metais jis yra kandidatu į akių ligų specialistų daktarų akademiją, į kurią priimama tik tam tikrą laiką išbuvus kandidatu ir jei akademijos nariai nubalsuoja kandidatą priimti. Dr. Vygantas profesoriauja Illinois universiteto Medicinos fakultete ir jau keletą metų užsiima privačia praktika Chicagoje, daugiausia darydamas retinos ligų (oblatio) operacijas. Prof. Mindaugas Vygantas yra vedęs dr. (chemijos) Austę Paliokaitę, kuri, atlikus tyrinėjimų srityje studijas ir praktiką Chicagos universitete, perėjo profesoriauti ir dirbti mokslinių tyrimų darbus Northwestern universitete Chicagoje nuo praėjusio rudens.

CANADA

Susibūrę 5 lietuviai gydytojai: Dr. Valadka, Dr. Yčas, Dr. Sungaila, Dr. S. Pacevičius ir Dr. A. Pacevičius Toronte atidarė naują Medicinos Centrą. Užbaigtuvėms Dr. Antanas Pacevičius pailsėti išvyksta į Angliją, Prancūziją, Graikiją, Jugoslaviją ir Vokietiją; sugrįžęs žada parašyti įspūdžius.

Sveikiname kolegas su gražiu kertiniu lietuvišku akmeniu medicinos progreso statyboje.

Dr. Vyt. Pavilanis, Mokslų akademijos pakviestas, lankėsi Vilniuje. Aplankė visą eilę mokslinių įstaigų, skaitė pranešimą Mokslų akademijoje apie hepatito ligą. Apie jo lankymąsi pranešė "Gimtasias Kraštas" ir įdėjo nuotrauką.

Dr. K. Ambrozaitis, dantistas, dirbęs Halifakse, buvo atvykęs į Torontą ir dalyvavo savo tėvo muziko A. Ambrozaičio mokytojų kolegijos vienerių metų kurso baigimo iškilmėje.

Dr. Karolis Lederis dirba kaip tyrinėtojas ir dėstytojas Calgario universiteto medicinos fakultete. "The Calgary Herald" 1970. IV. 2 laidoje plačiai aprašė jo mokslinę veiklą, pabrėždamas, kad buvęs tekstilės įmonės darbininkas tapo mokslininku. K. Lederis yra 50 m. amžiaus, gimęs Lietuvoje, kur jo tėvas turėjo baldų įmonę. Kurį laiką K. Lederis buvo pr. mokyklos mokytoju. Užėmus Lietuvą rusams, 1941 m. jis su tėvais persikėlė Vokietijon kaip repatrijantas. Karo metu buvo mobilizuotas į vokiečių kariuomenę ir karo pabaigoje pateko anglų nelaisvėn. Čia tapo vertėju ir gavo leidimą studijuoti mediciną vokiečių universitete. Po dviejų semestrų emigravo Anglijon, kur pradžioje dirbo tekstilės įmonėje, paskui gavo darbą Bristolio universiteto farmakologijos skyriuje kaip technikas. Čia tęsė studijas, gavo gamtos mokslų bakalauro ir daktaro laipsnius. Nuo 1958 m. pakviestas dėstytoju. Kartu jis tęsė tyrimo darbus neuroendokrinologijoj, kur atskleidė gana daug naujų dalykų ir parašė visą eilę mokslinių straipsnių. Šiuo metu K. Lederis tebedėsto

Dr. Narčius (kairėje) ir Dr. H. Armanas Pietų Afrikoje

Ohio Liet. Gyd. Dr-jos Valdyba 1969 m.: Dr. A. Kisielius, Dr. A. Baltrukėnas, Dr. J. Balčiūnas, Dr. J. Sunta, Dr. Vi. Adams

Ohio Liet. Gyd. Dr-jos Valdyba 1970 ir 1971 m. Sėdi iš k. į d.: Dr. D. Degesys, Dr. G. Pauliukonienė, Dr. E. Druktenis; stovi: Dr. A. Čepulis, Dr. J. Skrinska, Dr. R. Gineitis.

Calgario universitete ir tęsia tyrinėjimo darbus, kuriuos finansuoja Medical Research Council of Canada. Jis taipgi dalyvauja vietos lietuvių veikloje.

Dr. Osvaldas Pūdymaitis, ilgus metus vertėsis gydytojo praktika Halifakse, N.S., išėjo pensijon ir apsigyveno Toronte.

VOKIETIJA

Dr. J. Gurklevičius, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės rinkimų komisijos sušauktame pirmajame posėdyje, išrinktas komisijos pirmininku. Dr. Jurgis Gurklevičius vadovauja LB Miesau apylinkei, kuri, nors būdama nedidelė, pasižymėjo drausme ir tvarka: jos nariai visi susimokėjo solidarumo įnašus.

Jonas Reinys, Jr., atvyko iš Vokietijos mėnesiui atostogų pas savo tėvus med. Dr. Joną ir Bertą Reinys. J. Reinys Jr. nuo pavasarinio semestro pradės studijuoti mediciną garsiaame Heidelbergo universitete. Gyvendamas Vokietijoje, jis aplankė Romą ir buvo priimtas popiežiaus Pauliaus VI bendroje audiencijoje.

Lietuviai gydytojai Vakarų Vokietijoje įsteigė Lietuvių Gydytojų klubą. Dabar Vokietijoje yra 25 lietuviai gydytojai ir 8 medicinos studentai.

P. VIETNAMAS

Dr. Juozo Vidžiūno savanoriškai atliktą taikos misiją Vietname plačiai aprašė Pietų Vietnamo spauda. Dr. Vidžiūno, gyvenančio Lexingtone, JAV, kelionę į Vietnamą organizavo ir išlaidas apmokėjo Amerikos gydytojų draugija. Jam teko dirbti du mėnesius katalikų seserų išlaikomoje ligoninėje Que Nhon mieste. Ligoninės gydytojos yra dvi seserys vienuolės. Joms talkina savoriai gydytojai iš Australijos, D. Britanijos ir Amerikos. Šalia darbo šioje ligoninėje Dr. Vidžiūnas nuolat lankė netoliese esančią raupsuotųjų vaikų koloniją. Dr. J. Vidžiūnas yra gimęs Lietuvoje. Medicinos mokslus baigė Heidelbergo universitete, Vakarų Vokietijoje.

ANGLIJA

Dr. Kazimieras Valteris gali didžiulis savo vaikais: jo vyresnysis sūnus yra dantų gydytojas ir dirba Bristolio miesto savivaldybėje savo specialybėje. Jo jaunesnysis sūnus Birminghamo u-te įsigijo chemijos inžinieriaus diplomą (Ph.D.), apgynęs disertaciją gavo doktoratą ir sekančią dieną išskrido į Jungtines Amerikos Valstybes, kur Du Pont firmoje jau jo laukė gera tarnyba. Dr. Valterio vyresnioji duktė baigė Birminghamo u-to Biochemijos skyrių ir dirba Londono u-to klinikų (Teaching Hospital) laboratorijoje — Haematologijos skyriuje.

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai iš Leonia, N.J., birželio pradžioje lankėsi Anglijoje su gydytojų ekskursija. Aplankė įžymesnes Londono ir kitas Anglijos vietas.

P. KORĖJA

Mjr. Saulius Vaičaitis, vidaus ligų specialistas ir neurologas, dirba didžiausioje JAV kariuomenės ligoninėje. Pavasarį jis persikėlė į baigiamą statyti ligoninę šio krašto sostinėje Seoule. Medicinos studijas mjr. S. Vaičaitis yra baigęs Bostone, vidaus ligų ir neurologijos specialybes įsigijęs Buffalo mieste. Pašaukus į kariuomenę, jam buvo iš karto suteiktas kapitono laipsnis. Žmona Liucija, sūnus Dainius ir dukra Nida šiuo metu gyvena Lawrence, Mass.

AUSTRALIJA

Dr. E. Lenkauskas, JAV LB tarybos vicepirmininkas su žmona Milda lankėsi lietuvių kolonijose. Šių atostogų metu abu bendruomenininkai pagrindinį dėmesį skyrė pokalbiams apie Australijos lietuvių jaunimo dalyvavimą Pasaulio lietuvių Jaunimo II kongrese Chicagoje.

Dr. Algimantas Jankus, medicinos studijas baigęs 1959 m. ir vėliau įsigijęs patologo specialybę, iš Adelaidės išvyko sostinė Kanberon. Adelaidės ligoninėse 36 metų amžiaus gydytojas jau yra atlikęs apie 600 skrodimų, tapdamas kriminalinės patologijos specialistu, kurių tik keletas yra Australijoje. Kanberoje jis dirbs Commonwealth ligoninėje, vadovaudamas kriminalinei patologijai sostinės teritorijoje ir ruošdamas patologus.

ARGENTINA

Dr. Prof. Viktoras Vilčinskas, buvęs Argentinos Sveikatos dep. vicedirektorius, dabar dirba mokslinį darbą Buenos Aires universitete. Prof. V. Vilčinskas gimęs Kaune, studijavo Argentinoje. Vedė danų tautybės žmoną.

Gydytojai Ariana Vasiūnaitė ir Povilas Kalyna, kartu su kitais jaunuoliais baigusiais aukštuosius mokslus buvo pagerbti jiems surengtose išskilmėse, Avellanedoje, Argentinoje. Į Lietuvį salę susirinko apie pora šimtų žmonių. Jauni akademikai su savo tėvais buvo pasodinti prie garbės stalo.

Dr. A. čepulis grįžo į Ohio iš Europos, kur praleido atostogas ir dalyvavo gydytojų tarptautinėje konferencijoje vokietijoje.

Dr. Irene Hebe-Gikytė yra dabar pati jauniausia Argentinoje lietuvių gydytoja.

OKUP. LIETUVOJE

Dr. Jonas Nainys mirė gegužės 27, Lietuvoje. Velionis ilgus metus yra buvęs Kretingos apskrities gydytoju, vėliau persikėlė į šiaulius, kur buvo ligoninės vedėjas. Sulaukęs pensijos, liko toje ligoninėje konsultanto pareigose, kurias ėjo ligi savo mirties. Paliko liūdinčius žmoną Jadvygą, dukrą Rūtą ir sūnų Joną su šeimomis.

Dr. Sofija Sologubaitė, Rokiškio apskrities ligoninės vedėja, mirė nuo širdies ligos; palaidota vasario 27 d. Rokiškio kapinėse.

Prof. Dr. L. Laucevičius, Vilniaus U-to Medicinos katedras profesorius, svečiavosi Amerikoje atvykęs aplankyti savo sūnų ir dukrą Čikagoje. Jis praleido smagų laiką Los Angeles pas Dr. J. Gudauską, susipažino su visais Los Angeles lietuviams gydytojais ir papasakojo, kokią pažangą padarė medicina Lietuvoje. Išėjosi saulėtoje Floridoje ir New Yorke, matėsi su Dr. Paprocku. Ilgiausią laiką praleido Čikagoje su vaikais. Lankė ligonines ir domėjosi širdies ir kraujo indų ligomis. Dr. Laucevičius yra 65 metų amžiaus, bet stiprios sveikatos. Sveikiname atvykus Amerikon.

Kovo 28, 1971 pas Dr. Sruogienę buvo susirinkimas su diskusijomis, kur buvo atvykęs svečias iš Kauno — Dr. Repšys, kardiologas. Jam koreferentas buvo Dr. Jonas Kregždė.

MASKVA

Sovietų valdžia įvedė Lietuvoje (ir visoje Sąjungoje) naują versiją Hippocrato priesaikos gydytojams, kur naujas gydytojas privalo prisiekti "Vystyti ir saugoti kilnią tradiciją Sovietų medicinos, sekti principus komunizmo moralės ir visada atsiminti aukštą pašaukimą sovietų gydytojo ir mano atsakomybę prieš žmones ir Sovietų valstybę."

Priede jaunas gydytojas turi prisiekti ir sutikti dirbti su gera sąžine bet kurioje vietovėje, kur tik interesas visuomenės poreikiais.

Dr. Kazys Bobelis — naujas ALTo pirmininkas. Į naują ALTo valdybą paskirta visa eilė naujų asmenų. AL Katalikų Federacija paskyrė į valdybą: Dr. K. Bobelį ir K. Kleivą; AL Soc. Dem. sąjunga į valdybą skyrė J. Skorubską ir dr. J. Valaitį Jr.; Tautinė Sąjunga — T. Blinstrubą ir V. Mažeiką; Tautinė Sandara — teisėją J. Zurį ir M. Vaidilą, jį pavaduoja Dr. K. Šid-

lauskas; Lietuvių Katalikų Susivienijimas — Dr. Vl. Šimaitį; SLA — Povilą Dargį; šviesos-Santaros Federacija gavo teisę atstovą į valdybą deleguoti vėliau. Tarybon paskirti — Dr. G. Gedvila, J. Jakštytė ir V. Vepštas. Naujos sudėties valdyba pertraukusi suvažiavimą padarė posėdį ir pirminniku išrinko Dr. Kazį Bobelį.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

Malonu pastebėti, kad paskutiniaisiais metais į Kaliforniją vis daugiau atvyksta jaunų gydytojų ir dantistų. Vieni iš jų čia atlieka internšipus arba rezidencijas, o kiti iš karto pradeda verstis privačia praktika. Todėl beveik kiekviename Draugijos susirinkime mūsų eiles papildo naujai atvykusieji kolegos tapdami aktyviais Draugijos nariais.

Apskritai, lietuviai gydytojai yra išsikūrę daugiausia Pietinėje Kalifornijoje ir gyvena arba pačiame Los Angeles mieste arba gretimuose apylinkės miesteliuose. Atstumai tarp atskirų miestelių yra nemaži, todėl nenuostabu, kad ir mūsų susirinkimai nevisuomet būna

gausūs, nors sąrašuose priskaitome virš 30 narių.

Per metus turime 3-4 susirinkimus. Kiekvieną kartą susirinkimas vyksta privačiai pas kurį kolegą. Susirinkimai būna daugiau socialinio, ne mokslinio pobūdžio, nors mokslinis aspektas irgi nėra užmirštas. Be einamųjų reikalų, paprastai visuomet turime paskaitą arba pašnekesį mediciniškom problemom paruoštą pačių Draugijos narių arba paskaitininkų, pasikviestų iš kitur.

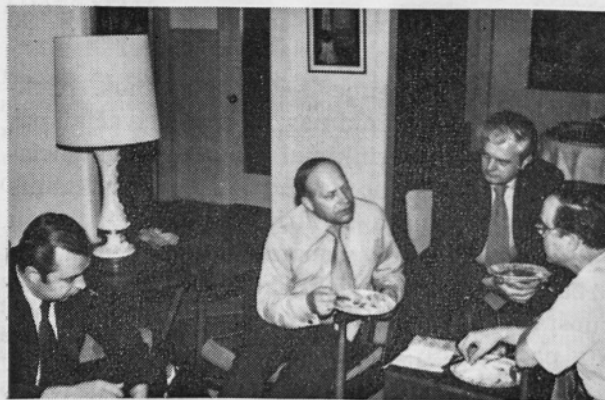
Paskutinieji du susirinkimai kaip tik ir buvo panašaus pobūdžio. Pirmasis įvyko Los Angeles Dr. Z. Brinkio bute. Dr. J. Venckūnas

Dalis svečių Dr. Brinkio rezidencijoje.

skaitė paskaitą apie suaugusių epilepsiją. Ši, anot autoriaus, seniausia liga pasaulyje buvo išsamiai nagrinėjama aptariant jos simptomus ir gydymo būdus. Autorius yra pažadėjęs savo paskaitą atspausdinti Lietuvos Gydytojų Biuletenyje. Tuoj po paskaitos sekė Ayerst laboratorijų garsinis filmas "Modern Concepts of Epilepsy". Filmas buvo įdomus ir vaizdžiai papildė Dr. Venckūno paskaitą. Sekė trumpos diskusijos.

Sumanymuose buvo pasiūlyta gydytojams paruošti trumpų sveikatos klausimais paskaitų, kurios tiktų perduoti per vietos lietuvių radijo programą. Pasiūlymui pritarta ir ateityje tuo reikalu bus mėginama susitarti su radio programos vedėja p. Pautieniene.

Dr. Jurgutis, svečias, Dr. Trečiokas ir Dr. Kregždė prie "defibriliacijos" stalo.

Taip pat buvo siūlyta, kad mūsų Draugijai reikėtų ateityje padaryti bendrą susirinkimą su lietuviais mokytojais, panašiai kaip turėjome bendrą susirinkimą pas Dr. Gudauską su inžinieriais. Siūlymui visi pritarė.

Susirinkimo metu nauja nare į Draugiją buvo priimta rentgenologijos residentė Dr. D. Jucaitė. Užbaigus einamuosius reikalus, sekė linksmoji dalis.

Antrasis Draugijos susirinkimas įvyko Santa Monikoje Dr. O. Sruogienės namuose. Tai buvo metinis susirinkimas, kuriame išrinkta ir nauja Draugijos valdyba susidedanti iš Dr. J. Jurgučio, Dr. Z. Kungio ir Dr. A. Šliupaitės.

Prelegentu buvo svečias Dr. J. Bakšys, kurį susirinkusiems gražiai pristatė Draugijos pir-

Dr. Sruogienė — šeimininkė, ir dalis svečių

mininkas Dr. J. Gudauskas. Koreferentu buvo Dr. J. Kregždė. Pašnekesys vyko apie reanimacijos metodus Kauno universiteto klinikose. Sužinojome, kad šiuo metu Kauno klinikos turi apie 1750 lovų su 32 skyriais. Veikia du reanimacijos skyriai. Prelegentas pastebėjo, kad Kaune kasmet gydos apie 500 ligonių su miokardo infarktais. Maždaug 300 infarktikų sutalpina Kauno Didžiosios Klinikos, o likusieji 200 yra išskirstyti kitose trijose Kauno miesto ligoninėse. Svečias smulkiai nupasakojo apie ligonių priežiūrą pirmąsias tris dienas po infarkto intensyvaus gydymo ir slaugymo sky-

riuje ir po to kai jie perkeliama į kardiologinį skyrių, kur ligoniai yra toliau monitoriuojami ir sekami specialiais aparatais. Ypatingai skubiais atvejais Kaune EKG kardiologams gali būti perduodama ne tik telefoniniai, bet ir radio bangomis.

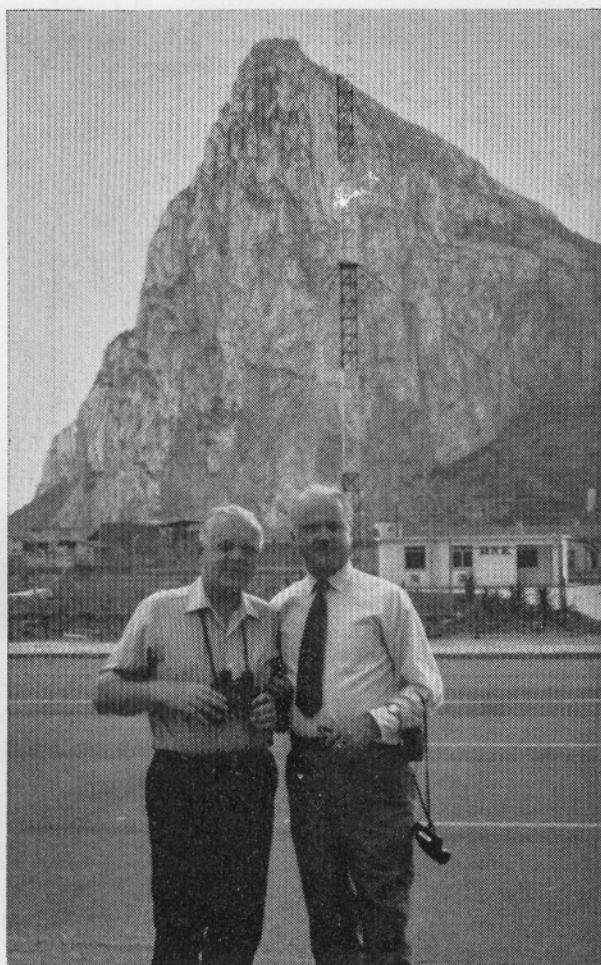
Prelegentas pastebėjo, kad myokardo tyrimo srityje ypač gilią vagą yra išvaręs Kaune įsteigtas Kardiovaskularinis Patologinis Institutas. Panašaus instituto Vilniaus universitetas neturi, nes jis tiria daugiausia įgimtas širdies ligas.

Įdomu buvo išgirsti, kad Kauno universitetas įeina į Europos myokardo tyrimo zoną, kuri tiesioginiai priklauso Pasaulio Sveikatos Organizacijai, o ši — Jungtinėms Tautoms.

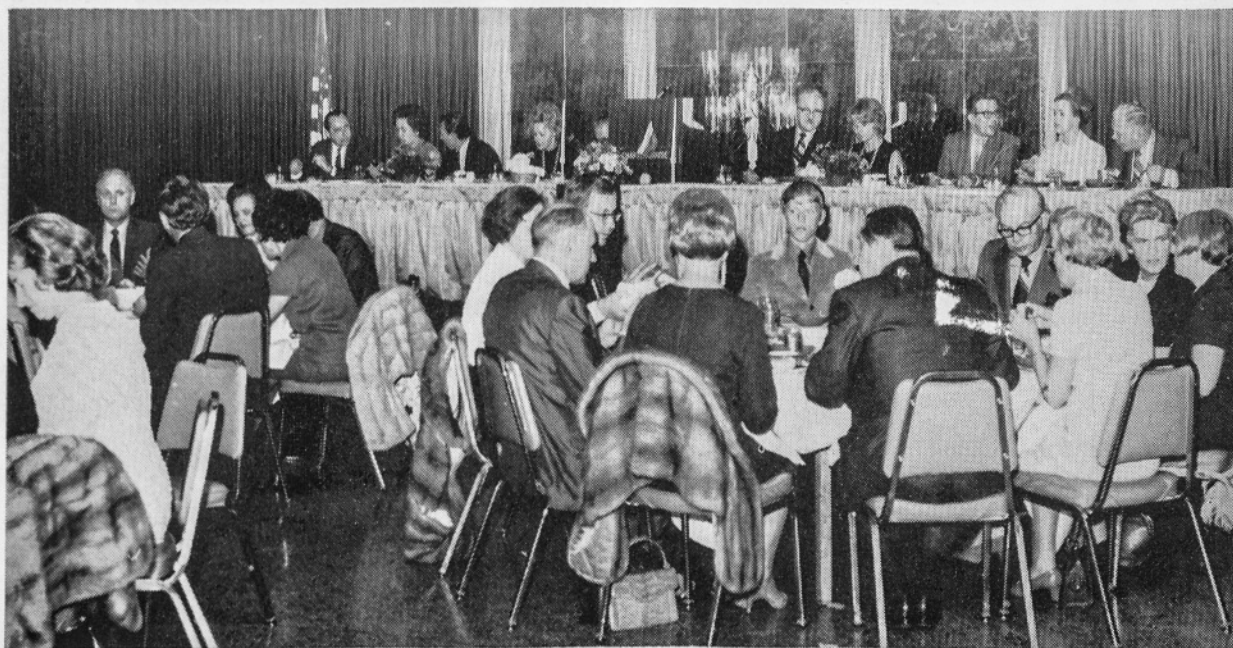
Koreferentas Dr. J. Kregždė papildė prelegentą paaikškindamas apie kai kuriuos biocheminius pasikeitimus, susijusius su myokardo infarktu. Jis taip pat išvardino naujausius laboratorijos metodus tiems pasikeitimams nustatyti.

Po paskaitos nauju nariu į Draugiją buvo priimtas Los Anjelej psichiatrijos rezidenciją baigęs Dr. J. Skirgaudas.

Po susirinkimo šeimininkai — Dr. Sruogienė ir p. Kevalaičiai — visus puikiai pavaišino ir diskusijos pakilioje nuotaikoje atskirose grupelėse dar gana ilgai užsitęsė.

Iš kairės į dešinę: Dr. R. Gineitis, Dr. E. Druktenis prie Gibraltaro "Rock" laike atostogų Ispanijoje.

Ohio 20 metų suvažiavime garbės stalas su dalimi dalyvių

Vaišės Dr. Dr. Budrių rezidencijoje, kur matome ant sienos dalį Dr. Lipskio išstatytų paveikslų. Iš kairės į dešinę: Dr. A. Lipskis, Dr. M. Budrienė, Dr. E. Milienė, Kun. J. Kubilius, Dr. F. Mažeika, ponias Lipskienė, Dr. A. Milius.

Dr. A. Lipskio kūrinių paroda įvyko gegužės 23 d., dr. Budrių bute. Buvo išstatyta 15 aliejinių darbų ir vienas medžio drožinys — puošni lėkštė.

Dr. A. Lipskis yra viešniškis, gimnaziją lankęs Mažeikiuose, medicinos mokslus ėjęs Kaune ir baigęs Heidelberge; dabar savo kabinetą turįs North Riverside ir dirbąs La Grange Community Memorial ligoninėje, kur taip pat buvo suruošta jo dailės darbų paroda.

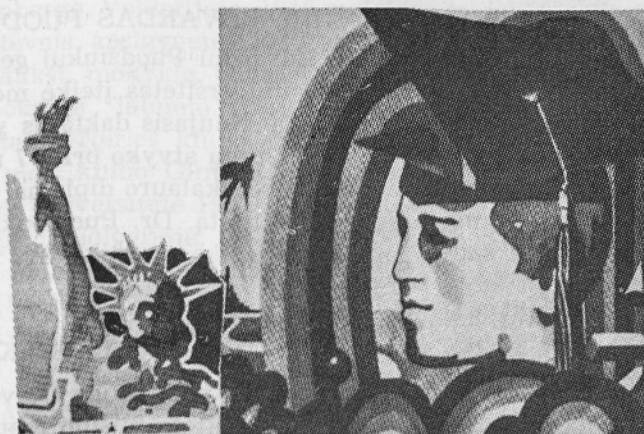
Nuotraukoje (iš kairės į dešinę): Dr. K. Bobelis su Ponia ir kongresmanas J. Monagham.

Dr. Milda ir dr. Stasys Budriai vaišingai svečius priėmė. Svečių tarpe buvo matyti gydytojų, dailininkų, kunigų, buvo ir iš Australijos atvykęs dr. K. Kazlauskas su žmona.

Dr. K. Bobelis ir Dr. H. Armanas dalyvavo Vasario 16-tos prėmimo Lietuvos pasiuntinybėje Washington. Nuotraukoje, iš kairės: Dr. Jurgėla (istorikas), Dr. H. Armanas, kongresmanas — didelis lietuvių bičiulis ir užtarėjas Kongrese — Mr. John Monagham.

ATŽALYNAS

DR. ALBERTAS DRUKTENIS

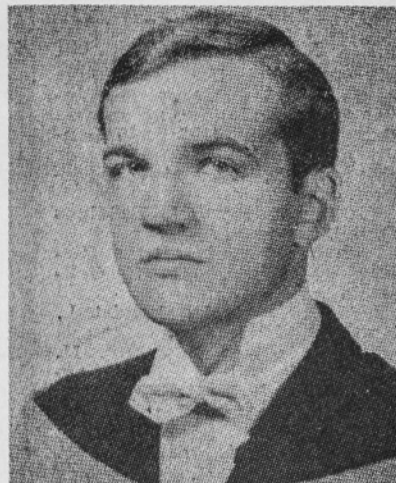
Gimė lapkričio mėn. 10 d. 1945 metais Erlangene, Vokietijoje. Pradžios ir vidurinių mokslų baigęs šiame krašte, įstojo į Xavier U-tą. Baigė Daytono U-tą bakalauro laipsniu ir įstojo į Lousville U-tą, Medicinos mokyklą Kentucky, kurią baigė birželio 6 d., 1971.

Pažymėtina, kad šalia mokslinių gabumų naujas daktaras turi talentą ir muzikos srityje — gerai skambina pianinu.

1968 m. sukūrė šeimą ir gruodžio mėn. 1970 susilaukė sūnaus Dainiaus Alberto.

Naujas gydytojas pasirinko psichiatrijos šaką ir pradeda dirbti Galveston U-to ligoninė-

je, Texas. Sveikiname jauną daktarą ir jo tėtį žinomą gydytoją Dr. E. Druktenį ir linkime sėkmės.

DR. SAULIUS KIZIS

Saulius Kidis gimęs 1946 m. lapkričio 12 d. V. Vokietijoje pabėgėlių stovykloje Rottwell m. Wüttenberg apskrityje. Su tėvais Jolanda ir Mykolu Kiziais 1949 m. apsigyveno Windsor, Kanadoje. Čia jaunuolis baigė Windsoro katalikišką gimnaziją — Corpus Christi. Tuoj įstojo to paties miesto universitetan ir jį 1963 m. sėkmingai užbaigė, su pasižymėjimu — cum laude.

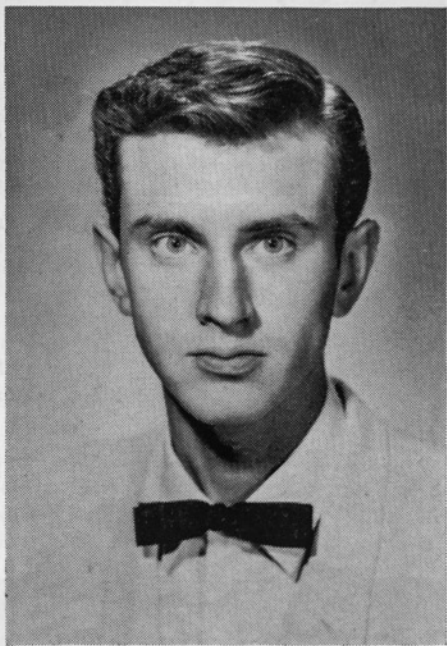
Saulius 1967 m. įstojęs į Kanados Western

Medical School, Londone, 1971 m. birželio mėn. mokyklą baigia su pasižymėjimu "Summa cum laude" ir gauna medicinos daktaro laipsnį.

Tikrai gabus ir uolus mokslo darbams Saulius savo universiteto buvo siunčiamas pasitobulinimui Šveicarijon St. Gallen m. ligoninėn su moderniom gydomo priemonėm ir gydomo metodais. Šveicarijoje išbuvo nuo 1971 m. sausio iki kovo mėnesio.

Malonu sveikinti naują daktarą Saulių, kadangi jis visad buvo, kiek laikas leido, su lietuviais ir sielojosi lietuviškais reikalais. Dr. S. Kizis priklausė moksleiviams ateitininkams Detroite. Jis pareiškė: lietuvių kalba yra graži, įdomi, į mūsų tautą atėjusi iš gilios istorinės senovės. Mūsų tautai garbė būti šios kalbinės draugijos [tautos] nariais.

Sveikiname naują medicinos daktarą ir linkime sėkmės.

DR RIMAS BLAŽYS

Dr. Rimas Blažys š.m. birželio mėn. Loyolo universitete, Chicagoje baigė odontologiją.

Rimas gimęs Lietuvos sostinėje, Vilniuje, 1942. IV. 28. Į Ameriką atvyko 1949 metais. Pradžios mokyklą ir gimnaziją baigė Chicagoje. Priklausė skautams ir ateitininkams, o taip pat sporto klubui "Neris".

Vedęs Laimą Kudirkaitę, augina 4 metų dukrą Lorytę. Rugsėjo mėnesį kartu su šeima išvyksta atlikti 2 metų karo prievolę.

Jaunam daktarui linkime sėkmės!

DR. EDVARDAS PUODŽIUKAS

Dr. Edvardui Puodžiukui gegužės 28 dieną Londono universitetas įteikė medicinos daktaro diplomą. Naujasis daktaras yra torontiškis. Į šį universitetą atvyko prieš 7 metus. Po trijų metų, gavęs bakalauro diplomą, jis įstojo į medicinos fakultetą. Dr. Puodžiukas grįžta į Torontą, kur atliks praktiką Šv. Mykolo ligoninėje.

DR. JONAS KIŠKIS

Dr. Jonas Kiškis baigė Otavos universiteto medicinos fakultetą ir šiuo metu vienoje ligoninėje atlieka praktiką. Jis yra sūnus torontiškių inžinieriaus ir agronomės A. Kiškių. Gimnaziją baigė Toronte. Čia dalyvavo lietuvių ir studentų veikloje. Jaunasis gydytojas yra vedęs studentę otavietę Vilčinskaitę, kuri irgi studijuoja mediciną. Po sėkmingų mokslo metų abu lankėsi Europoj.

DR. TOMAS A. KISIELIUS

Naujasis gydytojas MD laipsnį gavo birželio 12 dieną Northwestern University, Medical School, Chicago, Ill.

Tomas gimė E. ir Dr. A. Kisielių šeimoje rugsėjo 30 d. 1946 m. Regensburge, Vokietijoje. 1964 m. Sidney, Ohio, baigė aukštesniąją mokyklą. Labai gerai mokydamasis ir žaisdamas mokyklos futbolo, teniso, beisbolo rinktinėse, baigimo proga gavo mokyklos sporte pasižymėjimo raides. Pre-med. studijavo Notre Dame University, South Bend, Indiana. Būdamas pirmuoju klasėje, gavo *outstanding award*. Po trijų metų buvo priimtas į Northwestern University, Medical School, Chicago. Naujasis daktaras pasirinko vidaus ligų specialybę ir dabar dirba to pačio universiteto, Wesley Memorial, ligoninėje. Jis nuo vaikystės dienų mėgo skautavimą, yra gavęs "Eagle Scout" laipsnį. Su Rita Baraite sukūrė šeimą ir augina sūnų Gilių. Abu su žmona priklauso Skautų Akademikų korporacijai.

Sveikiname ir linkime sėkmės.

DR. TERESĖ KAZLAUSKIENĖ

Dr. Teresė (Prunskytė) Kazlauskienė Illinois universitete birželio 6 d. baigė medicinos mokslą ir dabar pradeda internšipą Illinois universiteto ligoninėje, kur specializuosis vaikų ligose.

Gimus Blomberge, Vokietijoje, 1946 metais, Chicagoje su tėvais apsigyveno 1949 m. Čia baigė Marijos aukšt. mokyklą, Chicagos aukšt. lituanistinę mokyklą, laimėjo daug premijų tinklinyje, būdama Neries klubo sportininkė. Chicagos liet. mot. klubo Gintaro debutantė 1963 m. Lojolos universitete 1967 m. gavo bakalareato laipsnį biologijoje. Ispanų kalbos studijas gilino Monterrey, Meksikoje, ir Madrido universitete, Ispanijoje. 1969 m. ištekėjo už inž. A. Kazlausko. Augina dukrelę Astą Kristiną.

DR. ARŪNAS LAUKAITIS

Dr. Arūnas Laukaitis Miuncheno universitete įsigijo medicinos daktaro laipsnį ir dabar dirba Dachau ligoninėj. Jis yra Vokietijos Lietuvių Bendruomenės narys ir Vokietijos lietuvių gydytojų klubo vienas iš steigėjų.

Sveikiname ir linkime sėkmės.

DR. VYTAUTAS BAGURSKAS

Dr. Vytautas Bagurskas gavo medicinos daktaro diplomą ir pradėjo gydytojo praktiką Urugvajuje. Pažymėtina, kad jaunas daktaras visada buvo aktyvus lietuviškoje veikloje, dalyvavo jaunimo organizacijose ir tautinių šokių ansamblyje.

Sveikiname Pietų Amerikos žemyno kolegą ir linkime sėkmės.

DR. DAIVA BAJORŪNAITĖ

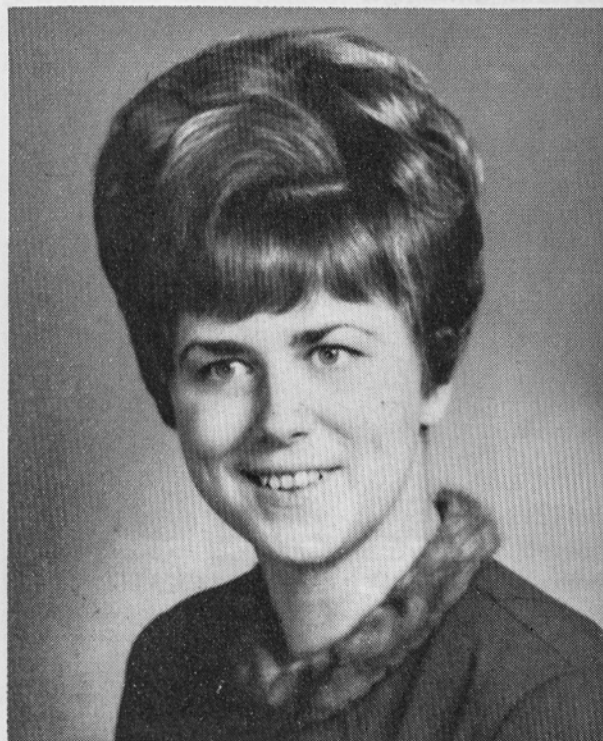
Dr. Daiva Regina Bajorūnaitė yra gimusi Vokietijoje, pradžios mokyklą ir Immaculata gimnaziją Detroite baigė su pagyrimais. Po trijų metų sėkmingų studijų Detroito universite-

te buvo priimta į medicinos mokyklą Michigano universitete Ann Arbore. Jau Detroito universitete buvo pasižymėjusi moksle ir priimta į garbės korporaciją Alpha Epsilon Delta. Gegužės 28 d. Michigano universitetas įteikė jai medicinos gydytojos diplomą ir suteikė medicinos daktaro laipsnį.

Dr. Daiva pasižymėjo lietuviškoje veikloje. Ji lankė ir su pagyrimu baigė Detroito lituanistinę mokyklą, nuo mažų dienų ateitininkė, buvo studentų ateitinių centro valdyboje, vicepirmininkė, aktyvi Detroito kuopos valdyboje ir, taip pat, veikė studentų sąjungoje. Išstius šešis metus šoko tautinių šokių grupėje "Šilainė", yra rašiusi "Eglutėje" ir "Ateityje", dirbo kaip vadovė mergaičių vasaros stovyklose.

Dr. Daiva yra gerai detroitiečiams pažįstamą Marijos ir dr. Leono Bajorūnų dukra.

Sveikiname naują daktarę ir tėvelius ir linkime sėkmės naujame profesiniame gyvenime, kuri pradėjo birželio 26 d. — New Yorko Šv. Vincento ligoninėje.

NAUJA VAISTININKĖ
JŪRATĖ AUSRAITĖ

Baltimorės lietuviai didžiuojasi Jūrate, kuri yra gimusi Vokietijoje — Hanau tremtinių stovykloje 1947 metais balandžio mėn. 20 d.

1949 su tėvais imigravo į JAV ir apsigyveno Baltimorės mieste. Baigė 8 metų Šv. Alfonso lietuvių parapijinę mokyklą atžymėta aukščiausiais mokslo pažymiais. Įstojo į Katalikiškąją Aukštesniąją mokyklą (Catholic High School) Baltimorėje, kurią baigė ir su labai gerais pažymiais. Tęsdama mokslą Aukštesnioje mokykloje — High School, vakarais dirbo pagalbine slauge Bon Secour ligoninėje. Baigusi Aukštesniąją mokyklą toliau tęsė studijas Baltimore Junior College, kurią baigusi sėkmingai toliau studijoms įstojo į Marylando universiteto Farmacijos skyrių, kuri šiais metais baigusi įgijo diplomuotos vaistininkės laipsnį. Dirba "Read's" b-vės Baltimorėje vaistinėje.

VAISTININKĖ IRENA GLAMBAITĖ

Irena Glambaitė baigė formaciją Illinois universitete 1970 metais ir dirba dabar Čikagoje — Winder vaistinėje.

Gimė Vokietijoje, Hannoverio mieste, iš kur su tėvais imigravo į JAV-bes, kur baigė mokslus Chicagoje.

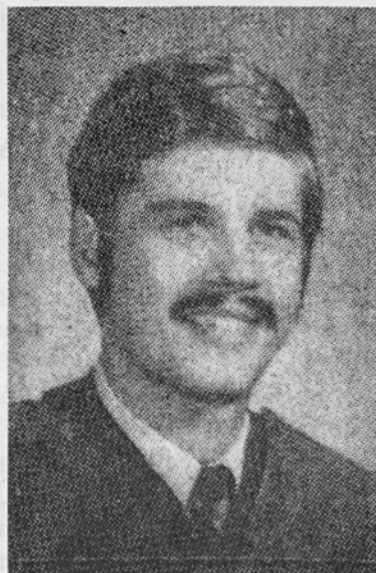
DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAITĖ

Dr. Žibutė Zaparackaitė gimė Vokietijoje, pradžios mokyklą ir Immaculata gimnaziją (su pagyrimais) baigė Detroite. Po trijų metų studijų Wayne State universitete buvo priimta į medicinos mokyklą Michigano universitete Ann Arbore. Mayne state universitete už pasižymėjimą moksle buvo priimta į garbės korporaciją Phi Beta Kappa. 1971 m. gegužės 28 d. Michigano universitetas įteikė jai medicinos gydytojos diplomą ir suteikė daktaro laipsnį.

Dr. Žibutė su pagyrimu yra baigusi Detroito lituanistinę mokyklą, aktyviai veikė skautuose, akademikių skaučių draugovės tikroji narė ir aktyviai reiškiasi akademiniam skautų sąjudyje. Aktyviai reiškėsi Liet. studentų sąjungoje. Ypatingai pasižymėjo pirmojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošimo darbuose. Tautinių šokių grupėje "Šilainė" šoko šešis metus.

Dr. Žibutė — aktyvių detroitiečių Stasės ir Antano Zaparackų dukra ir jauno visuomenininko Algio Zaparacko sesuo.

Jaunoji gydytoja išvyko birželio 26 d. stažui į Chicago. Linkime sėkmės.

DR. DENIS MAŽEIKA

Dr. Denis G. Mažeika gimė 1944 m. Pittsburghe, Pa. Baigęs su pagyrimais vidurinę mokyklą, Fordhame taip pat su pagyrimais baigė 1967 paruošiamąjį medicinos kursą ir buvo priimtas net į 7 medicinos mokyklas. Pasirinko betgi Buffalo, kaip vieną iš moderniausių tos rūšies mokyklų.

Denis š.m. gegužės 28 baigė Buffalo valst. universiteto medicinos mokyklą; iš jo laidos didelio skaičiaus jis buvo vienintelis priimtas į Cleveland, Ohio miesto klinikas interno pareigom nuo š.m. liepos 1 d. Po vienerių metų stažo specializuoosis akių ligose.

Linkim sėkmės jaunam ir gabiam daktarui.

DR. ROMAS SAKALAS

Jaunas daktaras baigė Case Western Reserve Medicinos mokyklą birželio mėn. 1967 metais Clevelande, Ohio. Stažą pradėjęs vos pusantrų metų Virginijos Richmondo Medical College nervų-chirurginėje specialybėje buvo pašauktas kariuomenėn. Atlikęs 6 savaičių kariuomenės kursą San Antonio, Texas, buvo išsiųstas į Vietnamą kapitono laipsnyje, kur visus 1970 metus praleido Da Nang bazėje veddamas neuro-chirurginių skyrių. Iš Vietnamo buvo perkeltas į San Francisco Letterman ligoninę.

Karo tarnybai pasibaigus Romas planuoja grįžti į Virginią užbaigti civilinio gydytojo-rezidento terminą ir įsijungti į lietuvių gydytojų šeimą. Linkime sėkmės ir ištvermės sudėtingoje neuro-chirurginėje specialybėje.

DR. PETRAS VASILIAUSKAS

Dr. Petras P. Vasiliauskas (Peter P. Wales, jr.) gimęs Brooklyn, N.Y., mokėsi ir baigė Sewanohoka High School, Floral Park, N.Y., kur už pavyzdingą mokymąsi ir iškilų futbolo komandoje žaidimą jam buvo pasiūlyta Syracuse universiteto stipendija.

Petras į St. John's universitetą įstojęs, mokėsi chemijos ir farmacijos.

Medicinos studijuoti Petras buvo išvykęs į Vokietiją, kur vasaros metu Goethe universitete išklaušęs vokiečių k. kursą, rudenį išlaikė egzaminus ir įstojo į Heidelbergo universitetą.

Grįžęs į New Yorką, Petras mokslą toliau tęsė St. John universitete, kurį baigė B.S. chemijos mokslų diplomu.

Medicinos studijuoti Petras įstojo į Seton Hall College of Medicine and Dentistry, Jersey City, N.J. Po dviejų metų šią Kolegiją perėmusi valstija, pavadino New Jersey College of Medicine and Dentistry, kurią Petras 1969 birželio 7 baigė. Interno praktiką atliko Meadowbrook, Long Island ligoninėje.

Dr. Vasiliauskas yra trečios kartos Amerikos lietuvis ir kalba gražia ir taisyklinga lietuvių kalba. 1969 metais birželio 14 d. jaunas daktaras sukūrė šeimą. Petras specializuojasi akių ligų gydyme ir chirurgijoje. Didžiuojamės nauja atžala ir linkime jam geros sėkmės.

DR. ALDONA SKRIPKUTĖ

Dr. Aldona Skripkutė, vaikų ligų gydytoja, gimė 1940 m. Lietuvoje tėvo — veterinarijos gydytojo ir motinos — dantų gydytojos šeimoje.

Baigus kolegiją prie Rutgers universiteto, ėjo medicinos mokslus Philadelphijos Moterų Medicinos fakultete iki 1966 m.

Internship atliko Marylando ligoninėje — Baltimorėje ir du metus specializavosi pediatrijoje, Vaikų ligoninėje, Washington, D.C.

Nuo rugsėjo mėn. 1969 m. dirba Šv. Luko ligoninėje, Manhattane.

Jaunai daktarei linkime sėkmės ir sveikiname įsijungus į Lietuvių gydytojų gražią šeimą.

IN MEMORIAM

A†A DR. MOTIEJUS NASVYTIS

Ištiktas širdies smūgio mirė birželio mėn. 22 dieną 1971 metais Putnam, Conn., sulaukęs 80 metų amžiaus.

Dr. Nasvytis gimė 1890 m. vasario 4 d., Margiškių km., Sartininkų vlsč., Tauragės apskr. Mokėsi Palangos progimnazijoje ir Kauno Valst. gimnazijoje. Būdamas gimnazistu jau įsitraukė į visuomeninę veiklą, dalyvavo slaptame moksleivių būrely, kurio tikslas buvo puoselėti lietuvių kalbą, tobulinti lietuvių literatūroje ir mokytis Lietuvos istorijos.

Baigęs gimnaziją 1911 m. jis įstojo į Maskvos universiteto Medicinos fakultetą, kurį *cum laude* baigė 1916 m. Studentaudamas priklausė Maskvos Lietuvių Studentų draugijai, kuriai rūpėjo ne tik savišalpos, bet ir visuomeninio darbo reikalai. Minėtoji draugija rūpinosi Aušrinės išleidimu, rinko ir siuntė savo atstovus į slaptas lietuvių studentų konferencijas. Kartą Nasvytis buvo išrinktas į slaptą studentų suvažiavimą, kuris įvyko prie Vilniaus Verkių miškuose.

Baigus medicinos studijas, buvo mobilizuotas ir pasiūstas į Minsko Karo ligoninės laboratoriją eiti vedėjo pareigas. 1917 m. buvo išrinktas Smolensko Lietuvių Tautos tarybos pirmininku.

Sugrįžus Lietuvon 1918 metais buvo paskirtas eiti Raseinių apskrities ligoninės direktoriaus pareigas.

1919 m. buvo perkeltas Kaunan eiti Valst. Higienos ir Bakteriologijos instituto direktoriaus pareigas. Čia jis dirbdamas įkūrė raupų skiepijimo laboratoriją.

1921 m. lapkričio mėn. jis buvo pašauktas Lietuvos kariuomenėn, kur jam buvo pavesta eiti Karo ligoninės Infekcinio skyriaus vyr. ordinatoriaus pareigas.

Atitarnavęs kariuomenėje, nuo 1923 m. lapkričio mėn. toliau tęsė tarnybą Karo ligoninėje, kaip civilinis tarnautojas, eidamas epidemiologo, bakteriologo bei laboratorijos vedėjo pareigas. Buvo išvykęs Vokietijon pasitobulinti medicinoje, lankėsi pas prof. Kraus, prof. Brugsh ir prof. Czerny.

Nuo 1919 m. iki 1944 m. atliekamu nuo tarnybos laiku, vertėsi privačia praktika. Nuo 1941 iki 1944 m. dirbo kaip gydytojas internistas Kauno I Poliklinikoje. Buvo Kauno "Aušros" berniukų gimnazijos gydytoju.

Dr. M. Nasvytis buvo vienas iš pirmųjų organizatorių Kauno Medicinos draugijos, kuriai jis keletą metų ir pirmininkavo. Nuo pat pirmųjų Lietuvos Nepriklausomybės dienų jis priklausė prie Gyd. korporacijos "Fraternitas Lithuanica".

Palaidotas Putnamo Seselių kapinėse.

A†A DR. ANDRIUS ŽEMAITIS

Mirė balandžio mėn. 13, 1971 metais sulaukęs 80 metų amžiaus. Buvo gimęs vasario 9 dieną 1887 metais Krinčino valsčiuje, Biržų apskrityje.

Studijavo ir baigė Dorpato universiteto Medicinos fakultetą 1914 m. Buvo gydytoju caro armijoje, o nuo 1920 metų ligi 1944 metų dirbo gydytoju Rokiškio savivaldybės ligoninėje, o vėliau kaip jos vedėjas.

Dr. Žemaitis niekad nebuvo vedęs ir gyveno pas giminaičius Philadelphijoje. Į gyvenimo pabaigą buvo beveik apakęs. Palaidotas Cornwells Heights, Pa. Resurrection kapinėse.

● DR. MATILDA ZUBRIENĖ, kaip rašoma viename laiške, mirė Kaune pr. metų spalio 2 d., sulaukusi senatvės. Velionė buvo tikrai pavyzdinga ir uoli gydytoja, moterų ligų specialistė. Ilgesnį laiką Lietuvos Raudonojo Kryžiaus ligoninėje vadovavo moterų ligų skyriui. Pokario metais buvo I-jų gimdymo namų vyresnioji gydytoja. Mirusi po sunkios ligos.

Lietuvos Universiteto Medicinos fakulteto pradininkui

med. daktarui Motiejui Nasvyčiui
mirus, nuoširdžią užuojautą dukroms reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų
Sąjungos Centro Valdyba

Elzbietai Ramanauskienei
mirus, kolegai Dr. VLADUI RAMANAUSKUI nuoširdžią užuojautą reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų
Sąjungos Centro Valdyba

Sofijai Budrienei
mirus, kolegai Dr. STASIUI BUDRIUI nuoširdžią užuojautą reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų
Sąjungos Centro Valdyba

Aleksandrai Snieškienei
mirus, kolegai Dr. ANTANUI SNIEŠKAI nuoširdžią užuojautą reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų
Sąjungos Centro Valdyba

Jonui Petrauskui
pavergtoje Lietuvoje mirus, jo sūnui Dr. Stasiui PETRAUSKUI nuoširdžią užuojautą reiškia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų
Sąjungos Centro Valdyba

Mylimai Motinai mirus,

Dr. Algirdui Ramonui
ir jo šeimai reiškiamo gilią užuojautą ir
ir kartu liūdime

PLG ir ALGS Centro Valdyba

